

Adventist Pioneer Library
Recent Writings

John W. Peters

TAINA „NECURMATEI”

Exegeza pasajului din

Daniel 8:9-14

SEMINARUL TEOLOGIC al ADVENTIȘTILOR de ZIUA a ȘAPTEA

UNIVERSITATEA ANDREWS

„... Fără plată ați primit, fără plată să dați.”

Matei 10:8

Impressum:

Titlul originalului englez

The Mystery of „The Daily”

An Exegesis of Daniel 8:9-14

Autorul: John W. Peters

Tipărit: 23 decembrie 1992,
revizuit și adăugat decembrie 1993,
revizuit cu adăugări minore iulie 1994,

Seventh-Day Adventist Theological Seminary
Andrews University

Manuscript Copyright 1992 by John W. Peters
2001 Calumet St
Flint, MI 48503
(810) 767-0843

Tiparul și traducerea în limba română:

<http://www.1843-chart.com>

info@1843-chart.com

g.robert@gmx.net

Ediția III-a, aprilie 2010 - ③

Ediția II-a, ianuarie 2010

Ediția I-a, ianuarie 2009

CUPRINS

CUPRINS	3
1.0 ÎNTRODUCERE.....	5
2.0 ANSAMBLU ISTORIC.....	5
3.0 EXPUNEREA PROBLEMEI.....	6
4.0 TRADUCEREA LUI DANIEL 8:9-14.....	6
5.0 EXEGEZA PASAJULUI DIN DANIEL 8:9-12.....	7
5.1 Identificarea romei păgâne/papale.....	7
5.1.1 Oscilații de gen în Dan. 8:9-12.....	7
5.1.2 Identificarea genului în v. 9.....	7
5.1.3 Identificarea genului în v. 10.....	8
5.1.4 Identificarea genului în v. 11.....	8
5.1.5 Identificarea genului în v. 12.....	9
5.1.6 Rezumatul genurilor consecvente.....	9
5.2 Versetul 11 și „Necurmata”.....	10
5.2.1 Antecedentul „de la el” (mimmennu).....	10
5.2.2 Necurmata.....	11
5.2.2.1 <i>Rum</i> : „a lua” sau „a ridica”.....	11
5.2.2.2 Legătura lui <i>Hattamid</i> cu <i>Gadal</i>	13
5.2.2.3 <i>Hattamid</i> : Necurmata identificată.....	14
5.2.2.4 <i>Tamid</i> și <i>Păgânism</i> în Vechiul Testament.....	15
5.2.3 Locul Sanctuarului său.....	16
5.2.3.1 <i>Miqdash</i>	16
5.2.3.2 <i>Makon</i>	17
5.3 Versetul 12 și „Urâciunea”.....	18
5.3.1 Necurmata, Oștirea și Cornul.....	18
5.3.2 Urâciunea.....	19
5.3.3 Adevărul aruncat la pământ.....	20
6.0 TERMINOLOGIA CULTICĂ DIN DANIEL 8:9-14.....	20
7.0 LIMBAJUL CULTIC ÎN LEVITIC ȘI FALSUL PARALELISM ÎN DANIEL 8.....	21
7.1 Identificarea lui <i>Hattamid</i>	23
7.1.1 Arderea de tot.....	23
7.1.2 Darul de cereale (jertfa de mâncare).....	23
7.1.3 <i>Hattamid</i> și legătura mirosului plăcut.....	24
7.1.3.1 <i>Hattamid</i> arderea de tot.....	24
7.1.3.2 <i>Hattamid</i> Darul de cereale (jertfa de mâncare).....	24
7.1.3.3 <i>Hattamid</i> Pâine.....	24
7.2 <i>Hattamid</i> -ul fals și falsul miros plăcut.....	25
7.3 Preoțime falsă.....	26
7.4 Paralele cultice.....	27
8.0 PREZENTAREA SFÂNTULUI LOCAȘ.....	28
8.1 Versetul 13: Desființarea Necurmatei (Necurmata și încălcarea).....	28
8.1.1 Necurmata.....	28
8.1.2 Urâciunea (păcatul săvârșit).....	28
8.1.3 Motivul pustiirii.....	29
8.1.4 Qodesh.....	29
8.2 2300 Seri și dimineți: Semnificația cultică.....	30
8.2.1 Arderea de tot zilnică (≠ arderea continuă a tămâiei).....	30

8.2.2 Candelilele aprinse neîncetat.....	31
8.2.3 Norul continuu.....	32
8.3 Sanctuarul 2300 de seri și dimineți călcat în picioare și curățit: teză-antiteză.....	33
8.3.1 Necurmata și călcarea în picioare a Sfântului Locaș.....	34
8.3.2 „Necurmata” și integritatea celor 2300 de seri și dimineți.....	35
8.3.3 Sfârșitul celor 2300 de seri și dimineți.....	36
9.0 DOVEZI SUPLIMENTARE DIN DANIEL 9:23-27	37
9.1 Dan. 9:26-27: Traducere și explicație	37
9.2 Rezumat.....	39
10.0 DOVEZI SUPLIMENTARE DIN DANIEL 11:31	39
11.0 DOVEZI SUPLIMENTARE DIN DANIEL 12:11	40
12.0 CONCLUZII	41
APENDICE: Necurmata și cel ce o oprește în 2 Tesalonicieni 2:6-7.....	45
1.0 Introducere	45
1.1 Omul fărădelegii (omul păcatului)	45
1.2 Cel ce o oprește și Necurmata	45
2.0 Traducerea versetelor din 2 Tesaloniceni 2:3-10	46
3.0 Prezentarea versetelor din 2 Tesaloniceni 2:6-7	46
3.1 Dovada lingvistică a timpului concomitent.....	46
3.2 Dovada lingvistică prin <i>ginomai</i>	47
3.3 Taina fărădelegii și „Necurmata”	48
4.0 Concluzii	49
BIBLIOGRAFIE	50
NOTĂ DE SFÂRȘIT	52

1.0 ÎNTRODUCERE

Pilonul fundamental al Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea este doctrina sanctuarului, „cheia care a deschis misterul dezamăgirii din 1844” și care a „oferit o imagine a întregului sistem al adevărului”^[1] Foarte **strâns** asociat cu deslușirea timpului profetic din Daniel 8:14 este înțelegerea cuvântului “necurmata” (*hattamid*) din Dan. 8:11-13.

Diferitele puncte de vedere cu privire la “necurmata” au apărut din timpul reformatorilor până în prezent; alternând de la origine cu funcția de Mare Preot al Lui Isus până la Roma păgână, revenind apoi la recenta viziune, susținută în special de **majoritatea ③ erudiților** adventiști, a slujirii Lui Hristos în sanctuarul ceresc.

După trecerea în revistă a unui istoric scurt a interpretărilor expresiei “necurmata” se va prezenta un enunț al problemelor de exegetică și subiectul din Daniel 8:9-14 cu accentul pus pe versetele 9-13. Ambele dovezi de exegetică internă, din Dan. 8:9-14, și dovezi externe, din Dan. 9:23-27; 11:31 și 12:11, vor fi examinate pentru a fi conduși spre o înțelegere consecventă a expresiei “necurmata” care confirmă rădăcinile istorice ale pilonului fundamental al Adventismului de Ziua a Șaptea.

2.0 ANSAMBLU ISTORIC

Reformatorul pionier al „Marii Treziri Advente”, William Miller, a interpretat timpul profetic din Dan 8:14 și Dan 12:11 prin legarea expresiei “necurmata” (sau **continuitate ③**) al lui Daniel cu **„cel ce o oprește” ③** din 2 Tesaloniceni al lui Pavel.^[2] Interpretarea lui Miller pentru “necurmata” din Dan 12:11-12 se baza pe principiul hermeneutic al analogiei Scripturii^[3], comparând Daniel cu 2 Tes. 2:7. El a identificat omul fărădelegii cu Roma papală, în timp ce puterea **ce oprește (frânează) ③** ascensiunea papalității a fost interpretată ca fiind păgânismul. Printr-o rațiune similară, Miller a dedus că “necurmata” semnifică **și** pagânismul care a făcut loc Romei papale. Necurmata a fost interpretată ca fiind „urâciunea necurmata” sau prima urâciune și a fost reprezentat ca păgânismul în general, **sau** ca Roma **păgână** mult mai specific. „Urâciunea pustiirii” (**urâciunea care pustiște**) a fost identificată cu Roma papală. Pe baza lui Dan 12:11 Imperiul Roman va înceta și Roma papală va fi așezată.^[4]

După marea dezamăgire, pionierii Adventismului de Ziua a Șaptea **incluzând pe** Joseph Bates, James White, J. N. Andrews, Uriah Smith, J. N. Loughborough și S. N. Haskell, pe lângă alții, au preluat identificarea lui Miller a expresiei “necurmata” ca fiind Roma păgână a cărei sanctuar (orașul Roma) a fost **moștenit (preluat) ③** de papalitate. **Această opinie de conexiune ③** (punct de vedere), a expresiei “necurmata”, dintre Dan. 8:11-13; 11:31; 12:11 și 2 Tes. 2:7 făcea parte din tradiția teologică a adventismului până în 1900.

Apoi, L. R. Conradi în Germania a reinterpretat expresia “necurmata” ca fiind o referință la **adevăratul ③** serviciu din sanctuar și funcția de Mare Preot al Lui Hristos în cer. Conradi a crezut că papalitatea a preluat funcția de Preot al Lui Hristos prin substituirea cu Messa și un sistem omenesc de preoți în care papa și-a asumat poziția Lui Isus. Așa-numita „noua viziune” a expresiei “necurmata” nu a fost deloc nouă, deoarece a fost învățată și susținută în principiu de către mulți dintre reformatorii protestanți de frunte.^[5] În realitate, lumină nouă era de fapt concepție lui William Miller și a pionierilor care a condus la pilonul fundamental și fundațional al Adventismului de Ziua a Șaptea, doctrina sanctuarului. Cu toate acestea, în 1919 mulți lideri bisericesti proeminenți, incluzând pe A. G. Daniells și W. W. Prescott, au acceptat punctul de vedere al lui Conradi în legătură cu „necurmata”.

Conradi și alți câțiva care erau de acord cu **punctul lui (Conradi ③) de vedere despre** „necurmata” au apostaziat mai târziu prin adoptarea gradată a unor idei divergente în legătură cu sanctuarul ceresc, respingând inspirația lui E.G. White prin opoziția față de mesajul neprihănirii (**îndreptării**) prin credință al Lui Hristos de la Conferința Generală din 1888. **Prin această opoziție ei au respins-o și pe Ellen White care accepta neechivoc (sigur) acest mesaj clar. ③** Mai

târziu Conradi a adoptat conceptul evanghelic că Luther ar fi propovăduit mesajul celor trei îngeri.^[6]

Implicații ale noii opinii al lui Conradi. Desmond Ford a fost cel mai notabil cercetător/erudit adventist ③ care a urmat viziunea lui Conradi cu privire la „necurmata”, care l-a dus pe Desmond Ford în ultimă instanță la respingerea ③ doctrinei sanctuarului ca pilonul central al Bisericii AZȘ. Argumentele academice ale lui Ford au făcut să alunece numeroși pastori adventiști și lumini strălucitoare. Mai mult, în efortul de a opri proliferarea acestei respingeri și de a justifica viziunea nouă despre „necurmata” al lui Conradi, ca funcția de Mare Preot al Lui Hristos, s-a inițiat un contraatac teologic. Câțiva dintre cei mai proeminenți teologi și erudiți adventiști ③ au publicat lucrări monumentale sub auspiciul Institutului Biblic de Cercetare (Biblical Research Institute) pentru a susține opinia istorică a sanctuarului.^[7] Aceste eforturi au avut ca rezultat realizări semnificative și benefice; cu toate acestea, exegeza minuțioasă ③ din Dan 8:9-14 a lăsat nerezolvată anumite dificultăți lingvistice și contextuale referitoare la noua concepție cu privire la „necurmata” în Daniel.

3.0 EXPUNEREA PROBLEMEI

Din punct de vedere lingvistic, aparent cele mai dificile pasaje din Scriptură apar în Dan. 8:9-14. Textul abundă în nuanțe lingvistice și contextuale. De exemplu:

- 1) Genul subiectului verbal și pronumele referitor la „cornul cel mic” din v. 9 oscilează de la masculin la feminin în v. 9-12;
- 2) „Necurmata” se referă la o putere pământescă sau o activitate?
- 3) Care este relația consecventă a „necurmatei” în Dan. 8:11, 13; 11:31 și 12:11?
- 4) Care este semnificația folosirii de către Daniel a rădăcinii verbale ebraice *rum* pentru acțiunea impusă pe „necurmata” din Dan. 8:11 în contrast cu rădăcina ebraică *sur* din Dan. 11:31 și 12:11?
- 5) Care este semnificația folosirii de către Daniel a două cuvinte ebraice diferite, *miqdash* în Dan. 8:11 și Dan. 11:31 și *qodesh* în Dan. 8:13 și 14, tradus prin sanctuar?
- 6) Folosirea expresiei *makon* pentru „loc” în Dan. 8:11 în loc de *maqom* are semnificație textuală?
- 7) Există o aplicație consecventă a participiului ebraic *shomem* (pustiire) în Dan. 8:13; 9:26-27; 11:31 și 12:11?
- 8) Care este semnificația folosirii limbajului cultic ebraic în Dan. 8:9-14?

O examinare a acestor întrebări, pe lângă alte probleme, va ajuta la clarificarea interpretării „necurmatei” (*hattamid*) din Daniel.

4.0 TRADUCEREA LUI DANIEL 8:9-14

9. Dintr-unul din ele a crescut un corn mic (masculin), care s-a mărit nespuse de mult spre miazăzi, spre răsărit, și spre țara cea minunată.

10. S-a (feminin) înălțat până la oștirea cerurilor, a doborât (feminin) la pământ o parte din oștirea aceasta și (o parte) din stele, și le-a călcat în picioare.

11. S-a (masculin) înălțat până la căpetenia oștirii, i-a smuls (masculin) necurmata (continuitate ③), și i-a surpat locul locașului său (masculin) celui sfânt (sanctuarul ③).

12. Oastea (feminin) a fost pedepsită din pricina păcatului săvârșit împotriva necurmatei; cornul (feminin) a aruncat adevărul la pământ, și a (feminin) izbutit în ce a (feminin ③) început.

13. Am auzit pe un sfânt vorbind; și un alt sfânt a întrebat pe celce vorbea: „În câtă vreme se va împlini vedenia despre desființarea necurmatei ③ și despre urâciunea pustiirii? Până când va fi călcat în picioare sfântul Locaș și oștirea?”

14. Și el mi-a zis: „Până vor trece două mii trei sute de seri și dimineți; apoi sfântul Locaș va fi curățit!”

5.0 EXEGEZA PASAJULUI DIN DANIEL 8:9-12

Viziunea (*chazon*) descrisă în Daniel 8 despre Țapul și berbecele cu cornul rupt în locul căruia „au crescut patru coarne mari în cele patru vânturi ale cerurilor” formează un cadru contextual pentru Dan. 8:9-14., discutată în profunzime de către Shea^[8] și Hasel^[9]. Originea „cornului mic” care iese dintre cele patru vânturi a fost clarificată mai înainte^{[10], [11]}. Există un consens general între erudiții adventiști în legătură cu cornul cel mic din v. 9 care „s-a mărit nespus” și care „a doborât la pământ o parte din oștire” din v. 10, că reprezintă Roma în cele două faze ale ei, păgână și papală.

5.1 Identificarea romei păgâne/papale

Deși există un consens cu privire la opinia că atât Roma păgână cât și cea papală este reprezentată în Dan. 8:9-12, există și un dezacord semnificativ între Hasel și Shea în distingerea activității papale și păgâne în versetele individuale. De exemplu, Hasel^[12] argumentează că „activitatea orizontală” a Romei păgâne este reprezentată în v. 9 și 10 în timp ce activitatea verticală a Romei papale ③ este revelată în v. 11 și 12. Shea,^[13] pe de altă parte argumentează că mișcarea orizontală a Romei imperiale păgâne se află în v. 9 pe când mișcarea verticală a Romei papale împotriva oștirii cerurilor se află în v. 10. Shea sugerează că un atac cu caracter religios este redat în v. 10 similar cu cel din Dan. 7:21-22, 25, 27, unde Roma papală se luptă împotriva ③ sfinților Celui Preaînalt.

5.1.1 Oscilații de gen în Dan. 8:9-12

Este ușor de văzut în textul masoretic ebraic că genul subiectelor verbale și ale pronumelor alternează de la feminin la masculin și iar la feminin în v. 10-12. Hasel argumentează că schimbarea genului de la feminin din v. 10 la masculin în v. 11 denotă o schimbarea a activității de la Roma păgână la cea papală; el sugerează mai departe că v. 9 și 10 sunt de natură păgână iar v. 11 și 12 ③ de natură papală.^[14] Raționamentul lui în legătură cu identificarea genurilor eșuează să explice revenirea la genul feminin în v. 12 („a aruncat adevărul la pământ”) care este o referință definitivă la Roma papală care, potrivit raționamentului lui Hasel, ar trebui să fie de gen masculin. Hasel înlătură (încearcă să rezolve) această anomalie simplu prin sugerarea că genul feminin („... a fost ... a aruncat ... a izbutit ... a început.” – în engleză [it] ③) se referă la un alt aspect al activității cornului (feminin) făcând referire (aluzie) la v. 9.^[15]

Suntem de acord cu Hasel în principiu că alternarea genului din Dan. 8:9-12 are implicații semnificative cu privire la identificarea fazelor activităților cornului. Dar o abordare mult mai vastă și consecventă cu ea însăși a oscilației genului este adoptată în această exegeză a pasajului din Daniel 8:9-14.

5.1.2 Identificarea genului în v. 9.

Verbul primar din v. 9 este *yatza* (a crescut) în a Qal perfect, forma masculină. Oricum, cel mai apropiat pronume subiectiv, „cornul cel mic” este de genul feminin care exclude gramatical legătura subiect-verb. Hasel încearcă să explice această anomalie bazându-se pe sintaxa ebraică prin care un verb precedat de un subiect din categoria animală necesita forma masculină.^[16] Cu toate că aceasta ar putea fi o soluție viabilă bazată pe sintaxa ebraică, se sugerează că se învârt mai multe soluții independente și realiste în jurul folosirii intenționate a sintaxei ebraice de către Daniel pentru a crea o distincție prin genuri între cele 2 faze ale cornului cel mic și activitățile sale independente și unice conturate în v. 9-12. În versetul 9 soluția evidentă pentru anomaliile de gen este faptul că Daniel a intenționat ca subiectul verbal masculin (a crescut, a ieșit) să fie însoțit de o frază explicativă apozitională „cornul cel mic”. Astfel versetul 9 se citește: „dintr-unul din ele a crescut el, cornul cel mic, care s-a mărit nespus de mult spre miazăzi ...” Efectul net este că activitatea orizontală a cornului descris de Shea mai devreme^[17] în v. 9 este corelat cu genul masculin, care în schimb corespunde expansiunii de putere a Romei păgâne. Folosirea intenționată

de către Daniel a sintaxei ebraice pentru a face distincția între cele două faze ale cornului prin semnificația distincției de gen va deveni evidentă în timp ce discuția asupra genului în v. 10-11 va continua.

5.1.3 Identificarea genului în v. 10.

În versetul 10, subiectele sunt toate de natură verbală și fiecare are forma feminină. Deși se poate argumenta că subiectele verbale feminine se referă la cornul cel mic (inerent feminin), această logică necesită de asemenea forma verbală a versetului 11 să fie tot feminină ([ea] s-a înălțat; în engleză - [it exalts itself]); dar forma verbală este masculină ([el] s-a înălțat, în engleză - [he exalts himself]). Hence ne sugerează că Daniel a intenționat o schimbare a genului de la masculin din v. 9 la feminin în v. 10 pentru a indica o schimbare distinctă a fazei în activitatea cornului. Aspectul papal al activității din v. 10 este ușor de observat. Potrivit teoriei lui Shea concentrarea activității din v. 10 are o dimensiune verticală care afișează clar un caracter religios prin atacul cornului împotriva oștirii cerurilor și stelelor, care simbolizează oamenii Lui Dumnezeu.^[18] Această persecuție religioasă descrisă în Dan. 7:21 și 25 este legată explicit de faza papală a Romei în acord cu interpretării istoriciști.

5.1.4 Identificarea genului în v. 11.

Schimbarea dramatică în gen, în versetul 11 ([el] s-a înălțat, în engleză - [he exalted himself]) la masculin, reflectă o schimbare în fazele a două entități care reprezintă simbolul metaforic ale cornului, așa cum sugerează Hasel.^[19] Pe când Hasel argumentează că genul masculin din v. 11 indică o schimbarea la Roma papală de la Roma păgână în v. 10, se sugerează (de noi) că schimbarea la masculin din v. 11 reprezintă o accentuare reannoită a fazei păgâne a Romei contrastând cu faza papală din v. 10.

Cel (unul) care s-a înălțat pe sine mai presus chiar decât Prințul cerurilor este identificat în Faptele Apostolilor 4:26-28 de către apostolul Petru: „Împărații pământului s-au răsculat, și domnitorii s-au unit împotriva Domnului și împotriva Unsului Său. În adevăr, împotriva Robului Tău celui sfânt, Isus, pe care L-ai uns Tu, s-au însoțit în cetatea aceasta Irod și Pilat din Pont cu Neamurile și cu noroadale lui Israel, ca să facă tot ce hotărâse mai dinainte mâna Ta și sfatul Tău.”

Faptele Apostolilor 4:26-28 este o aluzie la Ps. 2:2 în care „Împărații pământului se răscoală, și domnitorii se sfătuiesc împreună împotriva Domnului și împotriva Unsului Său”. În plus, alte dovezi în legătură cu cel care s-a înălțat pe sine în Dan 8:11 și că acesta este Roma păgână putem găsi în Dan. 8:25 unde „el (un împărat) se va ridica împotriva Domnului domnilor”, care poartă o asemănare izbitoare cu Ps. 2:2.

Contrar celor mai mulți comentatori adventiști, se sugerează (de noi) faptul că puterea împărătească din Dan. 8:23-25 este o descriere explicită a Romei păgâne în tot pasajul, deși ar putea fi Roma papală implicit.

S-au formulat 3 motive pentru a susține acest enunț:

- 1) Toate subiectele verbale și pronumele adjectivale sunt masculine care corespund denumirilor masculine din v. 9 și 11 care s-a sugerat (de noi) că se referă la Roma păgână;
- 2) Similaritatea lingvistică puternică din Dan. 8:25d („se va ridica împotriva Domnului domnilor”) cu Ps. 2:2 și de asemenea relația internă dintre Dan. 8:11 și Dan. 8:25d, și în final
- 3) acela (un împărat) care va fi „zdrobit, fără ajutorul vreunei mâini omenești” din Dan. 8:25e este lingvistic similar cu textul aramaic din Dan 2:45 („piatra, pe care ai văzut-o dezlipindu-se din munte, fără ajutorul vreunei mâini, și care a sfărâmat fierul ...”).

Referința din Dan. 2:45 se referă la puteri păgâne, politice și similaritatea lingvistică cu ebraica din Evrei 8:25 dă credibilitate sugestiei de putere păgână împărătească prin paragraful din

Dan. 8:23-25. De exemplu, „va pierde pe mulți oameni cari trăiau liniștiți (oameni sfinți)” din Dan. 8:25 face aluzie la acțiunea Romei de distrugere a orașului și a sanctuarului din Dan. 9:26 și 11:22. La tacticile mincinoase ale acestei puterii împărătești se fac aluzie în Dan. 8:25 și sunt de origine păgână, așa și caracteristicile mincinoase care sunt revelate în Dan. 11:23, fiind o referință clară la Roma păgână.^[20]

Pe deasupra, documentele istorice sprijină consecvența înălțare de sine a Romei păgâne până la Domnul oștirilor (domnilor). Caesar, tatăl adoptiv al împăratului Octavius (31 î.Hr.-14 d.Hr.), prin decretul Senatului, a fost ridicat pe un loc între (la rangul unei) zeițăi. „După aceasta Octavian s-a numit pe sine fiul lui Caezar, *imperator Caesar divi filius*.” Octavius a adăugat numelui său încă unul „Augustus” subliniind rangul unic al poziției sale. Până la acea dată această numire (acest titlu, sensul „cel înălțat”; cf. Dan. 8:11, „s-a înălțat pe sine”) s-a folosit doar ca nume ale zeilor transmițând impresia că poziția lui de putere a fost de o superioritate incomparabilă.^[21] Irod cel mare, un conducător vasal nativ din Palestina sub domnia romană, s-a înălțat pe sine până la Domnul oștirilor (domnilor) prin uciderea pruncilor din Betleem încercând să-l ucidă pe Hristos (Mat. 2:3-16).^[22]

Împăratul Caligula (27-41 d.Hr.) a manifestat o străduință exagerată pentru a fi înălțat ca zeu și și-a revendicat adorație și a ordonat ca statuia lui să fie așezată în templul din Ierusalim, care a fost zădărnicită prin moartea lui în 41 d.Hr.^[23] Împăratul Nero (54-68 d.Hr.), împreună cu Caligula și Domițian, și-a revendicat divinitatea în timp ce era în viață și nici unuia dintre aceștia nu i s-a dat onoarea la moarte care era practica tradițională normală în imperiu a cultului împăratului pornită de la Senatul Roman de a zeifica împărații decedați care au slujit bine.^[24] Împăratul Domițian (81-96 d.Hr.) și-a manifestat puterea lui nelimitată de stăpânitor și a căutat să expună public persoana lui sfântă și îi plăcea să fie salutat prin strigătul: „Salutare Domnului și consoartei sale!”^[25] Documentele biblice și istorice sunt clare și confirmă că cea care se înalță pe sine la căpetenia oștirii este caracterizată prin Roma păgână, precursorul Romei papale care și-a însușit (a moștenit) aceleași caracteristici.

5.1.5 Identificarea genului în v. 12.

Următoarea dovadă că Roma păgână este reprezentată prin genul masculin în v. 11 este tocmai faptul că genul revine (în v. 12) la forma verbală feminină care reprezintă Roma papală în v. 12. Versetul 12 în totalitatea lui este o aluzie negreșită la acțiunea Romei papale împotriva (în opoziție) „necurmătei” conform căreia a aruncat la pământ, a lucrat și a prosperat. (toate fiind subiecte verbale feminine în ebraică). Exegeza v. 12 va fi dezvoltată într-o secțiune următoare.

5.1.6 Rezumatul genurilor consecvente.

Shea a sugerat că oscilația genurilor în versetele 9-12 are de a face cu sintaxa ebraică care este unică la Daniel.^[26] De vreme ce acest efect al sintaxei (vezi nota de subsol precedentă) de determinare a genului verbelor nu are precedent în alte părți ale cărții lui Daniel sau în VT, pare mult mai rezonabil să concluzionăm că folosirea intenționată a sintaxei unice în cap. 8 este să creeze o distincție prin gen între cele două faze ale cornului descrise în versetele 9-12.

PARALELISM TEMATIC DE GEN

A:B::A':B'

Verset	Gen	Verb / Pronume		Fazele cornului
A 9	masculin	el vine	(yatza)	păgân
B 10	feminin	a) (ea) a crescut [b) (ea) a aruncat la pământ	(tigdal) (shalak)]	papal
A' 11	masculin	a) (el) s-a înălțat b) de la el	(gadal) (mimmennu)	păgân

B' 12	feminin	a) (ea) a aruncat la pământ	(shalak)	papal
		b) a lucrat	('asah)	
		c) a prosperat	(tzalehach)	

Efectul net a oscilației de la masculin la feminin apoi iar la masculin și feminin în v. 9-12 revelează un paralelism tematic al genurilor de forma A:B::A':B'. Daniel accentuează aspectul celor două faze ale Romei prin două cicluri distincte paralele și repetitive (masculin:feminin) în v. 9 și 10 și din nou în v. 11 și 12. Paralelismul tematic de gen din v. 9-12 de forma A:B::A':B' este rezumat în schema de mai sus. Confirmarea semnificației identificării păgâne/papale prin distincția de gen va fi stabilită prin evidențe provenite din imitarea limbajului cultic și simboluri din Dan 8 care va fi prezentată în secțiunea 6.0 și 7.0.

5.2 Versetul 11 și „Necurmata”

S-a așezat un fundament pentru identificarea Romei în cele două faze din Dan. 8:9-12 prin demonstrarea expansiunii pământești a Romei păgâne din v. 9 și atacul religios a Romei papale din v. 10 împotriva oștirii cerurilor. Acum atenția se va focaliza asupra textului din Dan. 8:11. Traducerea literală a primei propoziții din v. 11a se citește: „s-a înălțat pe sine tocmai până la Prințul/Domnul oștirii”.

Dovada a fost prezentată anterior prin identificarea contextului și genului că cea care s-a înălțat pe sine a fost Roma păgână. Însă, problema pivot referitoare la interpretarea „necurmatei” este determinarea „de la cine” a fost „necurmata” retrasă (smulsă) sau ridicată în propoziția a doua (v. 11b) care literal se citește „de la el necurmata a fost smulsă”. Astfel, problema pivot a exegezei se învâрте în jurul identificării antecedentului „de la el”.

5.2.1 Antecedentul „de la el” (mimmennu)

Există două opțiuni pentru antecedent: 1) căpetenia oștirii sau 2) cel care se înalță pe sine. În funcție de această alegere, „necurmata” poate fi asociată fie cu căpetenia oștirii fie cu faza păgână a cornului cel mic. Hasel dedică acestei probleme 3 propoziții scurte în cele 84 de pagini ale exegezei sale.

El se bazează pe „apropierea gramaticală” susținută de Septuaginta greacă, pe Theodotian și Vulgata latină pentru decizia lui că antecedentul „de la el” este căpetenia oștirii.^[27] Însă, bazându-se exclusiv pe textul masoretic ebraic, mai degrabă decât pe traducerea greacă secundată, și folosind strict ca bază „apropierii gramaticale”, prima propoziție din v. 11a conchide cu „el s-a înălțat” (*higdil*) și a doua propoziție din v. 11b începe cu „de la el” (*mimmennu*). Traducerea lui *mimmennu* ca „de la el” în contrast cu „de către el” este confirmată prin paralelismul lingvistic cultic (vezi secțiunea 7.0) în Levitic unde ambele *rum* și *mimmennu* sunt folosite în legătură unul cu altul.^[28] Este imediat evident pe baza gramaticii similarității că antecedentul pentru „de la el” este cel care se înalță pe sine sau Roma păgână. După cum a arătat Hasel în nota de subsol^[29], din punct de vedere sintactic primele două propoziții din v. 11 sunt propoziții verbale inverse, semnificativ complementul precede verbul care conține subiectul, contrar topicii normale. Se sugerează că Daniel a inversat sintaxa acestor două propoziții pentru scopul specific pentru a face o conexiune neîndoielnică a antecedentului (s-a înălțat pe sine) asociat cu fraza, „de la el”, prin așezarea lor adiacentă unul față de altul („... s-a înălțat pe sine, și de la el ...”). O reflecție internă de tip A:B::B':C rezultă din sintaxa inversată cu sfârșitul v. 11a reflectând identificarea primului cuvânt (frază prepozițională: „de la el”) în v. 11b. Acesta este ilustrat în diagrama (tabelul) următoare.

REFLECȚII INTERNE ÎN DANIEL 8:11

A:B::B':C

A = PÎNĂ LA CĂPETENIA OȘTIRII	VERSETUL	(11a)
B = S-A ÎNĂLȚAT PE SINE	VERSETUL	(11a)

B' = DE LA EL VERSETUL (11b)

C = NECURMATA A FOST LUATĂ VERSETUL (11b)

Reflecția internă a sintaxei ebraice dispută faptul că „necurmata” este smulsă „de la” cel care se înalță pe sine și „de la” căpetenia oștirii. Aceasta pe lângă faptul că accentul de încredere din Dan. 8:9-13 este pe cornul cel mic și nu pe căpetenia oștirii. Rânduri suplimentare de dovezi sunt prezentate care conduc la concluzia că „necurmata” este strâns legată de cornul cel mic și nu de căpetenia oștirii. Dovada se focalizează pe interpretarea sintactică și contextuală a „necurmatei”. Mai mult, evidența decisivă că antecedentul *mimmennu* reprezintă cornul cel mic este obținută din paralelismul limbajului cultic din Daniel 8 cu Levitic care se va examina în profunzime în secțiunea despre limbajul cultic.

5.2.2 Necurmata

În această secțiune se va examina distincția dintre *rum* (a se înalța, a ridica) folosit în Daniel 8:11 și *sur* (a pune de-o parte/înălțura, a retrace ori a lua) folosit în Dan. 11:31 și 12:11 în legătură cu „necurmata”. Identificarea preliminară a „necurmatei” va fi sugerată și va fi examinată legătura între *tamid* și *păgânism* în VT.

5.2.2.1 Rum: „a lua” sau „a ridica”

Forma verbală ebraică *huraym* (forma hophal) derivă din rădăcina ebraică *rum* care înseamnă a slăvi, a ridica, a oferi, a ridica, a aduna, a ridica de jos, a servi, a înălța, a eleva, a ridica în slăvi. Examinarea lexiconului ebraic al lui *Holladay* revelează faptul că toate formele verbului au sensul acesta general de „a ridica”.^[30] În fiecare caz unde rădăcina ebraică *rum* este folosită în Daniel, ea este tradusă prin sensul obișnuit de a ridica sau înălța. Aceasta se aplică și secțiunii aramaice din Daniel (5:19, 20, 23) și în secțiunea ebraică din Daniel (11:12, 36; 12:7). Comparându-se cu aceste circumstanțe Shea recunoaște că uzul (sensul) pe care îl propune el pentru *rum* în Dan. 8:11 („a smulge”) pare a fi excepțional.^[31] Shea apoi continuă să argumenteze că înțelesul „extins” din Dan. 8:11 se bazează pe folosirea lui *rum* în primele șapte capitole din Levitic descriind serviciul jertfelor (Lev. 2:9; 4:8, 10, 19; 6:10, 15). El sugerează apoi că din cele aproximativ 200 de referințe în care apare *rum* în textul ebraic, unde sensul este de a ridica, cele 6 referințe (citări) din Lev. 1-7 ar trebui tradus într-un mod echivalent unic cu rădăcina ebraică *sur* care are rădăcina primară de „a întoarce” sau „a pleca”, alte sensuri include „a lua”, „a retrace” sau „a pleca” în cele aproximativ 300 de folosiri în textul masoretic incluzând cele din primele șapte capitole din Levitic (1:16; 3:4, 9, 10, 15; 4:9, 31, 35; 7:4). Shea enunță că *rum* și *sur* nu sunt sinonime, dar pretinde că aici este singura suprapunere între ele în aplicațiile altarului sacrificial special din Lev. 1-7 aprobat de către Dumnezeu.^[32] În rezumat, Shea argumentează pentru folosirea specializată a sensului extins al lui *rum* din Dan. 8:11 bazat pe folosirea „unică” în cele 6 ocurențe din Lev. 1-7.

Se va demonstra că distincta calitate cognitivă al lui *rum* (a ridica) și *sur* (a întoarce, a lua, a retrace) sunt menținute în ambele pasaje Lev. 1-7 și Dan. 8:11; 11:31 & 12:11. Sensurile distinctive al rădăcinii *rum* și *sur* contrastează în Lev. 4:8-9 și 10 unde *rum*, *sur* sunt folosite ca atare. Dacă sensurile lui *rum* și *sur* ar fi fost sinonime în aceste versete consecutive, nu ar fi avut nici un sens să se folosească două verbe diferite. E clar că autorul a intenționat activități distincte și diferite în v. 8 și 10 unde este folosit *rum* în comparație cu v. 9 unde este folosit *sur*. În versetele 8 și 10 preotul sacrifică grăsimea sau ridică grăsimea de pe jertfa pentru păcat și o arde pe altarul pentru arderile de tot. În v. 9, preotul ia sau dezlipește prapurul ficatului de lângă rărunchi. Este redată traducerea literală.

„8. Să ia toată grăsimea vițelului adus ca jertfă de ispășire, și anume: grăsimea care acoperea măruntaiele și toată grăsimea ce ține de ele,

9. și cei doi rărunchi, și grăsimea de pe ei, de pe coaste, și prapurul ficatului pe care îl va dezlipi de lângă rărunchi.

10. Cum se iau de la vițelul adus ca jertfă de pace, preotul să le ardă ca tămâia pe altarul pentru arderile de tot.” (3 Mo. 4:8-10)

O examinare atentă a fiecărei folosiri (utilizări) lui *rum* și *sur* în Lev. 1-7 relevă două acțiuni distincte și consecutive. Primul, grăsimea este luată (pusă deoparte) sau separată (*sur*) de pe părțile interne și al doilea, grăsimea separată este ridicată (luată) de la jertfă și arsă pe altar. Este demn de remarcat faptul că în cazul jertfelor de mâncare, nu există grăsime luată (pusă deoparte) sau separată (*sur*) și fără excepție rădăcina verbală *rum* este folosită acolo unde preotul ia din jertfa de mâncare, aceasta fiind o jertfă comemorativă și este arsă ca tămâia pe altar (vezi Lev. 2:9; 6:15). Activitatea implică un dar (ridicat) sau ridicarea cerealelor pentru a fi arse ca opusul față de luarea (retragerea) jertfei de mâncare. Este de asemenea demn de notat faptul că Lev. 6:15-20 este singurul pasaj din Vechiul Testament în care *rum* și *tamid* sunt strâns legate. Legătura aceasta nu există pentru *sur*. Făina adusă ca jertfă (*rum*) în Lev. 6:15 trebuia să fie un dar de mâncare „veșnic” în v. 20. Acesta este o paralelă la legătura dintre aceste două cuvinte din Dan. 8:11.

Activitatea secvențială din prima luare a grăsimii de pe măruntaiele jertfei pentru păcat și oferirea ei, și aducerea grăsimii ca jertfă mistuită de foc din Lev 4 este confirmată prin examinarea lui *sur* din Lev 3 în legătură cu jertfa de pace a unui juncan. Citirea pasajului din Lev 3:1-5 relevă faptul că preotul aduce aproape de Yahwe grăsimea doar după ce a fost pusă deoparte sau separată (*sur*) de măruntaie incluzând învelișul (pliul) gras al ficatului. Ea este arsă ca tămâia pe altar (v. 5).

Aceeași secvență este descrisă în mod explicit în v. 9-11. Doar această citire va sugera faptul că activitatea *rum* de ridicarea grăsimii după separarea sau retragerea ei nu a fost implicată.

Totuși, Lev. 4:10 declară (enuță) explicit că la fel cum grăsimea a fost ridicată (*rum*) de la jertfa de pace a vițelului, descrisă în Lev. 3:1-11, la fel grăsimea jertfei de ispășire din Lev. 4:1-12 va fi ridicată de la jertfa de ispășire și arsă ca tămâia după îndepărtarea lui anterioară (*sur*) descrisă în Lev. 3. Prin urmare a devenit clar că există o activitate secvențială cu două laturi implicate în ambele jertfe de animale: de ispășire și de mulțumire. În primul rând grăsimea este înlăturată sau separată (*sur*) de măruntaie și în al doilea rând grăsimea înlăturată este luată (*rum*) de la animal ca o jertfă de miros plăcut pe altarul de ardere de tot. Activitatea secvențială cu două laturi este în contrast cu activitatea singulară *rum* asociată cu jertfa de mâncare. Calitatea exclusiv cognitivă a lui *rum* (a ridica sau a oferi) este din nou pusă înaintea cu jertfa de mâncare din Num 15:19-20 în care copiii lui Israel aduc (ridică) (*rum*) o turtă din pârga plămădelii ca jertfă ca un dar ridicat. Folosirea lui *sur* este superfluă în timp ce nimic nu trebuie să fie separat ce inițial a fost unit strâns cum ar fi grăsimea de măruntaie.

Sensul rădăcinii distinctive *rum* este de asemenea foarte evident în Lev. 6:10-11 în care preotul „ridică” cenușa de la altar și o așează lângă altar. Preotul nu îndepărtează cenușa de la altar până ce întâi nu a fost ridicată de la altar și apoi așezată lângă el. Apoi, numai după schimbarea îmbrăcămintei, preotul duce (activitatea de îndepărtare) cenușa în afara taberei.

În fiecare caz unde *rum* este folosit în serviciul cultic din Levitic și Numeri, interpretarea literală, cu acuratețe este „a ridica” sau „a jertfi (a oferi)” în armonie cu sensul rădăcinii *rum*. Rodriguez scoate corect în relief că *rum* este folosit deseori în cadrul cultic cu sensul de „a dona” sau „a da un dar” (Num 15:19-21) care pur și simplu contrazice afirmația lui Jacob Miller că *rum* poate fi interpretat ca „a îndepărta, a înlătura” în Lev. 2:9 și 4:8. Totuși, contextul acestor pasaje și dovada prezentată arată că preotul nu înlătură ci ridică jertfa de mâncare și o arde ca tămâia (Lev. 2:9) și ridică grăsimea după separarea ei de măruntaie ca jertfă de miros plăcut din Lev. 4:8-10.^[33]

Se sugerează că dovada convingătoare demonstrează că calitatea cognitivă distinctă pentru sensul de bază al cuvintelor *rum* și *sur* este susținută atât în Levitic și Daniel cât și în întreg Vechiul Testament. Dovada nu va confirma revendicarea unei folosiri specializate a unui sens „extins” pentru *rum* pentru funcția cultică din Levitic. Cele două cazuri dintre sutele de

interpretări normale unde *rum* este tradus cu „a lua” este găsit în Dan. 8:11 și Eze. 45:9 în KJV. *The New Englishman's Hebrew Concordance* confirmă aceste observații.^[34] Fraza din Eze. 45:9 tradusă ca „Înlăturați stoarcerile voastre de la poporul Meu” este interpretat cu mai multă acuratețe astfel: „ridicați stoarcerile voastre de la poporul Meu”. „necurmata este, de fapt, înlăturată sau luată” în Dan. 11:31 și Dan. 12:11; însă, în aceste cazuri, este folosit verbul ebraic *sur*. Dovezile lexicale confirmă că sensul de bază al lui *sur* este „a înlătura” sau „a îndepărta”.^[35] Concordanța ebraică confirmă încă o dată că sutele de folosiri ale lui *sur* în forme verbale variate au întotdeauna acest sens.^[36] Traducătorii textului ebraic, aparent într-un efort de a menține consecvența „activității necurmatei” în Dan. 8:11 cu 11:31 și 12:11, au tradus *rum* din Dan 8:11 în acest caz particular cu „a lua” (mai degrabă decât înțelesul corect „a înălța” sau „a ridica”) pentru a corespunde cu *sur* din Dan. 11:31 și 12:11.

Hasel nu dă nici o dovadă lingvistică pentru înțelesul de „a lua” pentru *rum* din Dan. 8:11. El acordă doar 4 rânduri din 84 de pagini pentru această problemă cheie.^[37] Prin traducerea corectă a lui *rum*, interpretarea lui Hasel pentru fraza a doua din v. 11 ar fi: „de la El (Hristos) necurmata (funcția de preot) a fost ridicată sau înălțată și locul locașului Său sfânt a fost surpat”. Această interpretare este contradictorie și nu păstrează consecvența cu textul, dacă antecedentul lui „El” este Domnul oștirilor. Interpretarea corectă a frazei a doua din v. 11 având în vedere dovezile pe care le-am prezentat până aici, este: „i s-a smuls (Roma: masculin, faza păgână) necurmata”. Când „necurmata” reprezintă comportamentul de înălțare de sine a Romei păgâne, așa cum s-a demonstrat, textul este consecvent și devine semnificativ. În acest caz cornul cel mic smulge acest caracter de înălțare de sine. Ellen White susține acest sens: „păgânism” și „doctrinile, ceremoniile și superstițiile ei au fost încorporate în credința și închinarea urmașilor practicanți ai Lui Hristos” din care „a rezultat dezvoltarea omului nelegiurii”.^[38]

5.2.2.2 Legătura lui *Hattamid* cu *Gadal*

Viziunea (*chazon*) prezintă patru actori principali:

- 1) berbecele,
- 2) Țapul,
- 3) cornul cel mic (faza masculină - roma păgână) și
- 4) cornul cel mic (faza feminină - roma papală),

fiecare cu caracteristici dominante similare. Examinarea viziunii descoperă faptul că Daniel introduce și caracterizează consistent fiecare dintre cele patru puteri majore cu cuvântul ebraic *gadal* cu sensul de bază de „a deveni mare” sau „a se face mare”.^[39] Berbecele a devenit mare în v. 4, Țapul „a crescut foarte mare (puternic)” în v. 8 și „un corn mic, care a crescut nespuse de mult” în v. 9 și cornul cel mic (faza feminină) „a devenit mare (a crescut)” în v. 10. În final, în v. 11 faza masculină a cornului (Roma păgână) „s-a înălțat” (a devenit puternic) până la Domnul oștirilor. Mai mult, activitatea aceasta caracteristică (*gadal*) este transferată sau „ridicată” (*rum*) de la el (Roma păgână) de către Roma papală. Schema de mai jos rezumă caracteristica de înălțare ale celor 4 puteri din Dan. 8 care culminează cu pasul final (v. 11) în care Roma papală ridică necurmata, care este caracterizată prin „*gadal*”, de la Roma păgână.

<i>Hattamid</i> - caracterizat prin <i>Gadal</i>		
Verset	Verbul pentru “înălțare”	Putere mondială

4	<i>gadal</i>	Berbecele
8	<i>gadal</i>	Țapul
9	<i>gadal</i>	Cornul (masculin)
10	<i>gadal</i>	Cornul (feminin)
11	<i>gadal</i>	Cornul (masculin)

Păgânismul s-a înălțat pe sine consecvent împotriva Domnului în Vechiul Testament. În Ier. 48:26, 42 Moab **s-a înălțat** (*higdil*; rădăcina este *gadal*) pe sine împotriva Domnului; în Ps. 35:26; 38:16 și 55:12, toate cu implicații mesianice, cel răzvrătit se înalță pe sine (*gadal*) Domn. În final în Dan. 11:36-37, păgânismul (Împăratul din sud) „se înalță pe sine (*gadal*) peste toți ceilalți.

Activitatea perpetuă și continuă sau caracteristica păgână de-a lungul istoriei a fost înălțarea de sine. Această caracteristică a fost personificată prin cele patru puteri mondiale: Babilon, Medo-Persia, Grecia și Roma. Daniel accentuează intenționat această caracteristică „veșnică” prin cuvântul (*gadal*) care este esența închinării păgâne sau auto-închinarea la Baal. Daniel asociază *gadal* cu termenul cultic *hattamid* cu sensul „necurmata” care este mai degrabă un substantiv decât un adjectiv uzual.

Astfel, v. 11 poate fi interpretat: „... el s-a înălțat pe sine și de la el a fost ridicată necurmata.” Se sugerează că dovada susține puternic punctul de vedere că *hattamid* sau „necurmata” este reprezentată și caracterizată prin cuvântul ebraic *gadal*, în contextul lui Daniel 8 însemnând „a se înalță pe sine” în forma hiphil (*higdil*). Această caracteristică se manifestă de la sine prin forme și practici păgâne de închinare sau închinarea la Baal care prima dată a fost manifestată de Cain prin jertfa de cereale evitând astfel crucea Lui Hristos. Fenomenul de înălțare de sine a cărui autor este satan (Is. 14 și Ez. 28) s-a manifestat nu numai în fiecare cultură păgână, ci s-a infiltrat chiar și în Israel (Ier. 23:13; Osea. 2:16-17) precum creștinismul apostaziat personificat prin Roma.

5.2.2.3 *Hattamid*: Necurmata identificată

Recenta erudiție adventistă a tras concluzia că „necurmata” este asociată cu slujba de mare preot al Lui Hristos în sanctuarul ceresc.^[40] Pionierii Adventiștilor de Ziua a Șaptea până în 1900 au identificat *hattamid* alternativ (interschimbabil) ca păgânismul sau Roma păgână, care de fapt nu a evocat controverse. De exemplu, U. Smith a identificat „necurmata” în Daniel 8:11 ca Roma păgână,^[41] însă în Daniel 8:13 și 11:31 el a identificat „necurmata” ca păgânismul.^[42] Similar, William Miller a legat „necurmata” din Dan. 8:11 cu „cel ce oprește” din 2 Tes 2:7-8 identificând ambele ca fiind păgânismul, care era interschimbabil cu Roma păgână.^[43] Totuși, trebuie menținută o distincție clară între termenii „Roma păgână” și „păgânism”. Roma păgână este o putere națională sau fiara grozav de înspăimântătoare cu dinții de fier (Dan. 7:7, 19). Pe de altă parte, păgânismul este o „activitate” sau sistem religios fals răzvrătit împotriva Lui Dumnezeu manifestat prin însușiri de caracter de înălțare de sine împotriva Lui Dumnezeu. Enunțat succint, „necurmata” este o activitate de răzvrătire manifestată prin însușiri de caracter de înălțare de sine.

Dacă Roma păgână este reprezentată prin pronumele masculin fraza prepozițională, „de la el (*mimmennu*) necurmata a fost ridicată”, în v. 11, apoi „necurmata” nu poate reprezenta o entitate sau putere a Romei păgâne. Este *non sequitur* a sugera că Roma păgână a fost ridicată de la Roma păgână. Se sugerează că „necurmata” trebuie să fie definită cu grijă ca principiu, ea arătând **caracterul de înălțare de sine a păgânismului și este inerentă omenirii, prin care arianismul a devenit integrat.** „Urâciunea pustiirii din Daniel 8, 11 și 12, care a înlăturat și a luat locul „necurmatei” poate fi definită ca **caracterul de înălțare de sine a creștinismului cu numele pentru care papalitatea a devenit cauza principală.**

Esența „necurmatei” este taina nedreptății care caută să devină la fel ca Dumnezeu (Is. 14:12-14; 2 Tes. 2:3-7). Punctul comun dintre „necurmată” și „urâciunea pustiirii” este „taina

nedreptății”. Această însușire de caracter a fost ridicată de la Roma păgână de către Roma papală având ca rezultat că sistemul religios fals (păgânismul) a fost înlocuit sau schimbat (luat sau înlăturat) prin creștinismul cu numele, un nou sistem de religie falsă care Îl proclamă pe Hristos, distrusă, în contrast cu hristosul creat de arianism. Acest proces a început în 508 d.Hr. când puterile ariane sub domnia lui Teodoric au făcut pace cu Clovis și rezistența puterilor ariane a început să ajungă la sfârșit.^[44]

Concluzia enunțată mai sus că „necurmata” este reprezentată de principiul înălțării de sine manifestat în caracterul păgânismului și inerent omenirii, și concluzia cu privire la „urâciunea pustiirii va fi confirmată, în timp ce explicația lui Daniel 8 continuă.

5.2.2.4 *Tamid* și Păgânism în Vechiul Testament

Expresia *tamid* apare de 103 ori în Vechiul Testament și este folosit în mod obișnuit fără excepții ca adverb sau adjectiv însemnând „continuu (veșnic)” în modul respectiv. Numai în Dan. 8:11, 12, 13; 11:31 și 12:11 cuvântul *tamid* apare ca un substantiv izolat fără denumire adjectivală, *hattamid*, însemnând „continuare”. Dintre cele 103 apariții în Vechiul Testament *tamid* este folosit de 30 de ori în legătură cu câteva tipuri diferite de activitate ale preoților în sanctuar (Dan. 25:30; 27:20; 29:38; 30:8; etc.). Shea^[45] la fel ca și Rodriguez^[46] și Hasel^[47] sunt de acord că *hattamid* din Daniel se referă la cultul ebraic al serviciului din sanctuar. Această exegeză va confirma că „necurmata” este un termen cultic ebraic într-o secțiune următoare, însă doar într-un sens cultic fals în cartea lui Daniel. În consecință, *hattamid* ar trebui înțeles în sensul lui cel mai larg incluzând și folosirea lui în context păgân.

Legătura lui „*hattamid*” cu „*gadal*” (a deveni mare, a se mări) și *rum* (a ridica) în Dan. 8:11 își are paralela cea mai apropiată în Ps. 74:23, „Nu uita strigătele potrivnicilor Tăi, zarva care crește necurmat (*tamid*) a celor ce se ridică împotriva Ta!” Cuvântul ebraic pentru ridicare este *alah* care are sensul de bază „ridicat”, „elevat”, „înălțat” sau „jertfă” care este aproape identic cu sensul de bază a lui *rum* și similar cu *gadal* în Dan. 8:11. Activitatea continuă (*tamid*) al potrivnicilor Domnului (păgânism) este să se înalțe și să se ridice pe ei înșiși împotriva Lui în Ps. 74:23. Paralela cu Dan. 8:11 este foarte apropiată.

O altă folosire a lui *tamid* într-un context păgân și Is. 52:4-5 în care opresiunea lui Israel din trecut de către Egipt și Asiria și captivitatea viitoare al lui Israel este evidentă și Domnul spune: „Asupritorii lui strigă de bucurie-zice Domnul-și cât e ziuca de mare (continuu) este batjocorit Numele Meu (*tamid*). Din nou aici e o legătură implicită a lui *tamid* cu ridicarea/înălțarea împotriva Lui Dumnezeu (blasfemie) similar cu Dan. 8:11 și Ps. 74:23. În Obadia 15-16 există o aluzie clară la „continua (necurmata)” ridicare împotriva Lui Dumnezeu al lui Edom și alte națiuni păgâne pe muntele sfânt al Lui Dumnezeu. Continua (*tamid*) răutate a Asiriei în opoziție cu Dumnezeu și răzvrătirea împotriva Lui este evidentă în Naum 3:18-19 (cf. 1:2).

Înălțarea de sine, comportamentul de celebrare a Babilonului în virtutea aptitudinilor lor de a cuceri lumea este descrisă în Habacuc 3:15. Națiunea păgână atribuie puterea ei zeului ei (Habacuc 1:11) și închinarea într-un așezământ cultic contrafăcut (Habacuc 1:6) în timp ce aduce jertfe mrejei sale și tămâie năvodului său. În Habacuc 1:17 *tamid* este legat de închinarea cultică falsă în răzvrătirea de înălțarea de sine împotriva Lui Dumnezeu: „Pentru aceasta își va goli el într-una (*tamid*) mreaja, și va înjunghia fără milă pe neamuri?”

În final aplicația cultică contrafăcută a lui *tamid* de către Israelul răzvrătit, ridicându-se împotriva Lui Dumnezeu se poate vedea în Is. 65:2-3 în care „un popor care nu contenește (*tamid*) să Mă mânia în față, aducând jertfe în grădini, și arzând tămâie pe cărămizile de pe acoperiș”. Necurmata (*tamid*) înălțare de sine împotriva Lui Dumnezeu, asociată cu națiunile păgâne a fost ridicată și asimilată de către poporul lui Israel. Paralela la Dan. 8:11 din nou evidentă în care Roma păgână s-a mărit/înălțat pe sine chiar împotriva Lui Dumnezeu, și de la el *hattamid* (înălțare de sine continuă/necurmată) este ridicată de către Roma papală. Dovada biblică descoperă clar aplicația cultică contrafăcută a termenului ebraic „*tamid*” cu conotația de comportament de

înălțare de sine împotriva Lui Dumnezeu. Bazat pe discuția anterioară, se sugerează că substantivul *hattamid* nu reprezintă nici funcția cerească continuă a Lui Hristos nici națiunea sau puterea Romei păgâne, ci reprezintă caracterul necurmat al păgânismului inerent în oamenii căzuți și care s-a manifestat printr-un sistem religios fals în fiecare națiune păgână de-a lungul istoriei. Daniel atribuie explicit acest comportament *tamid-gadal* Medo-Persiei, Greciei, și Romei păgâne de la care a fost „ridicat” (*rum*) de către Roma papală.

5.2.3 Locul Sanctuarului său

Textul ebraic folosește două cuvinte pentru sanctuar: *miqdash* și *qodesh*. Ambele cuvinte sunt folosite în Dan. 8:9-14. *Miqdash* este cuvântul ales în v. 11: „și i-a surpat locul locașului său celui sfânt”. *Qodesh* este cuvântul folosit în v. 13 și 14: „În câtă vreme se va împlini vedenia ... Până când va fi călcat în picioare sfântul Locaș și oștirea?”

„Până vor trece două mii trei sute de seri și dimineți; apoi sfântul Locaș va fi curățit!” Se sugerează că Daniel a folosit două cuvinte distincte pentru sanctuar nu pentru o accentuare recapitulativă precum este sugerată de către Hasel^[48] ci pentru a accentua contrastul puternic dintre cele două sanctuare diferite.

5.2.3.1 *Miqdash*

Cu privire la folosirea lui *miqdash*, Rodriguez indică corect că din cele 74 de apariții în Vechiul Testament de cele mai multe ori denotă un sanctuar pământesc (Ex. 25:8; Lev. 26:2, etc.).^[49] Ambii Rodriguez^[50] și Hasel^[51] sugerează că *miqdash* în câteva ocazii se referă la sanctuarul din cer. Ps. 68:35 este citat ca primul exemplu. Deși contextul imediat din v. 33 și 34 pare că implică o legătură cerească cu *miqdash* în v. 35, contextul general al Psalm 68 sugerează mult mai convingător o legătură pământească.

Cuvintele specifice pentru „locașul Său cel sfânt”, „sanctuar” (pământesc) și „templu” apar în v. 17, 24 și respectiv 29, și în fiecare caz legătura este cu așezământul pământesc al Muntelui Sinai sau Ierusalim. Mesajul psalmistului este că împărații vor aduce daruri Lui Yahwe pentru templul Său din Ierusalim (v. 29) pentru că au văzut intrarea Lui Dumnezeu în sanctuar (v. 24). De aceea, cântați Lui Dumnezeu, împărățiile pământului, și lăudați pe Domnul! (v. 32) deoarece „Ce înfricoșat ești, Dumnezeule, din locașul Tău cel sfânt (*miqdash*)! Dumnezeul lui Israel dă poporului Său tărie și mare putere (v. 35). Textul de încheiere este o referire la ieșirea Lui Dumnezeu din tabernacolul pământesc pentru a-și călăuzi poporul zi (nor) și noapte (foc) și să ducă războaiele lor. Se face o aluzie explicită la puterea grozavă al Lui Dumnezeu din sanctuarul Lui din timpul experienței din pustie în Ps. 68:7-8 în care Dumnezeu a ieșit înaintea poporului Său și a mers prin pustie și pământul s-a cutremurat.

Al doilea exemplu este Ps. 96:6. Contextul din v. 6-8 descoperă că poporul aduce daruri și intră în curțile Lui. În v. 6 „slava și podoaba sunt în locașul Lui cel sfânt” (*miqdash*). Contextul înconjurător sugerează clar că sanctuarul din v. 6 este pământesc.

În Ps. 78:69, contextul anterior face aluzie la apostazia Israelului din locurile înalte (v. 58). Domnul părăsește tabernacolul din Șilo, cortul pe care l-a așezat între ei (v. 60). Ca urmare a respingerii temporare a poporului Său (versetele 61-64) Domnul îl alege pe Iuda, Muntele Sion și își construiește sanctuarul (*miqdash*) și îl alege pe David (v. 69-70). Așezământul Sanctuarului pământesc este clar în Ps. 78:69.

În final ultimul exemplu citat este Ier.17:12, „Scaun de domnie plin de slavă, înălțat de la început, loc al sfântului nostru Locaș”. Ambii, Ieremia și Yahwe vorbesc alternativ, în Ier. 16 și 17. Yahwe vorbește în Ier. 16:1-18 și Ieremiah răspunde în v. 19-20; Yahwe continuă cu avertizările și muștrările Sale de la 16:20 până la 17:11; Ieremia răspunde în v. 12 și 13a care este urmat de răspunsul Lui Yahwe în v. 13b. În final, Ieremia se roagă în 17:14-18. Având acestea în vedere, cuvintele lui Ieremia din 17:12 devin imediat evidente că „loc al sfântului locaș” se referă la sanctuarul pământesc din Ierusalim. Pronumele plural „al nostru” bazat pe contextul pasajului

exclde sanctuarul ceresc al Lui Yahwe, deoarece Yahwe vorbește la singular de-a lungul pasajului („Eu, Domnul/Yahwe”; Ier.17:10).^[52]

Se sugerează că toate cele 74 de apariții ale lui *miqdash*, cu un înalt grad de probabilitate, se poate referi exclusiv la sanctuarul pământesc, structură sau loc dedicat. Într-un caz o parte din daruri/jertfa ridicată asociată cu sistemul sanctuarului pământesc descris prin *miqdash* (partea sfințită) în Num. 18:29. Independent care *miqdash* se referă *exclusiv* la un sanctuar pământesc, problema transcendentă este că *miqdash* deseori desemnează un sanctuar pământesc păgân, nesfânt, așa cum va fi demonstrat în discuția următoare. Pe de altă parte, *qodesh*, când indică un sanctuar, întotdeauna înseamnă un sanctuar sfânt, fie pământesc fie ceresc.

Dovada biblică sugerează, cu o marjă de probabilitate rezonabilă, că *miqdash* se poate referi totdeauna la o construcție pământească oricare asociată cu sanctuarul Lui Yahwe sau o structură înălțată/păgână.^[53] *Miqdash* este locul dedicat lui satana în Is. 16:12 și Eze. 28:18 și este folosit derogativ în Eze. 21:2 și Lev. 26:31. *Miqdash* de asemenea înseamnă „loc dedicat” necesitând desemnare contextuală sau adjectivală. *Qodesh* este folosit de 469 ori în Vechiul Testament și se referă exclusiv la sfințenia asociată cu ambele sanctuare din cer și de pe pământ și de asemenea sfințenia asociată cu Dumnezeu, cu leviții, preoții și poporul Lui Dumnezeu.^[54] *Qodesh*, tradus ca sanctuar în Dan. 8:13-14, întotdeauna poartă conotația de sfințenie și se referă exclusiv la sanctuarul adevărat Lui Dumnezeu (fie pământesc fie ceresc, de obicei fără desemnare adjectivală. Calitățile distinctive ale lui *miqdash* și *qodesh* sunt rezumate în graficul de mai jos:

DISTINCȚIA MIQDASH/QODESH - Sanctuar			
<i>Miqdash</i>		<i>QODESH</i>	
-		-	
Întotdeauna pământesc		Întotdeauna sfânt	
SFÂNT	păgân	CERESC	Pământesc

Dovada susține argumentul că *miqdash* în Dan. 8:11 se referă la sanctuarul fals localizat în Roma păgână care practică înălțarea de sine continuă împotriva Lui Dumnezeu.

5.2.3.2 Makon

Amândoi, Shea^[55] și Hasel^[56] prezintă argumente exhaustive că *makon*, care în mod normal este tradus prin „loc”, „habitat/teritoriu” sau „casă” ar trebui tradus ca „temelie/bază”. Argumentul este bazat pe concluzia că *tamid* reprezintă slujba de mare preot al Lui Hristos care a fost luată de către Roma papală care la rândul ei a dăruit „temelia” sau sanctuarul Lui Hristos. Se afirmă că „temelia” tronului Lui Dumnezeu care este dreptate și judecată în Ps. 89:14 este echivalentă cu „temelia” sanctuarului Său în Dan. 8:11 pentru a justifica traducerea lui *makon* ca temelie în ambele cazuri.

În plus față de dovada care arată că *miqdash*, sanctuarul din Dan. 8:11, reprezintă o clădire pământească a Romei păgâne; dovada va fi prezentată ca ceea ce contravine echivalenței unu la unu „temelia scaunului Tău de domnie” în Ps. 89:14 cu „locul locașului său celui sfânt” din Dan. 8:11.

Dintre cele 17 apariții ale lui *makon* în NT o definiție clară este conturată inerent în 2 Cron. 6:2 unde „eu am zidit o casă care-Ți va fi locuința, un loc (*makon*) unde vei locui în veci”. *Makon* este asociat cu o casă sau o clădire. O definiție similară se găsește în Ex. 15:17 unde „... în locul (*makon*), pe care Ți l-ai pregătit ca locaș, Doamne, la Templul, pe care mâinile Tale l-au întemeiat, Doamne!” *Makon* este asociat din nou cu o clădire și de asemenea cu un sanctuar.

Se sugerează că *makon* manifestă consecvent conotații de habitat sau clădire în toate cele 17 apariții ale sale. În doar trei cazuri, Ps. 89:14; 97:2 și 104:5 ar putea fi tradus în mod logic

makon ca „temelie”. În Ps. 89:14 și 97:2 dreptatea și judecata sunt temelia tronului Său care este echivalent cu a spune tronul Lui Dumnezeu locuiește în dreptate și judecată.

Unde este prezent Dumnezeu există dreptate și judecată, de vreme ce El, Sursa dreptății și judecății, este așezat pe tronul Său.

În Ps. 104:5 Dumnezeu în mod literal a „așezat pământul pe temeliile lui, și niciodată nu se va clătina”. În mod echivalent, „Dumnezeu a întemeiat pământul pe locurile lui ...” *Makon* este la plural în acest caz, și aceasta sugerează că Dumnezeu a întemeiat pământul pe cele două locuri primare: 1) o axă internă de rotație și 2) axa lui de rotație în jurul soarelui. Cele două axe ale pământului reprezintă locurile lui permanente de locuit sau teritoriile pe care Dumnezeu le-a creat.

Deși *maqom* din rădăcina *qum* (însemnând a se ridica) este de asemenea tradusă ca „loc” în peste 400 de referințe/apariții, are sensul de conotație de „suprafață generală de locație”. Pe de altă parte, *makon* din rădăcina *kun* (similar cu *qum* însemnând: a sta ferm/neclintit) are conotația de teritoriu sau clădire și este folosit în primul rând în contextul cultic sau cultic fals ca în Dan. 8:11. Sensul cognitiv al lui *makon* și *maqom* poate fi dedus printr-o examinare atentă a dovezii lexicale^[57] aplicația lor în VT.^[58]

În privința evidenței, se sugerează că Daniel a folosit *miqdash* pentru a desemna sanctuarul păgân pământesc dedicat în Dan. 8:11 în contrast puternic cu sanctuarul sfânt al Lui Dumnezeu în 8:13 și 14.

Makon identifică în mod specific teritoriul sanctuarului său care era orașul Roma. Astfel, simultan „necurmata” înălțare de sine a Romei păgâne a fost ridicată de Roma papală, teritoriul sanctuarului Romei păgâne a fost doborât de către Constantin și transferat la Constantinopol în 330 d.Hr. Sanctuarul original al Romei păgâne din Roma a rămas și a fost ocupată permanent de către Roma papală. Acesta este o poziție istoricistă al lui U. Smith și a majorității pionierilor Bisericii A.Z.Ș.^[59]

5.3 Versetul 12 și „Urâciunea”

Relația dintre corn, necurmata, oștirea și cu respectul față de păcat va fi examinată în această secțiune.

5.3.1 Necurmata, Oștirea și Cornul

S-a demonstrat deja paralelismul tematic al genurilor din v. 9-12 redat în forma A:B::A':B' care reprezintă identificarea Romei păgâne (versetele 9 și 11) Roma papală (versetele 10 și 12). Focalizarea asupra acțiunii subiective din v. 12 rezidă prin faza feminină a cornului cel mic. Așa cum a arătat Shea corect, verbul „a fost dat” este la persoana a treia, singular, forma feminină, și din cauza aceasta subiectul trebuie să fie feminin.^[60] Ea nu poate fi „oștirea” (masculin) și să se facă acordul de gen cu verbul. Astfel, structura propoziției indică faptul că faza feminină a cornului i s-a dat o oștire: „i (feminin) s-a dat o oștire împotriva necurmatei prin urâciunea”. Shea începe să argumenteze convingător în acord cu Hasel^[61] că oștirea din v. 12 nu ar trebui legată de „oștirea cerurilor” din v. 10 ceea ce alți cercetători, în contrast, au fost ispitiți s-o facă.^[62]

Premisa că „necurmata” reprezintă slujba de mare preot al Lui Hristos conduce natural la concluzia că oștirea din v. 12 trebuie să fie o armată spirituală sau o preoție clericală în opoziție cu preoția Lui Hristos acționând în sau cu păcat (*bepasha*). Aceasta este o poziție a ambilor Shea^[63] și Hasel.^[64] Un punct de vedere alternativ prezentat de Hasel este că prepoziția „be” în „*bepasha*” exprimă cauza (păcatului). Cu această înțelegere Hasel concluzionează că „urâciunea care este cauzată poate fi determinarea oamenilor să aibă încredere în serviciul slujirii continuu fals al cornului”^[65] Totuși, dacă prepoziția, de fapt, exprimă cauza, cea mai naturală interpretare ar fi că „actul de dăruire” cauzează păcat sau a fost făcut din răzvrătire împotriva Lui Dumnezeu. Punctul de vedere al lui Hasel necesită pentru exeget să introducă în text cuvinte și sensuri care nu se află acolo („I s-a dat o oaste împotriva necurmatei cauzând păcatul sfinților”).

Mai mult, se va demonstra într-o secțiune ulterioară despre terminologia cultică din Daniel 8 că contextul v. 1-14 este un cadru cultic fals, nu unul original. Însă, păcatul din 8:12 transpare

într-un cadru fals: cornul a fost dat (feminin; Roma papală); oștirea (armata păgână); prin păcat (răzvrătire nepocăită a forțelor păgâne/papale).

Toate argumentele exegetice stau sau cad în funcție de interpretarea „necurmatei” care în schimb depinde de identificarea corectă a antecedentului „de la el” (*mimmennu*), punctul pivot al profeției din v. 11. Prealabil s-a demonstrat că dovada lingvistică și contextuală favorizează puternic identificarea lui „cel care se înalță pe sine” din v. 11 cu antecedentul *mimmennu*.

Prin înțelegerea corectă a necurmatei (*hattamid*) reprezentând caracterul de înălțare de sine a tuturor națiunilor păgâne incluzând Roma care a fost ridicată de către Roma papală, devine clar că există o competiție sau luptă nu numai între corn și Domnul oștirilor, dar și între cele două faze ale Romei. De exemplu, nu numai necurmata a fost ridicată de către Roma papală de la Roma păgână, însă locul sanctuarului a fost doborât de către Roma papală în v. 11. Lupta continuă cu o bătălie intensă în v. 12 unde o armată este dată Romei papale împotriva „necurmatului” comportament de înălțare de sine manifestat de forțele păgâne împotriva Lui Dumnezeu. Această bătălie s-a maturizat în perioada 496-508 d.Hr. când primul dintre cele zece coarne, francii conduși de Clovis după convertirea lui, a devenit „Fiul cel mai mare al Bisericii” și a folosit sabia pentru a extinde puterea papalității. Aceasta a culminat în 508 d.Hr. cu supunerea garnizoanei romane din vest, Britanilor, Burgunzilor și Vizigoților.^[66] Vizigoții ariani reprezentau simbolul comportamentului înălțării de sine împotriva Lui Dumnezeu în viziunea bisericii romane. Este susținut că oastea a fost o armată istorică, condusă de Clovis, rezultând din colaborarea și uniunea bisericii (Roma papală) și statul (Clovis și francii). Această „oaste” sau uniune nesfântă reprezenta o armată falsă/contrafăcută în contrast cu adevărata oaste a cerului (v. 10 și 13), sfinții celui Prea Înalt.

5.3.2 Urâciunea

„Urâciunea” nu reprezintă o răzvrătire nedreaptă împotriva Lui Dumnezeu condusă de către corn și oastea lui de preoție pământească cum sugerează Shea.^[67] Dăruirea oastei cornului se va face „cu”, „în”, „prin” și „împreună cu” păcat (*be-pasha*). Shea face cunoscut că „sensul exact al prepoziției (*be*) este dificil de înțeles”.^[68] Hasel încearcă să minimizeze dificultatea cu prepoziția transformând o frază simplă prepozițională în participiu cauzativ, „a cauza păcat” și aplicându-l preoției papale care determină adepții lor să comită urâciune/păcat. Hasel admite de asemenea că prima propoziție a v. 12 este „probabil cea mai dificilă din v. 9-14 pentru înțelegerea sensului ei”, astfel interpretarea frazei este „obscură”.^[69] Această obscuritate este, în parte, un rezultat direct al încercării de a identifica „necurmata” cu slujba preoțească cerească a Lui Hristos.

Se sugerează că „sensul” frazei prepoziționale, *be-pasha* (prin păcat) nu este nici „dificil de înțeles” în contextul pasajului, nici sensul „obscur”. Păcatul este reprezentat prin demonstrația exterioară a zelului religios împotriva închinării păgâne de către o putere religioasă de origine păgână. Acest comportament de mărire de sine a bisericii creștine apostate atrage mulțimi. Mai specific, păcatul este reprezentat prin „a da curs” oastei sau armatei francilor conduse de Clovis pentru a susține Roma papală. Astfel, „urâciunea” este manifestată în uniunea bisericii cu statul revendicând acțiunea în interesul Lui Dumnezeu și a face voia Lui.

Această urâciune, sau răzvrătire nepocăită împotriva Lui Dumnezeu, rămâne nemărturisită și nu necesită curățarea sanctuarului în condițiile păcatului mărturisit. Cu toate că, acest păcat are ca rezultat călcarea în picioare a sanctuarului (*qodesh*) în v. 13 datorită exploatării preoției false a cornului. Călcarea în picioare a sanctuarului de către corn (Roma papală) necesită ca sanctuarul „să fie curățit” (*nisdaq*) în v.14. Conceptul „călcare în picioare-*nisdaq*” va fi examinat în Secțiunea 8.0 „Revizuirea sanctuarului”.

Urâciunea din v. 12 rezultând din unirea bisericii cu statul este aceeași urâciune care se va repeta la sfârșitul timpului prin aplicarea/forțarea semnului fiarei. Din cauza aceasta sensul și înțelesul primei fraze din v. 12 devine foarte clar. „I s-a dat (Romei papale) o oaste (susținută de Clovis și francii) împotriva necurmatei (activitatea de înălțare de sine a forțelor păgâne și ariene) prin păcat (unirea bisericii cu statul pretextând acționarea în interesul Lui Dumnezeu).”

5.3.3 Adevărul aruncat la pământ

Pe baza folosirii cuvântului „adevăr” (*'emet*) în Dan. 8:26; 9:13; 10:1, 21 și 11:2, adevărul poate fi înțeles ca referire la revelația Lui Dumnezeu în sensul lui comprehensiv, incluzând atât „legea lui Moise și revelația profetico-apocaliptică conținută în cartea lui Daniel. Aprecierea lui Hasel cu privire la aceasta este corectă.^[70] Adevărul se referă în adevărul divin al revelației față de care cornul (faza papală) se opune și îl aruncă la pământ. „Acest adevăr revelator conține instrucțiuni despre închinare, salvare și subiecte înrudite incluzând planul Lui Dumnezeu de a instaura împărăția Lui de har și glorie” în contextul curățirii sanctuarului de la sfârșitul timpului.^[71]

6.0 TERMINOLOGIA CULTICĂ DIN DANIEL 8:9-14

Există un număr de expresii în Dan. 8:9-14 care sunt direct înrudite de cultul ebraic sau sistemul de închinare de la sanctuar. Shea^[72] și Rodriguez^[73] sugerează corect că termenii cum ar fi berbece, țap, sanctuar (*miqdash*), necurmata (*tamid*), ridicarea (*rum*), oaste (*saba'*) în Dan. 8:12, loc (*makon*) și corn (*qeren*) posedă semnificații de sanctuar sau semnificații cultice inerente. Întrucât Rodriguez argumentează că mulți din acești termeni cum ar fi *rum*, *miqdash*, *tamid*, și *makon* legați direct de realitatea sanctuarului ceresc, sugerează că toți acești termeni descriși deocamdată dezvăluie semnificații cultice false în Daniel 8.

Cheia care deschide folosirea de către Daniel a terminologiei cultice este identificarea simbolului cultic *ram* ca puterea păgână a Medo-Persiei și simbolul cultic al țapului ca puterea păgână a Greciei. De la aceste indicii inițiale, reiese aparent că Daniel intenționează ca multe din simbolurile și termenii lui cultici să reprezinte aplicațiile cultice false. Următorul grafic pune în contrast aplicațiile adevărate și false ale acestor termeni în Vechiul Testament cu Daniel 8. Prin compararea simbolurilor cultice și aplicațiile lor false devine evident că accentul primar din Dan. 8:9-14 se referă la activitatea cornului cel mic în cadrul cultic fals. Sistemul de închinare fals este „încorporat” până la urmă în Roma papală prin ridicarea necurmatului (*tamid*) comportament de înălțare de sine (*gadal*) inerent printre națiunile păgâne. Sistemul fals de închinare include ocuparea habitatului (orașul Roma) sanctuarului Romei păgâne și rezultând în aruncarea adevărului la pământ și călcarea în picioare a sanctuarului și a slujbei de mare preot al Lui Hristos. Acest sistem fals se manifestă în sine prin instaurarea „mess-ei zilnice” și interpunerea preoției între Dumnezeu și poporul Său. Un sistem fals de închinare echivalent cu închinarea la Baal din Vechiul Testament este întemeiată în opoziție cu închinarea la Dumnezeu.

CONTRASTUL LIMBAJULUI CULTIC		
Aplicație cultică în Vechiul Testament	Simbol / cuvânt cultic	„Termen Fals” Aplicație cultică în Daniel 8
Jertfa pentru păcat (Lev. 5:15)	BERBECE	Medo-Persia (Dan. 8:20)
Jertfa pentru păcat (Lev. 5:15)	ȚAP	Grecia (Dan. 8:21)
Foc continuu/veșnic (Lev. 6:13)	TAMID	Înălțare Necurmata (Dan. 8:11-13)
Continuu Tămâie (Ex. 30:8)		
Ridicarea grăsimii (Lev. 4:8,10,19)	RUM	Tamid ridicat (Dan. 8:11)
Sanctuarul pământesc al Lui Dumnezeu (Ex. 25:8)	MIQDASH	Sanctuarul păgân (Dan. 8:11)
Locuința Lui Dumnezeu (Ex. 15:17)	MAKON	Habitat păgân: Roma (Dan. 8:11)

CONTRASTUL LIMBAJULUI CULTIC		
Aplicație cultică în Vechiul Testament	Simbol / cuvânt cultic	„Termen Fals” Aplicație cultică în Daniel 8
Lucrarea leviților (Num. 4:3)	SABA' (oaste/armată)	Forțele păgâne (Dan. 8:12)
Armata Lui Dumnezeu (Ex. 12:41)		
Oștirea cerurilor (Dan. 8:11 / Deut. 4:19)		
Cornul altarului (Ex. 27:2 / Lev. 4:7)	Corn	Națiuni păgâne (Dan. 8:3,5,9)
Dimineața-Seara, Ciclul de închinare adevărat (Lev. 24:1-4)	'EREB - BOQER	Ciclul de închinare fals (Dan. 8:13-14)

7.0 LIMBAJUL CULTIC ÎN LEVITIC ȘI FALSUL PARALELISM ÎN DANIEL 8

Întrebarea pivot, de care depinde identificarea „necurmatai” (*hattamid*), este legat direct de antecedentul *mimmennu* (de la el) în Dan. 8:11: „S-a înălțat până la căpetenia oștirii, i-a (de la el) smuls necurmata ...” Este *necurmata* ridicată smulsă de la: 1) Domnul oștirilor sau 2) de la cel care se înalță pe sine? „De la el” se referă la Domnul oștirilor sau la cel care se înalță pe sine? Au fost prezentate destule dovezi exegetice care sugerează puternic că antecedentul lui *mimmennu* este „cel care se înalță pe sine” sau Roma în faza ei păgână. Însă, suportul covârșitor derivă din folosirea limbajului și simbolurile cultice de către Daniel luate din serviciul „tipic” de sanctuar înregistrat/notat în Levitic și Numeri. Este evident instantaneu, cum s-a demonstrat mai înainte, că berbecele, țapul și cornul din Daniel 8 sunt toate simboluri cultice false care sugerează puternic folosirea în continuare a simbolurilor și limbajului cultice în acest capitol al lui Daniel. O frază specifică din Dan. 8:11 are semnificații neobișnuite: „(de la el) i s-a smuls necurmata”. Această frază este alcătuită din trei cuvinte ebraice care erau folosite în mod repetat în sistemul de închinare din Levitic și Numeri. Cele trei rădăcini/cuvinte de bază includ *min* sau *mimmennu* (de la sau de la el), *rum* (a smulge/a ridica) *hattamid* (necurmata). Mai specific, fraza „el va fi smuls (*rum*: rădăcină/bază) de la el (*mimmennu*)” este utilizat în total de cinci ori în Levitic: de patru ori în vocea activă (2:9; 4:8; 4:19; 6:15) și o dată în vocea pasivă în 4:10 (este ridicată/smulsă de la boul de sacrificiu). În trei referințe preotul cultic smulge de la animalul de sacrificiu (berbece, țap, taur, miel) grăsimea care apoi este arsă ca tămâia. De exemplu, în Lev 4:19, „Toată grăsimea vițelului s-o ia (*rum*) (*mimmennu*) și s-o ardă pe altar”. În alte două referințe (Lev 2:9 și 6:15) preotul cultic ridică de la darul de mâncare cultic o parte din făină (un dar de aducere aminte) care este apoi arsă pe altar. De exemplu în Lev 6:15, „Preotul să ia un pumn din floarea făinii și din untdelemn, cu toată tămâia adăugată la darul de mâncare, și s'o ardă pe altar ca aducere aminte de un miros plăcut Domnului. În toate cele cinci cazuri această frază cultică lingvistică, folosind *mimmennu* și *rum*, partea luată din jertfa cultică este folosită întotdeauna pentru a fi arsă (*qamar*) ca un miros plăcut lui Yahwe^[74].

Lev. 4:8	Lev. 4:10	Lev. 4:19	Lev. 2:9	Lev. 6:15	Dan. 8:11
Paralele de limbaj cultic în Levitic și Daniel					
<i>rum</i>	<i>Rum</i>	<i>Rum</i>	<i>rum</i>	<i>rum</i>	<i>rum</i>
<i>mimmennu</i>	<i>Min</i>	<i>Mimmennu</i>	<i>min</i>	<i>mimmennu</i>	<i>mimmennu</i>
<i>heleb</i>	<i>Heleb</i>	<i>Heleb</i>	<i>'azkarah</i>	<i>solet</i>	<i>hattamid</i>
Paralele de activități cultice în Levitic și Daniel					
Marele preot ridică	Marele preot ridică	Marele preot ridică	Marele preot ridică	Marele preot ridică	Marele preot ridică
de la animalul de jertfă cultic	de la bou	de la animalul de jertfă cultic	de la darul de mâncare	de la darul de mâncare	de la animalul de jertfă cultic
grăsimea	grăsimea	grăsimea	jertfa de aducere aminte	Făina	„Necurmata”

Limbajul și activitatea cultică în cele cinci pasaje din Levitic sunt în contrast cu limbajul din Dan. 8:11 cum reiese și din următoarele două tabele.

Surprinzătoarele paralele de limbă și activitate ale Leviticului cu Daniel 8:11 sunt evidente. Preotul veritabil este înlocuit cu preotul fals (Roma papală), sacrificiul animal cultic adevărat este înlocuit cu sacrificiul animal fals (Roma păgână) și veritabila parte a darului (grăsime sau făină) este înlocuită cu falsul *hattamid* (*necurmata*).

Întrebarea pivot, „care este antecedentul lui *mimmennu*?” sau alternativ, „este necurmata smulsă de la Domnul cerurilor sau de la cel care se înalță pe sine?” își găsește răspunsul univoc prin paralela limbajului cultic cu Leviticul. Așa cum „grăsimea” este luată de la jertfa animalului cultic tot așa *hattamid* trebuie luat de la jertfa animală falsă. (Natura lui *hattamid* va fi clarificată în secțiunea următoare). Termenul, *Domnul cerurilor*, nu transmite nici cea mai vagă aluzie de semnificație cultică. Deși *sar* (prinț, conducător, comandant) nu posedă inerent nici o semnificație cultică sau sacrificială cultică, el poate fi folosit în conjuncție cu termeni cultici cum ar fi conducătorul sanctuarului (Is. 43:28) exact așa cum este folosit în conjuncție cu alte categorii cum ar fi conducătorul soldaților, conducătorul paharnicilor, conducătorul închisorii sau conducătorul cerurilor.^[75] Mai mult, *sar* nu posedă nici o urmă de semnificație cultică falsă în Daniel 8 care să fie revendicat de paralela cultică falsă din Levitic, respectiv Daniel. Nicăieri în limbajul cultic al serviciului din Exod, Levitic sau Numeri un conducător princiar nu joacă nici un rol cultic.

Pe de altă parte, „cel care se înalță pe sine însuși” sau cornul cel mic arată semnificații cultice clare. Într-adevăr, cornul cel mic provine din cele patru vânturi ale cerurilor către care cele patru coarne ale țapului au crescut din cornul rupt al țapului (Dan. 8:8-9). Prin implicarea cornului cel mic este asociat direct cu falsul simbol cultic al țapului sau sacrificiul animal. Cornul cel mic astfel simbolizează o putere de animal cultic provenită indirect din puterea țapului (animalului) cultic din cele patru vânturi ale cerului. Această nouă putere cultică de animal sau animal de sacrificiu, cornul cel mic, este analog și paralel cu animalul sacrificial cultic din Lev. 4:8, 10 și 19 de la care preotul ia grăsimea. Prin urmare, antecedentul lui *mimmennu* („de la el”) din Dan. 8:11 este puterea/jertfa de animal cultic simbolizat prin cornul cel mic sau Roma în faza ei păgână, și de la el „necurmata” a fost smulsă.^[76]

Roma păgână reprezintă sacrificiul cultic fals până cedează (este sacrificat) și este înlocuită de Roma papală. Această concluzie întărește punctul de vedere că balaurul care reprezintă Roma păgână în Apoc 13:2 dă fiarei (Roma papală) tronul, puterea și autoritatea lui mare.^[77]

Limbajul și activitatea cultică falsă din Dan. 8:11 care este paralelă cu activitatea cultică adevărată din Levitic aduce dovezi concluzive și decisive că *hattamid* este luată nu de la prințul oastei, ci de la puterea/jertfa animală cultică simbolizată de cornul cel mic sau Roma în faza ei păgână. Limbajul cultic, paralela dintre levitic și Daniel 8 revendică faptul că „necurmata” a fost

luată de la simbolul animalului cultic din Dan. 8:11. Limbajul cultic fals confirmă identificare păgână/papală prin distincția genului în secțiunea 5.0.

7.1 Identificarea lui *Hattamid*

Dintr-o examinare superficială a paralelei limbajului și activității cultice din tabelul anterior, reiese că nu există fals-cultic în legătura cultică dintre grăsime care este luată de la jertfa cultică și necurmata (*hattamid*) care este luată de la sacrificiul cultic animal din Dan. 8:11. Următoarea discuție va stabili relația și legătura dintre grăsimea luată și „necurmata” care este smulsă. În timpul discuției trebuie recunoscută faptul că atunci când preotul lua grăsimea de la jertfa la altarul de ardere de tot, ea era arsă și rezulta întotdeauna un miros plăcut pentru Yahwe. (eg. vezi Lev. 3:5, 16; 4:10; 4:31; 17:6; Num. 18:17).

7.1.1 Arderea de tot

Arderea de tot necurmată este descrisă prima dată în Ex. 29:38-46 și consta în doi miei, unul jertfit dimineața altul seara tot timpul cu darul de mâncare și darul de băutură. Era un miros plăcut pentru Yahwe și era o aducere aminte că El se va întâlni cu copiii lui Israel, că tabernacolul va fi sfințit prin gloria Sa, că El va locui cu ei și că Yahwe i-a salvat din Egipt pentru a locui în mijlocul lor. Se poate observa că adjectivul, *tamid* (necurmată), descriind arderea de tot este legată cu mirosul plăcut (Ex. 29:41-42). Instrucțiuni ulterioare pentru arderea de tot necurmată sunt date în Lev. 6:8-13 unde grăsimea jertfei de pace este arsă împreună cu însăși arderea de tot (6:12), ambele fiind de miros plăcut Lui Yahwe. Arderea simultană a grăsimii jertfei de pace cu însăși arderea de tot ca miros plăcut Lui Yahwe este indicat direct de către Dumnezeu lui Moise în Lev. 3:3-5 și îndeplinită în Lev. 9:22-24 (vezi de asemenea Lev. 8:25-28). Este notat că descrierea detaliată a arderii de tot din Lev. 6:8-13 sugerează că arderea de tot începea seara. „Iată legea arderii de tot. Arderea de tot să rămână pe vatra altarului **toată noaptea până dimineața**, și în felul acesta focul să ardă pe altar. (6:9). Dimineața cenușa era luată și focul era ținut să ardă cu lemne noi în fiecare dimineață (6:12). În Ex. 29:39 și Num. 28:4, se declară simplu că un miel era jertfit dimineața și celălalt seara care nu implică în mod necesar o secvență început-sfârșit. Invers, descrierea secvenței seară-dimineață este o trăsătură proeminentă în Lev. 6:9-12. Importanța secvenței seară-dimineață va fi discutată în secțiunea 8.2, „Semnificația cultică a 2300 de seri și dimineți”. A treia descriere a arderii de tot necurmata apare în Num. 28:3-8 care este aproape identic cu Ex. 29:38-46.

Din nou arderea jertfei de ardere de tot necurmata (*tamid*) cu jertfa de mâncare are ca rezultat mirosul plăcut pentru Yahwe (Num. 28:6).

7.1.2 Darul de cereale (jertfa de mâncare)

Darul de cereale (*minchah*) reprezenta un dar pentru Dumnezeu care exprima subordonare și dependență. La origine semnifica un dar pentru orice superior, „La Sinai *minchah* a devenit o numire oficială ca dar pentru Dumnezeu, un dar de omagiere, o recunoaștere a superiorității Celui pentru care era adus darul.” Astfel, omul își arăta că este administratorul lucrurile încredințate lui.^[78]

Jertfa de cereale poate fi atât jertfă/dar privată, voluntară al unor indivizi (vezi Lev. 2) sau dar de cereale necurmat, jertfă publică făcută înaintea Lui Yahwe (Lev. 6:14-23) în același mod ca ardere de tot poate fi privată sau publică (Lev. 6:8-13; Num. 28:3-8).

Pentru darul de cereale publică (Lev. 6:14-23), preotul lua un pumn de floarea făinii din darul de cereale cu ulei și tămâie care era arsă pe altar ca un miros plăcut Lui Yahwe. Darul privat, individual era oferit de preot într-o manieră similară și în același scop (Lev. 2:2, 9).

Legea darul de cereale (*minchah*) din Lev. 6:14-23 constă dintr-o zecime de efă de făină ca darul de cereale necurmat (*tamid*) jumătate dimineața și jumătate seara ca miros plăcut pentru Yahwe. (Lev. 6:20-21).

În final arderea de tot era combinată cel mai frecvent cu darul de cereale ca miros plăcut Lui Yahwe.^[79] Cei doi miei de parte bărbătească ca *tamid* (necurmată) ardere de tot a fost totdeauna combinată cu făină ca dar zilnic de cereale ca miros plăcut Lui Yahwe (Num. 28:4-8; 29:6). Din nou legătura lui *tamid* (necurmată) este observată.

7.1.3 *Hattamid* și legătura mirosului plăcut

Cuvântul ebraic (necurmată) nu apare niciodată în Vechiul Testament ca un substantiv izolat fără numire adjectivală exceptând cele cinci apariții din Daniel (8:11, 12, 13; 11:31; 12:11). *Hattamid* apare de șaisprezece ori în Numeri și de două ori în Neemia însă întotdeauna cu numire adjectivală în trei configurații: arderea de tot necurmată (15 ori), darul de mâncare necurmat (2 ori) și pâinea continuă (o dată).^[80]

7.1.3.1 *Hattamid* arderea de tot

În simbolismul cultic de închinare din Numeri, *hattamid* este cel mai frecvent legat cu arderea de tot necurmată (14 din 16 apariții care apar toate în Num. 28 & 29). Așa cum s-a descris anterior, doi miei de parte bărbătească au fost jertfite ca *tamid* (necurmată) ardere de tot care era un miros plăcut Lui Yahwe (Num. 28:1-8). Cu toate că adjectivul *tamid* este folosit, contextul din Num. 28 și 29, unde *hattamid* este folosit special de 14 ori, face ca să se înțeleagă clar că aceasta reprezintă necurmata (*hattamid*) ardere de tot. În Num. 29:6 *hattamid* este legat direct cu mirosul plăcut a arderii de tot necurmate.

7.1.3.2 *Hattamid* Darul de cereale (jertfa de mâncare)

Darul de mâncare este legat direct cu *hattamid* numai în Num. 4:16; însă el este legat cu necurmata (*hattamid*) ardere de tot în unsprezece (11) referințe în Num. 28 și 29.^[81] În mod specific în Num. 29:6 necurmata (*hattamid*) ardere de tot este combinată cu darul de cereale/mâncare (*hattamid* darul de cereale este implicat) ambele fiind legate în jertfă ca miros plăcut Lui Yahwe.

7.1.3.3 *Hattamid* Pâine

Hattamid este folosit doar o singură dată cu denumire adjectivală a pâinii (pâinea necurmată) sau prezența pâinii sau pâinea pusă înainte din Num 4:7. Deși prepararea pâinii tabernacolului, descrisă în Lev. 24:5-9, includea tămâie care era așezată pe pâine pentru darul de amintire mistuit de foc pentru Yahwe. Pâinea era așezată în fața Lui Yahwe continuu (*tamid*) în fiecare Sabat cu tămâie care era arsă ca jertfă pentru Yahwe. Arderea tămâii (implică miros plăcut) de fapt a făcut din pâine un dar mistuit de foc înaintea Lui Yahwe (Lev. 24:7-9).

Discuția care va urma va stabili legătura lui *hattamid* cu mirosul plăcut în sistemul cultic de închinare din Levitic și Numeri. Legătura este stabilită fără excepție în toate cele 16 apariții ale lui *hattamid* fie ca ardere de tot (de 14 ori), fie darul de mâncare (o dată) fie ca darul continuu de pâine (o dată). Mai mult, folosirea lui *tamid* împreună cu arderea de tot necurmată din Num. 28:3, 6 și 23 și darul de mâncare din Lev. 6:20 de asemenea stabilește o legătură între *tamid* și mirosul plăcut al acestor jertfe. Mai mult, s-a stabilit că mirosul plăcut este de asemenea legat de grăsimea luată de la jertfa cultică animală care a fost întotdeauna ca miros plăcut Lui Yahwe pe altarul arderii de tot. O legătură similară a mirosului plăcut cu darul de mâncare a fost de asemenea stabilită. Așa cum se poate vedea că partea de aducere aminte (grăsime sau făină) luată de la jertfa cultică poate fi făcut egal cu *hattamid* care este de asemenea asociat cu jertfa cultică prin legătura mirosului plăcut ilustrat în diagrama de mai jos.

Sacrificiul cultic animal din Levitic are paralela lui falsă cu animalul cultic simbolizat prin corn în Daniel 8. De asemenea, grăsimea luată de la jertfa cultică din Levitic și arsă ca un miros plăcut are paralela contrafăcută cu *hattamid* cultic luat de la puterea animalului cultic (cornul cel mic).

Miros Plăcut	
Grăsime	Hattamid
Sacrificiu cultic Jertfă pentru păcat Jertfă pentru tămăduire (pace, vindecare)	Ardere de tot Jertfă de mâncare Pâinea – Tămâia

S-a stabilit deja că *hattamid* cultic din Levitic și Numeri este întotdeauna legat de mirosul plăcut prin sacrificiul cultic mistuit de foc înaintea Lui Yahwe. Prin urmare, se pare că se poate trage concluzia cu certitudine că legătura dintre grăsimea luată de la sacrificiul cultic animal în Levitic cu *hattamid* luată de la puterea cultică animală (cornul) din Dan. 8:11 este mirosul plăcut. Astfel, falsul *hattamid* cultic din Dan. 8 este identificat ca miros plăcut fals. Mai mult de atât, identificarea lui *hattamid* fals din Dan. 8:11 ca fiind echivalent cu mirosul plăcut fals confirmă că antecedentul *mimmennu* (de la el) din Dan. 8:11 nu este Domnul oștirii ci nu este nimeni altul decât cel care se înalță pe sine la Domnul oștirii.

7.2 *Hattamid*-ul fals și falsul miros plăcut

Când evreii auzeau cuvântul *hattamid*, îl asociau cu mirosul plăcut Lui Dumnezeu rezultat din spiritul sacrificiului de sine, consacrare totală și constantă dependență de sângele ispășitor al Lui Hristos, care este acceptat de Dumnezeu. Cuvintele „plăcut mirositor” exprimă în limbajul uman faptul că Lui Dumnezeu i-a plăcut jertfa și a acceptat pe cel care l-a dat.^[82]

Substantivul folosit în cadrul cultic din cartea Numeri, a fost asociat în principiu cu jertfa de tot căruia îi corespunde mirosul plăcut (14 și 16). Mirosul plăcut al jertfei de tot care a fost ordonat de la Sinai (Num. 28:6) a fost o aducere aminte că Yahwe a scos pe Israeliți din țara Egiptului ca să locuiască în mijlocul lor (Ex. 29:46). În măsură ce ei identificau rezultatele jertfei de tot în inimile și sufletele lor, ei răspundeau cu recunoștința unei inimi umile și pocăite.

Simbolismul cultic fals din Dan. 8 confirmă un *hattamid* cultic confuz în Dan. 8:11 care este legat de un miros plăcut confuz, ambele fiind derivate din limbajul cultic al cărții Levitic și Numeri. „Necurmata” (*hattamid*) falsă este caracterizată prin miros respingător, nu un miros plăcut, rezultat din rebeliunea înălțării de sine împotriva Lui Dumnezeu care în Biblie este numit „taina fărădelegii” (2Tes. 2:7). Caracteristicile adevărate și confuze aflate în contrast cu *hattamid*, sunt rezumate în următorul tabel.

Caracteristicile lui HATTAMID

Adevăratul - <i>Hattamid</i>		Falsul - <i>Hattamid</i>	
<i>Miros plăcut</i>	<ul style="list-style-type: none"> • jertfa de altar • jertfa de mâncare • arderea grăsimii ca tămâie 	<i>Miros respingător neplăcut, putoare</i>	<ul style="list-style-type: none"> • jertfa falsă • sacrificiu fals al jertfei de mâncare • închinarea în fața lui Baal ca tămâie (arderea grăsimii ca un miros neplăcut)
<i>Inimă pocăită și smerită</i>	• smerenie (Ex. 29:46)	<i>Înălțarea de sine</i>	• Dan. 8:11
<i>Jertfă pură, sinceră</i>	• fără cusur (Lev. 1:10,13)	<i>Jertfă cu cusur</i>	• Mal. 1:13-14
<i>Tămâie curată (miros plăcut)</i>	• miros de tămâie plăcut pur și continuu (Ex. 30:8)	<i>Tămâie falsă (miros plăcut fals)</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Isa. 65:3; Jer. 32:29 • închinarea în fața lui Baal
<i>Motivație:</i>	• “Agape” (dragoste) venind de la Mielul sacrificat	<i>Motivație:</i>	• speranța recompensei și înălțării

Rebeliunea împotriva Lui Dumnezeu s-a manifestat prin nesupunere și practicile false de închinare rezultate din refuzul Lui Yahwe de a mai trece cu vederea jertfele și de a mai simți „mirosul plăcut” al închinării false (Lev. 26:30-31). În timpul lui Isaia, Yahwe a avertizat poporul iudeu prin cuvintele: „Sunt sătul de arderile de tot ale berbecilor, și de grăsimea vițelilor; nu-Mi place sângele taurilor, oilor și țapilor ... Nu mai aduceți daruri de mâncare nefolositoare, căci Mi-e scârbă de tămâie!” (Isa. 1:11,13; vezi Amos 5:21-22).

Yahwe detestă tentativa de a aduce jertfe plăcut mirositoare idolilor (închinarea în fața lui Baal) declarând că El va surpa altarele, va sfărâma idolii și va nimici cetățile și va pustii înălțimile (Eze. 6:4-6,13; Hos. 11:2). Închinarea la Baal deseori este asociată cu jertfa plăcut mirositoare^[83] peste care Yahwe a declarat sentința.^[84] În final, contrastul dintre închinarea adevărată a duhului pocăit și falsa închinare cu sacrificii contrafăcute și plăcut mirositoare sunt expuse în Isa. 66:2-3, „Iată spre cine-Mi voi îndrepta privirile: spre cel ce suferă și are duhul mâhnit, spre cel ce se teme de cuvântul Meu. Cine junghie un bou ca jertfă, nu este mai bun decât cel ce ucide un om; cine jertfește un miel este ca cel ce ar rupe gâtul unui câine, cine aduce un dar de mâncare, este ca cel ce ar vărsa sânge de porc, cine arde tămâie, este ca cel ce s-ar închina la idoli; toți aceștia își aleg căile lor, și sufletul lor găsește plăcere în urâciunile lor”. Persistența necurmătei (*tamid*) în falsa închinare la Baal de cei ce aduc jertfe în grădini, și ard tămâie pe cărămizile de pe acoperiș; și care totuși zic: „Dă-te înapoi, nu te apropia de mine, căci sunt sfânt” este condamnată de Yahwe în Isa. 65:3-6 unde *tamid* este legat direct de mirosul plăcut fals.

Dovada scripturistică suportă concluzia că *hattamid* sau miros plăcut din Dan. 8:11 este asociat cu închinarea la Baal a păgânismului și a Romei papale în care cel de pe urmă ridică *hattamid* în fața celeilalte.

7.3 Preoțime falsă

Limbajul cultic paralel din Lev. 2:9; 4:8, 10, 19; și 6:15 cu Dan. 8:11 descoperă faptul că preoțimea ia/ridică (*rum*) din sacrificiul cultic a jertfei (grăsime sau mâncare) pentru a fi un miros plăcut înaintea Lui Yahwe. Limbajul cultic paralel din Dan. 8:11 descoperă că falsul *hattamid* sau miros plăcut a închinării lui Baal, este ridicat dintr-o jertfă falsă de animal/putere. Limbajul cultic în cele 5 texte din Levitic, identifică clar preotul care ridică (*rum*) grăsimea sau un pumn din darul

de mâncare. Existența unui preot cultic fals în Dan. 8:11 prin ambele limbaje cultice paralele cu Levitic și astfel prin vocea pasivă a lui *rum* (huraym), care implică o voce duplicată activă a preotului. Totuși fraza, „de la el a fost ridicat jertfa”, implică trei semnificații cultice confuze: 1) a unui sacrificiu cultic (din partea lui); 2) a unui memoriu cultic a sacrificiului dat ca un miros plăcut (*hattamid*) și 3) un preot cultic care ridică *hattamid* (un subiect vocal activ a lui *rum*). Tabelul următor rezumă paralela cultică între Levitic și Dan. 8:11.

7.4 Paralele cultice

Levitic

1. Preot
2. Sacrificiu

3. Grăsime sau jertfă de aducere aminte

Legătură =
Miros Plăcut

Daniel 8:11

1. Preot fals
2. Sacrificiu (jertfă) fals

3. Hattamid

Adevărata închinare

Închinare falsă

Se poate spune că sacrificiul animal cultic este reprezentat prin cornul cel mic sau Roma în faza sa păgână care se înalță pe sine împotriva Prințului oștirilor. Dovada istorică arată că cultul împărătesc a început cu primul Cezar, Octavian (Augustus; 31 î.e.n. – 14 e.n.), în Roma.^[85] Poziția lui Octavian a fost fortificată prin ridicarea tatălui său adoptiv Cezar, la hotărârea senatului, la un loc între zei. „Totuși, Octavian s-a numit fiul divinului Cezar, *imperator Caesar divi filius*”. Octavian a adăugat numelui său pe cel de „Augustus”, pentru a accentua unicul prestigiu a poziției sale. Până atunci numirea sa (însemnând „cel înălțat”; vezi Dan. 8.11, „înălțarea de sine”) a fost doar o poreclă a zeilor.

El totuși a transmis impresia că puterea poziției a fost de o măreție incomparabilă. „Funcția de mare preot de *pontifex maximus* a fost transferat lui Augustus printr-un referendum în anul 12 î.e.n., iar în anul 2 î.e.n. lista titlurilor onorifice a fost extins când Augustus a fost desemnat de către senat ca fiind *pater patriae*” (tatăl taților)^[86] Titlul de *pontifex maximus* a fost purtat de Cezarii romani incluzându-l pe împăratul Constantin, ca mare preot a religiei păgâne statale, în timp ce se declara în mod deschis creștin, și punea deoparte ziua soarelui (duminica) ca fiind ziua de închinare.^[87]

Din dovezile istorice și scripturistice, putem concluziona că necurmata (*hattamid*) care a fost ridicată de un preot fals (Roma papală) de la falsul cult animal/jertfă (Roma păgână) includea nu doar închinarea înălțării de sine false (miros plăcut fals), ci de asemenea includea slujba preotească a Romei păgâne.

Într-adevăr titlul păgân de *pontifex maximus* a fost asumat formal de Roma papală din secolul XV mai departe de la înaintașul său Roma păgână care a moștenit preoțimea din toate celelalte societăți păgâne. Cu toate acestea, a fost folosit de episcopi și papi, iar azi este atribuit doar pontifului Roman.^[88]

Cu toate că substantivul *hattamid* cu funcția de adjectiv nu a fost niciodată folosit ca fiind un modificador direct a slujbei preoțești din Vechiul Testament, adjectivul *tamid* este folosit într-o asociere indirectă cu slujba de mare preot a lui Aaron din Ex. 28:29-30 în aducerea continuă a numelor fiilor lui Israel pe pieptar înaintea Lui Yahwe. În Ex. 28:39, marele preot în timpul slujbei purta încontinuu un fruntar din aur, pe care era inscripționat „Slavă Lui Yahwe”. Mai multe asocieri a cuvântului *tamid* cu slujba preotească și a leviților se găsește în 1 Cron. 16:37,40; 23:31; 2 Cron. 24:14. Totuși, se poate spune că *hattamid*-ul fals ridicat din fiara falsă / sacrificiul sau Roma păgână include nu numai un miros plăcut fals al închinării înălțării de sine dar și al înălțării unei preoții false ridicate de Roma papală din preoțimea Romei păgâne (*pontifex maximus*).

De când sacrificiul fiarei false simbolizat prin corn sau Roma păgână proclamă o preoțime a înălțării de sine (*pontifex maximus*) devine vizibil că „locul locașului său” (*miqdash*) din Dan. 8.11 este în realitate un fals *pontifex maximus* (Roma păgână), având sanctuarul în Roma (reședința). Reședința (*makon*) a sanctuarului (Roma păgână) a fost mutat de la Roma la Constantinopol în 330 e.n.

8.0 PREZENTAREA SFÂNTULUI LOCAȘ

Exegeza versetului din Daniel 8:13-14

În aceste versete atenția lui Daniel este îndreptată spre conversația a două făpturi Sfinte în împărăția cerească. “Ei vorbesc despre viziune, în special despre atacurile cornului asupra Sfântului Locaș” (atât cea pământească cât și cea cerească) „și poporul Lui Dumnezeu”^[89]. O scurtă sinopsă exegetică va fi prezentată în versetul 13 care va fi urmat de explicația viziunii în contextul limbajului cultural folosit în timpul viziunii. Prezentarea va concluda cu aranjamentul “teză-antiteză” a versetului 13 și 14 legat de călcarea în picioare și de curățirea sau “punerea în ordine” (*sadaq*) a sfântului Locaș.

8.1 Versetul 13: Desființarea Necurmatei (Necurmata și încălcarea)

Elementul timp al viziunii (*chazon*) conține întreaga viziune începută în Dan. 8:1-3 cu perioada istorică a berbecului ce reprezintă Medo-Persia (v.20) incluzând țapul sau Grecia, puterea celor 4 coarne și progresul cornului mic (ambele faze). Viziunea se extinde către încheierea celor 2300 de ani din timpul sfârșitului (Dan. 8:17).

8.1.1 Necurmata

Deși Hasel recunoaște durata timpului din viziune, el consideră că fraza “până când” accentuează nu durata (cât de lung), ci sfârșitul viziunii.^[90] De la interpretarea lui Hasel despre “Jertfă” (lucrarea de Mare Preot al Lui Hristos) nu poate cuprinde întreaga durată a viziunii, accentul asupra sfârșitului viziunii devine o consecință naturală.

Totuși trebuie să recunoaștem faptul că accentul pe durată din versetul 13, vine din propoziția ce descrie activitatea continuă din viziune, adică, “a face” (a da) „sfântul Locaș și oștirea să fie călcată în picioare”. Acesta implică clar o durată, nu o încheiere. Este adevărat că *ad* (până când) indică sfârșitul dar numai în contextul terminării celor 2300 de ani (durată) a călcării în picioare.

Hasel clarifică corect faptul că construcția substantivului ebraic *chazon* (viziune) preîntâmpină o relație geno-tipică cum ar fi “viziunea jertfei și ...”^[91]

Totuși, Shea sugerează^[92] faptul că relația sintactică ar trebui să fie una din aplicația dată întrebării semnificând “cât de lungă este viziunea, acea viziune în care următoarele patru lucrări a cornului mic sunt observate?” Mai mult decât atât, este sugerat că cele 4 substantive (“Jertfa”, “Încălcare”, “Sanctuarul” și “Oștirea”) urmate de expresia: “până când viziunea” restrânge întreaga durată a viziunii care de asemenea în mod inerent indică întrebarea. Mai important, exegeza a demonstrat că “necurmata” (*hattamid*) nu este reprezentată de Lucrarea de Mare Preot al Lui Hristos ci de caracterul înălțării de sine a națiunii păgâne.

În viziunea din Daniel 8, acest comportament a slăvirii sinelui (*gadal*) începe cu berbecul (Medo-Persia) și continuă cu fiecare putere globală succesivă, încheindu-se cu Roma.

8.1.2 Urâciunea (păcatul săvârșit)

“Urâciunea” se referă la urâciunea din versetul 12, așa cum a fost demonstrat mai înainte, Roma papală unită cu forțele păgâne convertite al lui Clovis împotriva forțelor păgâne Ariene care se împotriveau papalității. Această îmbinare a condus la unirea dintre biserică și stat susținând că acționează în numele Lui Dumnezeu. Astfel, putem observa că “necurmata” și “urâciunea” reflectă întreaga durată a viziunii. Împreună ele formează în versetul 13 un subiect compus,

reprezentând aceeași caracteristică comportamentală a două faze, păgâne și papale, a unei singure entități împotriva Lui Dumnezeu.

8.1.3 Motivul pustiirii

“Necurmata și păcatul”, un subiect compus, reprezintă un model comportamental unic ce cauzează încălcarea. Participiul ebraic *shomem*, înseamnă “motivul urâciunii” sau “cel ce păcătuiește” și este construit în singular și modifică într-un mod atributiv întregul subiect compus. Activitatea de pustiire a fiecărei puteri mondiale succesive este arătat clar în viziunea din Daniel 8. Acesta este manifestat în primul rând prin caracterul continuării înălțării de sine de către națiunile păgâne iar în al doilea rând de către “urâciune” (uniunea bisericii cu statul proclamând că acționează în numele Lui Dumnezeu) de-a lungul istoriei. Dovada comportamentului atât a păgânismului, cât și a papalității, care a cauzat pustiire se găsește în Dan. 9:26, unde pustiirile (plural) vor ținea până la sfârșitul războiului. Acest verset va fi discutat în capitolul 9.0 „Dovezi externe din Daniel 9”.

Hasel argumentează, bazându-se exclusiv pe greul Teodițian și Mat.24:15, că nu există o paralelă între „urâciunea pustiirii” din Dan. 8:13 și „urâciunea pustiitorului” din Dan. 11:31 și 12:11^[93] Urâciunea pustiitorului este acceptată în rândurile teologilor adventiști^[94] reprezentând caracterul Romei papale. Acesta este în armonie cu exegeza noastră din Dan. 8:9-14 care demonstrează o legătură directă, paralelă a „urâciunii pustiirii” în Dan. 8:13 și cu partea acceptată a „urâciunii pustiitorului” din 11:31 și 21:11.

8.1.4 Qodesh

Natura activității de pustiire implică „facerea” sau „darea” Sfântului Locaș (*qodesh*) și oștirea să fie călcată în picioare. *Qodesh* întotdeauna are semnificația de sfințenie și poate fi aplicată fie la slujirea cerească sau pământească a Lui Dumnezeu. Este sugerat faptul că *qodesh* în versetul 13 face referire la ambele sanctuare, cel pământesc și cel ceresc. Viziunea (*chazon*) din versetul 13 se referă la toată viziunea extinzându-se de la Medo-Persia până la cele două faze ale Romei.

Sanctuarul (*qodesh*) la începutul viziunii, în al treilea an al împăratului Belșatar (553-552 î.e.n) se află în ruine în urma cuceririi de către împăratul Nebucadnețar. Totuși întrebarea: ”În câtă vreme se va împlini vedenia: jertfei necurmata ... urâciunea pustiirii ... va fi călcat în picioare” include “continuitate” în activitatea de jertfă (“necurmata”) asociată cu puterea păgână rezultată prin distrugerea sfântului Locaș pământesc. Sanctuarul pământesc (*qodesh*) a fost distrus (călcat în picioare) în anul 70 e.n. ca urmare a ungerii sfântului Locaș ceresc în anul 31 e.n. (Dan. 9:24).

Orice încercare de a sugera că *hattamid* (“necurmata”) este distrusă în versetul 13 și restaurată în versetul 14 necesită, conform relației sintactice ebraice, că “urâciunea care pustiește” trebuie distrusă și restaurată ca răspuns al versetului 14; oricum acesta este un *non sequitur*. Sanctuarul și oștirea sunt călcate în picioare (versetul 13) și “necurmata” (*hattamid*) și “încălcarea pustiirii” determină (*tet* este infinitivul construit pentru “dăruire” sau “facere” din *natan*, "a da" sau "a face") a distrugerii sfântului Locaș și a oștirii.

Infinitivul construit *tet* (facere) necesită ambele pentru a acționa, și anume Sanctuarul și oștirea, și inițiatorul acțiunii, adică *hattamid* și încălcarea ce pustiește. Viziunea (*chazon*) nu poate fi responsabilă pentru începutul sau “facerea” distrugerii Sfântului Locaș. Dacă “necurmata” și “încălcarea ce pustiește” sunt responsabile pentru “distrugerea Sfântului Locaș” așa cum sintaxa ne sugerează, atunci *hattamid* din Daniel 8 trebuie să aibă o origine falsă precum ne este sugerat din contextual versetelor din Daniel 8:1-14. Termenul cultic al Sfântului Locaș legat de berbec, de țap și de cornul sunt toate simboluri false ce arată către un *hattamid* fals care a fost demonstrate în secțiunea 6.0 și 7.0.

Întrucât distrugerea (călcarea în picioare) *qodesh*-ului se referă la sanctuarul pământesc, prima aplicație și accentul termenului viziunii are legătură cu distrugerea Sfântului Locaș ceresc. Distrugerea Sfântului Locaș ceresc este asociat aruncarea la pământ a adevărului de către Roma

papală din versetul 12. Distrugerea oștirii sau a sfinților din versetul 13 este de asemenea o aluzie la versetul 10, dusă la îndeplinire de faza feminină sau papală a cornului cel mic discutată mai devreme. Cei 2300 de ani de distrugere a sfântului Locaș vor fi mai adânc studiate în contextul cultic al celor 2300 de seri și dimineți din următoarea secțiune.

8.2 2300 Seri și dimineți: Semnificația cultică

Chiar și printre erudiții adventiști de ziua a Șaptea există neînțelegeri cu privire la semnificația cultică a expresiei „seri și dimineți” din Dan. 8:14, „până ce vor trece 2300 de seri și dimineți, apoi sfântul Locaș va fi curățit!”. De exemplu, S. J. Schwantes afirmă că expresia *`ereb-boqer* (seri și dimineți) nu provine din limbajul cultic în care susține „ordinea, seri și dimineți” în standardul universal valabil în toate timpurile”. Schwantes afirmă că *`ereb-boqer* a fost considerat o unitate de măsură descrisă în frazeologia din Geneza 1.^[95]

Pe de altă parte, W. H. Shea consideră că „lăsând la o parte cronologia specifică folosită în Geneza pentru delimitarea zilelor creațiunii, „seri și dimineți” era o măsură de timp specială și „a fost ales pentru un motiv special” deoarece el avea „o legătură specială cu Sanctuarul”. Din acest motiv, Shea leagă expresia „seri și dimineți” de cultura evreiască. Totuși, mai mult decât o legătură directă între „mielul jertfit dimineața și seara” pe altarul din curte unde zilnic 2 miei erau jertfiți unul dimineața altul seara (Ex. 29:39; Num. 28:4), Shea observă mai mult decât o legătură directă a expresiei „seri și dimineți” din Dan. 8.14, referitor la iluminarea sfântului Locaș cu candelile seara și stingerea lor dimineața. Aceste slujbe aveau loc „continuu” (*tamid*) “de seara până dimineața” (Ex. 27:20-21; Lev. 24:2-3). În acest timp preotul ardea tămâia pe altarul tămâierii în Locașul sfânt. Acesta de asemenea era o slujbă „continuă” (Ex. 30:6-7).^[96] Aici putem observa o legătură dintre expresia „de seara până dimineața” amândouă cu scopul candelilelor (Ex. 27:20-21; Lev. 24:2-4) și a “arderii tămâiei continue” (Ex. 30.7-8).

8.2.1 Arderea de tot zilnică (≠ arderea continuă a tămâiei)

Shea, Schwantes și Hasel^[97] nu găsesc o legătură între „seri și dimineți” (*`ereb-boqer*) din Dan. 8:14 și arderea continuă a tămâiei asociată cu slujba de la Sanctuar descrisă în Levetic și Numeri. Ei sunt de acord cu „referința biblică că această slujbă are loc dimineața și seara, niciodată seara și dimineața”.^[98] Următoarea secțiune va demonstra că ordinea „seri și dimineți”, nu ordinea dimineți și seri se referă la „necurmata (*hattamid*) ardere de tot”.

Dovada biblică este clară cu privire la „necurmata ardere” ce constă în jertfirea a doi miei de parte bărbătească, unul ce va fi jertfit dimineața iar celălalt miel fiind jertfit seara în amurg (Ex. 29:39; Num. 28:4).^[99] Frazeologia folosită menționează întotdeauna dimineața înaintea jertfei de seară. O examinare mai minuțioasă a textelor legate de necurmata par să sugereze că jertfa de dimineață precedă jertfa de seară^[100] („Un miel să-l jertfești dimineața, iar celălalt miel seara”; Ex. 29:39). **Totuși trebuie observat că natura expresiei se află la singular în Dan. 8:14, (lb. engleză „evening-morning”) (seri și dimineți), care contravine textului de bază ce descrie „legea jertfei necurmăte” din Ex. 29:38-46 și Num. 28:1-8 în care *boqer* (dimineață) se află în forma singular, dar *`ereb* este în forma de plural *ha`arbayim* (seri). Analogia lingvistică a cuvântului *`ereb-boqer* din Dan. 8:14 nu este exactă.**

Mai mult, Shea a observat corect expresia unică la forma de singular, „seară-dimineață” din Dan. 8:14 arată o analogie aproape perfectă a poruncii Lui Yahwe cu privire la continuitatea (*tamid*) arderii candelilelor „de seară până dimineață” din Ex. 27:21 și Lev. 24:3-4.

Expresia unică „de seară până dimineață” (*me`ereb`ad-boqer*) sugerează un ciclu de slujire completă sau secvență care începe de seară și continuă până dimineața și în timpul zilei. Ca de exemplu, Aaron a fost instruit ca să aprindă (*ala*) candelilele și să aducă jertfa pentru arderea tămâiei seara pe altarul de aur și în fiecare dimineață la fel când va pregăti candelilele (Ex. 30:7-8). Astfel, slujirea a fost continuă începând de seara, de-a lungul nopții cu candelilele aprinse, această experiență a pregătirii candelilelor a fost revigorată prin arderea tămâiei ca aducere aminte pe timpul zilei până la începerea aprinderii candelilelor în timpul serii.

Mai mult de atât, acest ciclu de seară - dimineață a slujirii este de asemenea o expunere a „aducerii jertfei necurmate”. Prima lege dată lui Moise de către Yahwe referitoare la arderea de tot, arată clar cum trebuie îndeplinită. Un miel de parte bărbătească a fost pus pe altar și lăsat să ardă pe vatra altarului „toată noaptea până dimineață” (*kal-halaylah`ad-habboqer*) în felul acesta focul ardea pe altar (Lev. 6:9). Cuvintele „toată noaptea până dimineață” sunt echivalente cu expresia „de seară până dimineață” în temenii secvenței ciclului cu punctul de început definit. Astfel, se dădea un semnal clar la începutul instruirii din Lev. 6:9 cu privire la legea arderii de tot, **jertfa necurmată începe cu ciclul de seară când se jertfește** primul miel din cei doi (unul dimineața iar altul seara cum este scris în Ex. 29:39 și Num. 28:4). Relația dintre secvența început (seară) și reînceput (dimineața) și secvența „seară-dimineață” este consolidat în învățătura subsecventului legii arderii de tot. Adică dimineața (*boqer*) preotul trebuia să curețe cenușa și să-l verse lângă altar ca apoi să fie dusă în afara taberei (Lev. 6:10-11). Preotul trebuia să țină focul aprins și să pună lemne pe altar dimineață de dimineață pe care urma să se pună cel de-al **doilea** miel de parte bărbătească care ardea ca o jertfă plăcută cu grăsimea jertfelor de mulțumire (Lev. 6:12). Focul continuu (*tamid*) ardea pe altar emanând un miros plăcut de-a lungul ciclului de închinare („seară-dimineață”) a arderii de tot.

Shea, Hasel și Schwantes aparent trec cu vederea secvența începerii / reînceperii a jertfei necurmate articulat în Lev. 6:8-13 și concentrându-se pe cele două jertfe, unul de dimineață și celălalt miel seara.^[101]

Precum citează Schwantes cuvintele lui J. B. Segal: „Formula preferată reflectă **zi și noapte** cursul normal al comportamentului uman. La răsăritul soarelui omul își începe munca zilnică, și de aceea omul spune **zi și noapte**”.^[102] O enumerare „naturală” pentru cele două jertfe (dimineața și seară) care sunt în armonie cu comportamentul zilnic natural uman este greșit înțeles ca fiind o explicație a slujirii biblice a începerii sau reînceperii (seara-dimineața) enumerate de atâtea ori în cartea Levitic și Numeri.^[103] Trebuie observat că în același fel putem greși interpretarea cu aprinderea candelor. Secvența ciclului „seară-dimineață” este specificat în Ex. 27:31 și Lev. 24:1-4, dar limbajul comun „dimineață și seară” este folosit în Ex. 30:7-8.

Discuția anterioară stabilește o legătură clară a expresiei „seară-dimineață” cu cultura evreiască referitoare la jertfa arderii de tot și în particular cu *hattamid* din Dan. 8:14, ambele sunt legate prin „mirosul plăcut” Lui Yahwe. Jertfa arderii de tot este descrisă de mai multe ori în cartea Levitic și Numeri.

De la viziunea slujbei de 2300 de ani, incluzând *hattamid* din Dan. 8:13 are o origine greșită („până când se va împlini vedenia despre desființarea jertfei necurmate și despre urâciunea pustiirii? Până când va fi călcat în picioare sfântul Locaș și oștirea), putem deduce un răspuns ce se găsește în Dan. 8:14 ce cuprinde cei 2300 de „seri și dimineți” este în același fel o natură greșită. De aceea cele 2300 de „seri și dimineți” constituie 2300 de zile profetice a ciclului de slujire fals într-un rezultat continuu a unui miros plăcut fals al Lui Yahwe.

8.2.2 Candelele aprinse neîncetat

Expresia „seară-dimineață” este legată de activitatea cultică sau slujirea, precum confirmă discuția anterioară. Shea a legat special expresia „seară-dimineață” cu slujba din Sanctuar în care preotul aprinde candelile seara în Locașul sfânt și le curăță dimineața (Ex. 27:20-21; 30:7-8; și Lev. 24:1-4). Totodată preotul trebuia să ardă tămâia pe altarul de aur în timp ce candelile sunt curățate dimineața și aprinse seara.^[104]

Expresia „de seară până dimineață” (seară-dimineață) întotdeauna se referă la ciclul slujbei și toate aspectele ei în sanctuarul cultic precum este descris în Levitic și Numeri. Diversele aspectele ale ciclului slujbei de „seară-dimineață” include arderea de tot, darurile de mâncare (amândouă ca un miros plăcut), candelile aprinse ce sunt umplute cu ulei, pentru a lumina în Locașul sfânt (Ex. 25:37) pâinea care simbolizează cuvântul Lui Dumnezeu (Ioan 6:51,63). Lumina emanată de uleiul aprins simbolizează puterea iluminării Duhului Sfânt (Zah. 4:4,6).

Expresia cultică falsă „seară-dimineată” din Dan. 8:14 poate nu doar să conțină o slujire greșită asociată cu jertfa Necurmata (miros plăcut) ci și lumina falsă din candelile asociată cu un spirit sfânt fals.

Deoarece arderea tămâiei pe altarul tămâierii se integrează cu slujba cultică „seară-dimineată” a candelilelor aprinse din Ex. 30:7-8, falsitatea secvenței „seară-dimineată” din Dan. 8:14 de asemenea implică o falsitate a mirosului plăcut pentru Yahwe care a fost prestabilit de factori independenți bazați pe un limbaj cultic din Dan. 8:11 și pe paralelele cultice în Levitic.

8.2.3 Norul continuu

Secvența „seară-dimineată” este legată de stâlpul de nor ce înconjură tabăra în pustietate (Num. 9:15-16, 21). „În ziua când a fost așezat cortul, norul a acoperit locașul cortului întâlnirii; și, de seara până dimineața deasupra cortului era ca înfățișarea unui foc; Totdeauna era așa: ziua, norul acoperea cortul, iar noaptea avea înfățișarea unui foc” (Num. 9:15-16). Descrierea începe cu stâlpul de foc noaptea „de seară până dimineața deasupra cortului era ca înfățișarea unui foc” (Num. 9:15) și se încheie cu norul din timpul zilei (Num. 9:16). W. H. Shea scrie: în timpul rătăcirii prin pustie pentru îndeplinirea slujbelor de „seară până dimineața” au fost supravegheate de Dumnezeu Însuși. Seara norul se transforma într-un stâlp de foc. Iar dimineața se transforma din nou în nor (Num. 9:15-16,21). Acest limbaj în Pentateuc sună ca un fundal pentru aceste „zile ale sfântului Locaș” din Dan. 8.14^[105] Ziua Sfântului Locaș sau ciclul de „seară-dimineată” a fost hărăzită de Yahwe Însuși, simbolizat prin norul din timpul zilei și transformarea sa în stâlp de foc noaptea (1 Cor. 10:1-4). Falsitatea expresiei cultice „seară-dimineată” din Dan. 8:14 adică poate include un hristos fals.

Cornul cel mic în forma sa papală, contravine tuturor formelor de slujire adevărată prin arătarea înaintea sfinților:

1. un sistem de slujire fals asociat cu caracteristica înălțării de sine, un *hattamid* fals sau plăcut mirositor;
2. un Spirit Sfânt fals care falsifică lumina și adevărul; și
3. un hristos fals, un mântuitor care nu este aproape să ajute în timp când este nevoie, dar care este înlocuit cu un preot uman fals. Un tabel sumar al elementelor false și adevărate din ciclul slujbei „seară-dimineată” sunt ilustrate mai jos.

Elementele slujbei ciclului „seară-dimineată”

	Ciclul Original	Text Biblic	Ciclul Fals (2300 seară-dimineată)
1	<i>Jertfa Hattamid</i> • miros plăcut • slujbă adevărată	Lev. 6:8-13 (Exod. 29:38-46) Num. 28-29	<i>hattamid fals</i> • miros respingător • slujbă falsă
2	<i>Lumină continuă</i> • adevăratul Spirit Sfânt • adevăr	Exod. 27:20-21 Lev. 24:1-4	<i>Lumină falsă</i> • spirit sfânt fals • adevăr fals
3	<i>Arderea tămâiei</i> • miros plăcut • duh pocăit	Exod. 30:7-8	<i>Arderea tămâiei false</i> • miros respingător • îndreptățirea de sine

4	Stâlp de nor • Yahwe Hristos	Num. 9:15-16,21	Nor fals • Hristos fals
----------	--	-----------------	-----------------------------------

8.3 Sanctuarul 2300 de seri și dimineți călcat în picioare și curățit: teză-antiteză

Întrebarea pusă în Daniel 8:13 „În câtă vreme se va împlini vedenia” referindu-se la întreaga viziune (*chazon*) care începe în Dan. 8:1, când Daniel era în capitala Susa lângă râul Ulai, și care se referă la slujba berbecului, țapului și a cornului cel mic în cele două faze ale sale, păgân și papal. Mai exact, despre slujba descrisă în întreaga viziune a jertfei (*natan*) și încălcarea lor în cele două sanctuare și a oștirii. Rădăcina cuvântului ebraic *ramas* și derivata ei *mirmas*, ambele au semnificația de a „călca în picioare”^[106] În momentul în care sunt legate de Sanctuarul Lui Dumnezeu (Isa. 1:12) *ramas* transmite sensul călcării în picioare în termenii ipocriziei și ai slujbei false descrisă în Isa. 1:11-13.

Sanctuarul (*qodesh*) din versetul 13 este al Lui Dumnezeu, atât cea pământească cât și cea cerească. Întrebarea din versetul 13 se preocupă cu sfârșitul activității slujbei din timpul viziunii (ce se referă la „vremea sfârșitului”; Dan. 8:17), care arată călcarea în picioare a Sfântului Locaș și a oștirii. Sanctuarul va fi pus în ordine (*nisdaq*), (atât cel ceresc la vremea sfârșitului), va fi restaurat, reabilitat și curățat. Rădăcina cuvântului ebraic (*sadaq*) se referă la toate aceste concepte.^[107] *Nisdaq* (a pune în ordine) din Dan. 8:14 este răspunsul corect la călcarea în picioare (*mirmas*) din Dan. 8:13 ce se rotește în jurul sfântului Locaș. **Accentul din versetul Dan. 8.14 este punerea în ordine a sfântului Locaș la sfârșitul viziunii. Ar trebui subliniat din nou faptul că accentul ce cade pe durata timpului în versetul Dan. 8:13 vine dintr-o frază ce descrie slujba continuă din viziune, adică „desființarea jertfei necurmate ... călcarea în picioare a sfântului Locaș și a oștirii”. Aceasta se referă clar la durată, nu la terminare. Se știe că `ad (până când) desemnează sfârșitul lucrării^[108], dar numai conexiunea cu sfârșitul celor 2300 de ani (timp) a activității de călcare în picioare. O evidență lexicală scurtă pentru cuvintele „călcat în picioare” și „a pune în ordine” a sfântului Locaș este arătat în următoarea imagine.**

2300 de SERI-DIMINEȚI: Efecte asupra Sfântului Locaș	
2300 ani – durata (Dan. 8:13: călcat în picioare)	2300 ani – concluzie (Dan. 8:14: pus în ordine)
<i>Mirmas</i> (rădăcina cuvântului: <i>ramas</i>)	<i>Nisdaq</i> (rădăcina cuvântului: <i>sadaq</i>)
<u>Explicație:</u> - a neîngrijii - a strivi / a călca - a zdrobi - a călca în picioare <u>Rezultat:</u> - Zdrobire, în jos	<u>Explicație:</u> - a pune în ordine - a sta drept - a adeveri - a revendica / a reabilita - a pune în ordine <u>Rezultat:</u> - Restaurare, în sus

Deși această prezentare a arătat că *hattamid* (necurmata) este negativă, caracterul păgânismului de mărire a sinelui și nu partea pozitivă, slujba ca Mare Preot al Lui Hristos, întrebarea ridicată în Dan. 8:13 confirmă concluzia. Întrebarea are de-a face cu o *consecință negativă* rezultată din slujba berbecului, țapului și a cornului care *calcă în picioare sanctuarul și oștirea*. Ambele cuvinte „*hattamid* (necurmata)” și „urâciunea pustirii”, care modifică componența „viziunii” din Dan. 8:13, îl aduce în contextul consecinței negative care alterează întreaga viziune. Interpretarea „jertfei necurmata” este pozitivă, slujba benefică de Mare Preot al Lui Hristos contravine contextului care conduce la oximoron. „Necurmata” este într-adevăr asociat cu ambele păgânisme și călcarea în picioare a sfântului Locaș care va fi demonstrat în următoarea secțiune.

8.3.1 Necurmata și călcarea în picioare a Sfântului Locaș

Întrebarea din Dan. 8:13 spune că sanctuarul (*godesh*), atât cel pământesc cât și cel ceresc este încontinuu călcat în picioare timp de 2300 ani în urma reînțoarcerii din exilul Babilonian. Începutul celor 2300 de ani profetici este în 457 î.e.n când la porunca împăratului Artaxerxes are loc restaurarea și construirea Ierusalimului precum au fost demonstrate în alte ocazii (Dan. 9:25, Ezra 7).^[109] Dacă sanctuarul a fost călcat în picioare în timpul post exilic timpuriu a celor 2300 de ani, evidențele biblice trebuie să existe pentru a susține aceasta conform versetului Dan. 8:13. Profetii perioadei post-exilice Hagai, Zaharia și Maleahi, ca și cărțile profetice Ezra, Neemia, de fapt sunt dovezi continue pentru încălcarea Sfântului Locaș pământesc din Ierusalim al Lui Yahwe, în urma reconstruirii s-au introdus elemente păgâne în slujba de la Templu. De exemplu, în cartea profetului Hagai, când poporul a întârziat reconstruirea Templului pentru a-și satisface propriile poftă, Yahwe a vorbit prin profet poporului spunându-le că jertfele lor sunt necurate (Hagai 2:10-14). Zaharia a chemat pe exilații întorși la pocăință (Zaharia 1:2-4). În Maleahi preoții sunt acuzați de lipsa reverenței față de Yahwe și pentru disprețuirea numelui Său (Maleahi 1:6); pentru jertfa de mâncare necurată (Maleahi 1:7); pentru jertfirea mieilor cu cusur; închinarea zadarnică (Maleahi 1:10) similară cu călcarea în picioare sau închinare zadarnică din Isa. 1:11-13; pentru a se despărți de legământul corupt al lui Levi (Maleahi 2:7-8); și Iuda este muștrat pentru profanarea Sfântului Locaș a Lui Yahwe prin legături ecumenice cu fetele dumnezeului păgân (Maleahi 2:11). Ezra a jelit când s-a întors în Ierusalim în anul 457 î.e.n când și-a dat seama că nu doar poporul și-a luat soții păgâne, ci și preoții și Leviții călcând astfel în picioare sanctuarul.^[110]

Totuși, cea mai clară explicație a călcării în picioare a sfântului Locaș de către elemente păgâne este descrisă în Neemia. Eliașib, marele preot ce avea autoritate asupra meselor din sanctuar s-a aliat cu Tobia, funcționarul Amonit păgân (Neemia 13:4; 2:19). De-a lungul alianței sanctuarul a fost profanat și călcat în picioare de către funcționarul păgân Tobia, care în timpul patronajului lui Elișab, căruia i s-a permis să aibă un spațiu mai mare în curtea templului care înainte a fost folosit doar pentru depozitarea articolelor pentru sanctuar cum ar fi: jertfa de mâncare, tămâia, zeciuală din grâne, vinul nou și uleiul (Neemia 13:5). Neemia, după ce s-a reîntors în Ierusalim, în urma învoirii primite de către împăratul Artaxerxes (Neemia 13:6), a dat afară toate *bunurile lui Tobia* și a poruncit ca odăile sfântului Locaș să fie curățite (*taher*; Neemia 13:9). Mai mult, preoțimea a fost din nou profanată prin căsătoria cu femei păgâne (Neemia 13:27-29). Ca răspuns pentru călcarea în picioare a sfântului Locaș și a preoțimii prin păgânism, Neemia a curățat (*taher*) preoțimea de orice rânduială păgână pentru a restaura sanctuarul (Neemia 13:20-31). Ar trebui accentuat că atât sanctuarul cât și preoțimea au fost curățite de Neemia.

Adică, Biblia ne dă o evidență clară cu privire la caracterul înălțării de sine a păgânismului (*hattamid*), simbolizat prin țap în Daniel 8 și este reprezentat de către Medo-Persia pe care Tobia, Amonitul oficial a raportat, s-a infiltrat și a călcat în picioare sanctuarul pământesc (*godesh*) în stadiul timpuriu al celor 2300 de ani profetice.

Cu înălțarea împărățiilor Grecești și Romane, Israelul și Iuda a rămas în robia dominației păgâne. Din cauza nepăsării prințului vicelan al lui Izrael, acesta continua profanarea, motiv

pentru care indignarea Lui Yahwe urma să rămână asupra lui Israel începând cu Babilon care a luat coroana, urmând Medo-Persia, Grecia și Roma simbolizat cu imperativul triplu „Voi da jos cununa, o voi da jos, o voi da jos” (Ezech. 21:24-27). Adică. Timpul din urmă a indignării (Dan. 8:19) va continua până în timpul sfârșitului cu Roma. Roma păgână prin funcția de *pontifex maximus* a călcat în picioare sanctuarul și în final distrugerea Sfântului Locaș în 70 e.n. de către Titus care a devenit împărat roman.

Roma papală a călcat în picioare sanctuarul ceresc prin slujba preoțească omenească a bisericii Romei sub înfățișarea declarată de creștinism. Adică un progres continuu a călcării în picioare a Sfântului Locaș a început în perioada post-exilică cu sanctuarul pământesc (*qodesh*) sub domnia Medo-Persiei și a continuat cu Grecia și Roma păgână.

Roma papală a ridicat caracterul înălțării de sine prin funcția de *pontifex maximus* a Romei păgâne, și a continuat călcarea în picioare a Sfântului Locaș ceresc (*qodesh*) care la sfârșitul celor 2300 de ani va fi restaurat (*sadaq*).

Aceasta încearcă să simbolizeze clar slujba benevolă de Mare Preot a Lui Hristos prin „necurmata” care a „a fost luată” de către papalitate ca să inițieze călcarea în picioare a sfântului Locaș. Aceasta nu poate îndeplini cerințele celor 2300 de ani care au început în 457 î.e.n. Călcarea Sfântului Locaș, atât a celui pământesc cât și al celui ceresc, a Lui Yahwe continuă în timpul celor 2300 de seri și dimineți profetice este rezumat în următorul tabel.

2300 de ani a călcării în picioare a - Sfântului Locaș				
Simbol	Putere / Factor	Data	Qodesh	Activitate
Berbec	Medo-Persia	538 î.e.n. – 331 î.e.n.	pământesc	soții păgâne a preoților
Țap	Grecia	331 î.e.n. – 168 î.e.n.	pământesc	influențe păgâne în închinăciune
Corn	Roma	168 î.e.n. – 476 e.n.	pământesc	distrugerea sanctuarului <i>Pontifex Maximus</i>
Corn	Roma papală	300 e.n – 1844 e.n.	ceresc	slujba preoțească

8.3.2 „Necurmata” și integritatea celor 2300 de seri și dimineți

Pentru ca din punct de vedere exegetic „necurmata” să fie (văzută) pozitivă, prin slujba de Mare Preot al Lui Hristos din Dan. 8:11, erudiții adventiști au creat un cadru în care Dan. 8:11 și Dan. 8:14 trebuie privite în relația **teză-antiteză**. Ceea ce este bun și pozitiv este luat și aruncat potrivit versetului Dan. 8:11 și restaurat și pus în ordine conform versetului Dan. 8:14. Acesta este același cadru în care toate expunerile pre-Milerite au fost proclamate, unde „necurmata” reprezenta sacrificiile pozitive evreiești de la Templu care au fost restaurate mai târziu în versetul Dan. 8:14.

Ca urmare a dezamăgirii din 1844, efortul „datării” a unui grup, asemănător cu alții care au încercat să dateze a doua venire al Lui Hristos, a fost strâns legat de identificarea „necurmatai” ca un „sacrificiu zilnic” pe altarele evreiești care au fost luate în 446 î.e.n. Acesta a fost folosit ca punct de pornire pentru o nouă lumină de 2300 de ani care se sfârșește în 1854. „Shema profetică” The Cummings 1854, „publicat la Concord, New Hampshire, în 1853, era o schemă tipică ce începea cu 2300 de zile prin cea ce se spunea că este sacrificiul zilnic desființat”.^[111]

TEZĂ și ANTI-TEZĂ din Daniel 8	
Fals	Adevărat

<p>A. Teză în Dan. 8:11</p> <ul style="list-style-type: none"> • Slujba cerească este desființată <ul style="list-style-type: none"> ○ „Necurmata” desființată ○ temelia sfântului Locaș distrus 	<p>A. Teză în Dan. 8:13</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sanctuarul călcat în picioare <ul style="list-style-type: none"> ○ prin “Necurmata” ○ călcat în picioare și urâciunea pustiirii
<p>B. Anti-Teză în Dan 8:14</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sanctuarul restaurat după 2300 de ani 	<p>B. Anti-Teză în Dan 8:14</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sanctuarul restaurat după 2300 de ani
<p>C. Efecte asupra 2300 de seri și dimineți</p> <ul style="list-style-type: none"> • Începe în 300 e.n. • Sfârșit 2600 e.n. • Rezultat: 1844 (22 octombrie 1844) <ul style="list-style-type: none"> ○ distrus ○ aberant 	<p>C. Efecte asupra 2300 de seri și dimineți</p> <ul style="list-style-type: none"> • Începe în 457 î.e.n. • Sfârșit 1844 e.n. • Rezultat: 1844 (22 octombrie 1844) <ul style="list-style-type: none"> ○ integru (integritate) ○ solid (logic)

Toate eforturile pentru a identifica „necurmata” ca fiind baza pozitivă și benefică au creat imediat o relație de **teză-antiteză** între Dan. 8:11 și Dan. 8:14 și au distrus integritatea celor 2300 de seri și dimineți profetice începând cu 457 î.e.n.^[112] Ca exemplu, această anomalie este expusă prin forțarea „necurmatei” să fie slujba cerească a Lui Hristos, iar *miqdash* Dan. 8:11 să fie Sanctuarul Său ceresc. Dacă temelia Sanctuarului ceresc al Lui Hristos (*miqdash*) a fost distrusă de către papalitate în Dan. 8:11, aceasta necesită o „punere în ordine”, o restaurare și vindecare după cele 2300 de ani descrise în Dan. 8:13-14. Aceasta ar face referire la o datare profetică care nu poate fi mai înainte de 300-538 e.n. când catolicismul a început să înflorească conducând la uzurparea papală a slujbei de Mare Preot ceresc a Lui Hristos. Aceasta ar forța datarea sfârșitului celor 2300 de ani care nu pot fi mai devreme de 2600 e.n. Prin identificarea „necurmatei” ca fiind un fundament pozitiv și benefic, integritatea celor 2300 de ani profetici încep în 457 î.e.n, ce este confirmat intern în Dan. 9:24-27, devine total decimat de către relația **teză-antiteză** dintre Dan. 8:11 și Dan. 8:14. Alternativ, dacă negativul, caracterul înălțării de sine asociat cu păgânismul este identificat cu explicația „necurmatei” din Dan. 8:11 care se demonstrează prin călcarea în picioare a sfântului Locaș (atât pământesc cât și ceresc) în timpul domniei Medo-Persiei, Greciei și Romei, cei 2300 de ani profetici își păstrează integritatea prin datarea începutului cu 457 î.e.n. Determinarea corectă a „necurmatei” ca fiind substantiv negativ, înlătură crearea unei relații **teză-antiteză** între Dan. 8:11 și Dan. 8:14, iar cele 2300 de seri și dimineți profetice începând cu data 457 î.e.n. sunt confirmate și consecvente cu activitatea „necurmatei” și, astfel, 1844 d.Hr. devine bine ancorată.

Totuși, există o falsă legătură „teză-antiteză” între Dan. 8:11 și Dan. 8:14, și o legătură adevărată „teză-antiteză” între Dan. 8:13 și Dan. 8:14. Funcția pozitivă și benefică a Sfântului Locaș (*qodesh*) a Lui Yahwe este călcată în picioare în Dan. 8:13, care este o declarație sumară pentru continuarea încălcării cauzată de „necurmata” și „urâciunea pustiirii” descrisă în viziunea (Dan. 8:1-13). Funcția sfântului Locaș care a fost călcată în picioare și disprețuită este pusă în ordine (*sadaq*) în Daniel 8:14.

Un rezumat al adevăratei și a falsei legături de teză-antiteză din Daniel 8 este prezentat în schema anterioară.

8.3.3 Sfârșitul celor 2300 de seri și dimineți

Din cele prezentate despre cei 2300 de ani în care sanctuarul și oștirea sunt călcate în picioare din Dan. 8:13, este evident că „sanctuarul va fi pus în ordine (*nisdaq*)”, ce include nu doar o curățire (*taher*), cum este implicat în *nisdaq*, și o restaurare (punere în ordine) a sfântului Locaș, ci și o curățire (îndreptățire) a poporului Lui Dumnezeu, a templului Duhului Sfânt. *Sadaq* include conceptul de curățire (*taher*) a sfântului Locaș prin mărturisirea păcatelor cum sunt descrise în

Levitic 16, dar și călcarea în picioare a sfântului Locaș și a oștirii (*saba'*) din Dan. 8:13 cauzată de „necurmată și urâciunea pustiirii” ce necesită o „punere în ordine” sau restaurare atât a templului ceresc cât și a templului Duhului Sfânt, poporul Lui Dumnezeu (*saba'* sau oștirea). „Punerea în ordine” sau restaurarea exprimată prin *sadaq* depășește curățirea descris în *taher* și descrie efectiv intenția Lui Dumnezeu cu privire la sanctuar și poporul Său.

Cum și Neemia a curățit preoțimea de orice păgânism (Neem. 13:30), de asemenea el a curățat sanctuarul, odăile curții de încălcarea cauzată de către funcționarul Amonit păgân - Tobia (Neem. 13:9). Tot astfel Dumnezeu va purifica (*taher*) fii lui Levi (Mal. 3:3), Preoțimea Sa împărătească de azi (1 Pet. 2:9), faptul că ei pot oferi Lui Yahwe o jertfă dreaptă. Promisiunea și toată puterea mărturiei să fie împlinită în noi, cari trăim nu după îndemnul firi pământești, ci după îndemnul Duhului (Rom. 8:4), drepti prin ascultarea Lui Hristos (Rom. 5:19). Prin urmare, sanctuarul va fi curățit și „pus în ordine” la vremea sfârșitului (Dan. 8:17) urmând ca încălcarea continuă să fie asociată cu cele 2300 de „seri și dimineți” profetice. Ziua atipică a ispășirii și a curățirii sau a „punerii în ordine” a sfântului Locaș ceresc din Dan. 8:14 este strâns legată într-o formă paralelă cu o zi tipică de ispășire și de curățire (*taher*) a sfântului Locaș pământesc, atât a poporului (Lev. 16:30) cât și a sfântului Locaș (Lev. 16:19) unde curățirea este urmată de sărbătoarea corturilor ce simbolizează a doua venire a Lui Hristos și a Canaanului ceresc.

9.0 DOVEZI SUPLIMENTARE DIN DANIEL 9:23-27

Cele 70 de săptămâni profetice din Dan. 9:24-27 este prezentat în întregul context al viziunii (*mare`h*) al celor 2300 de „seri și dimineți” din Daniel 8. Termenul ebraic pentru viziune *mare`h*, este asociat cu cele 2300 de seri și dimineți din Dan. 8:26 și Gabriel folosește *mare`h* nu *chazon* pentru viziunea din Dan. 9:23 unde el vine să-l ajute pe Daniel să înțeleagă viziunea (*mare`h*). Explicația celor 70 de săptămâni (490 ani) încep cei 2300 de ani și logic vor include întregul schelet contextual al celor 2300 de ani, în special evenimentele ce gravitează în jurul sfârșitului celor 2300 de ani. Astfel, Gabriel l-a îndemnat pe Daniel în 9:23 să „ia aminte” și “să înțeleagă vedenia (*mare`h*)”.

Exegeza lui Shea asupra lui Dan. 9:24-27 limitează întregul pasaj la desfășurarea evenimentelor asociate cu Mesia până la distrugerea Ierusalimului în 70 e.n.^[13] Toate evenimentele încheiate sunt asociate cu „sfârșitul groaznic” (*kalah*), „sfârșit” (*qes*), „pustiire” (*shomem*) și „urâciune” (*shiqqus*) fiind atribuite distrugerii Ierusalimului în 70 e.n. Ne este sugerat că acești termeni sunt legați direct de alți termeni similari folosiți în Dan. 8:11-12.

Exegeza pe textele din Dan. 9:24-27 limitată la cele 70 de săptămâni în contrast cu cei 2300 de ani viziunea nu este consecventă cu celelalte viziuni ale lui Daniel cu privire la împărățiile lumii și puterile prezentate în Dan. 2:7-8, și viziunea din capitolele 10-12. Fiecare cuprinde întreaga întindere a timpului până la sfârșitul groaznic al tuturor lucrurilor.

Se sugerează că întreaga explicație a viziunii celor 2300 de ani din Dan. 9:24-27 urmează același tipar și cuprinde evenimentele finale a istoriei lumii. Aceasta se bazează pe următoarea dovadă lingvistică și contextuală asupra pasajului din Dan. 9:26-27.

9.1 Dan. 9:26-27: Traducere și explicație

26 „După aceste șasezeci și două de săptămâni, unsul va fi stârpit, și nu va avea nimic. Poporul unui domn care va veni, va nimici cetatea și sfântul Locaș, și sfârșitul lui va fi ca printr-un potop; **este hotărât că războiul va ținea până la sfârșit și împreună cu el și pustiirile.**

27 El va face un legământ trainic cu mulți, timp de o săptămână, dar la jumătatea săptămânii va face să înceteze jertfa și darul de mâncare, **și pe aripa urâciunilor idolești va veni unul care pustiește, până va cădea asupra celui pustiit prăpădul hotărât.**” (Dan. 9:26-27)

Ne vom concentra asupra propozițiilor îngroșate ale traducerii versetului din 26-27. Shea^[14] leagă prima frază „până la sfârșitul vremii” cu distrugerea Ierusalimului prin traducerea următoarei propoziții „la sfârșitul vremii pustiirile sunt hotărâte”. Aceasta alterează înțelesul dorit

prin traducerea incorectă a prepoziției `ad, care înseamnă „către” sau „până la” ca „la”. Cele două articole hotărâte „-l” (n.tr. engl. „the”) asociat cu „sfârșit” și „război” nu există. Efectul lingvistic al acestor alterații este, că ele se referă la acțiunea precedentă asociată cu distrugerea Ierusalimului. Aceste modificări și adăugiri nejustificate schimbă înțelesul textului.

Este de preferat o traducere literală simplă și corectă. „Până la sfârșitul războiului” se referă la un conflict continuu între forțele religilor păgâne de-a lungul istoriei ce se ridicau împotriva Lui Dumnezeu. Acest conflict (război) este descris în fiecare viziune despre împărățiile lumii din Daniel 2 (versetele 44-45), Daniel 7 (versetele 21-22, 25-26), Daniel 8 (versetele 10-12, 24-25) și în Daniel 11. Războiul descris în Dan. 9:26 face aluzie la timpul de după distrugerea Ierusalimului „prin potop” în fraza anterioară. Fraza următoare nu este o repetiție a procedurii, prin traducerea lui Shea, dar, cu traducerea corectă, el pune accent pe întregul context al viziunii celor 2300 de ani și a timpului sfârșitului.

Participiul plural tradus prin „pustiire” (*shomemoth*) în Dan. 6:26 ce include distrugerea Ierusalimului, este în contextul războiului dintre împărățiile lumii cu Dumnezeu, durând de-a lungul istoriei și de asemeni este strâns legat de același participiu (*shomem*) în forma singular din Dan. 8:13. În Dan. 8:13 participiul singular „pustiirii” este atribuit unui subiect compus reprezentând activitatea proprie a înălțării de sine împotriva Lui Dumnezeu, cu alte cuvinte „necurmata” și „urâciunea” care pustiește. Această pustiire de asemenea acoperă întreaga durată a celor 2300 de ani profetici până la sfârșitul timpului. Totuși, pustiirea din Dan. 9:26 este strâns legată de Dan. 8:13 într-o formă istorică continuă dar cu limita de timp în contextul celor 2300 de ani profetici.

În versetul 27 Shea adaugă articolul hotărât „the” în propoziția „pe aripa urâciunilor idolești” care transmite faptul că sensul frazei include activitatea anterioară asociată cu Mesia în Ierusalim. El, de asemenea, corectează textul adăugând cuvintele „va veni”: „pe aripa urâciunilor idolești va veni unul care pustiește”. Prin aceste corecturi Shea implică faptul că pustiirile vor veni mai întâi, apoi va urma unul care pustiește în acele perioade.^[115] Mai mult de atât, Shea continuă să redefinească înțelesul propoziției în următoarea frază din înțelesul corect al cuvintelor „până la sfârșit” sau „spre sfârșit” a traducerii incorecte „la sfârșit”. Acesta stârnește un nou model decât să continue modelul asociat cu „aripa urâciunilor”. Credibilitatea îmbunătățirilor și argumentelor lui Shea se concentrează total asupra distrugerii Ierusalimului.

Aceste corectări sunt inacceptabile din punct de vedere lingvistic, iar ele conduc spre o înțelegere greșită. Se sugerează că simplitatea literară are avantaj. „pe aripile urâciunilor idolești va veni unul care pustiește, până va cădea asupra celui pustiit prăpădul hotărât.” Această frază este paralelă cu cea dinaintea din versetul 26 referitor la „sfârșitul războiului” și în contextul „prăpădului” sau „sfârșitului groaznic” al istoriei pământului. Dovada neîndoielnică pentru acest punct de vedere din versetul 27 este adusă prin folosirea cuvântului *kalah* care înseamnă „sfârșit groaznic”, „sfârșitul total” sau „distrugere săvârșită în special de Dumnezeu”.^[116] Acesta de asemenea este înțelesul stabilit pentru orice folosire a cuvântului *kalah* în VT.^[117] De exemplu, în Isa. 28:22 Dumnezeu a hotărât distrugerea întregului pământ; iar în Ier. 30:11 Dumnezeu nimicește toate popoarele” (vezi Isa. 10:23; Neem. 1:8-9; Ezech. 11:13 etc.).

Pustiitorul sau „cel ce pustiește” în versetul 27 (participiu singular *shomem*) nu urmează ci acompaniază aripa urâciunii idolatre. Aceste urâciuni idolești sunt lucrate de către forța pustiitoare sau activitatea și continuă de-a lungul istoriei lumii. Activitatea pustiirii este identică cu „călcarea în picioare” și „continuă” care pustiește în Dan. 8:13.

Ultimul gând al versetului 27 începe cu o conjuncție (*waw*): „până va cădea asupra celui pustiit prăpădul hotărât”. (Conjuncția ebraică „waw” din această frază „până când sfârșitul” nu este legat de conjuncția de legătură, ci de intensificare, ceea ce accentuează durata activității de pustiire). Aceasta descrie ultimul prăpăd al pustiitorului sau activitatea de pustiire care inițial a fost hotărât în versetul 26. Această hotărâre este o aluzie la hotărârea finală a cornului sau împăratului din Dan. 8:25, „dar va fi zdrobit, fără ajutorul vreunei mâini omenești”. În Dan. 2:44-45 și Dan. 7:11 și 26 (V.26, „Apoi va veni judecata, și i se va lua stăpânirea, care va fi prăbușită și

nimicită pentru totdeauna”) este repetată aceeași hotărâre, în final în Dan. 11:45 împăratul de la miazănoapte „își va ajunge sfârșitul, și nimeni nu-i va fi într-ajutor”.

9.2 Rezumat

Dovezi sugerează că Daniel 9:23-27 nu doar explică începutul datei profetiei celor 2300 de ani, ci, de asemenea, oferă o privire de ansamblu de la începutul perioadei celor 2300 de ani până la concluzia finală a istoriei lumii.

Această cronologie comprehensivă este o moștenire a profetiei tuturor împărățiilor lumii din Daniel incluzând Dan. 9:24-27.

Dovada de asemenea sugerează o legătură directă între Dan. 8:13 și Dan. 9:26-27 prin folosirea participiului „cel ce pustiește” (*shomem*). Aceeași legătură există între Dan. 11:31 și Dan. 12:11. În Dan. 9:26-27 pustiirile (*shomemoth*) și urâciunile (*shiqqusim*) sunt la plural sugerând caracterului Romei alcătuit din două faze. Acest caracter din două faze este reprezentat prin „continuitatea” înălțării de sine a Romei păgâne, ridicată de Roma papală care se manifestă în cele din urmă în cea de-a doua fază a „urâciunii” prin afirmarea că acționează în numele Domnului prin unirea bisericii cu statul.

10.0 DOVEZI SUPLIMENTARE DIN DANIEL 11:31

Contextul din Daniel 11 descrie un conflict continuu dintre împăratul de la miazănoapte și împăratul de la răsărit. Acest conflict se manifestă atât prin natura militară cât și prin cea religios-politică. Shea recunoaște legătura directă dintre Dan. 11:31 și Dan. 8:11-13, de aceea sugerează „acest pasaj ar trebui interpretat ca făcând referire la aceeași acțiune a aceleași puteri în același timp”.^[118] În versetul 31, „niște oști trimese de el, vor veni și vor spurca sfântul Locaș (*miqdash*), cetățuia (*maoz*), vor face să înceteze (*sur nu rum*) necurmată (*hattamid*), și vor așeza urâciunea pustiitorului. *Miqdash* (sfântul Locaș) este folosit în cadrul contextului militar. Puteri sau arme (*zeroa*) și cetățuie (*ma`oz*) sunt folosite în repetate rânduri în Daniel 11 în contextul militar păgân.^[119] Totuși, *ma`oz* (cetățuie sau putere) uneori este folosit în mod figurat în dreptul Lui Yahwe,^[120] fiind folosit exclusiv în Daniel 11 având sensul de forță militară sau fortificare/întărire politică. În Dan. 11:1 *ma`oz* se referă la Gabriel ajutându-l (întărindu-l) pe Dariu, Medul; cealaltă aplicație cu care se confruntă Daniel 11 este întărirea forțelor militar-politice. Aplicarea lui Daniel asupra falsității limbajului cultic, prin folosirea *hattamid* (necurmată) și *miqdash* (sfântul Locaș) în Dan. 8:11 este reaplicată în Dan. 11:31 cu același sens cultic greșit. Cadrul contextual militar păgân al conflictului din Dan. 11:20-31 susține și necesită aplicația cultică falsă ale lui *hattamid* și *miqdash* în Dan. 11:31. Folosirea lui *miqdash* în asociere cu *hattamid* în Dan. 11:31 ca fiind o fortăreață a păgânismului își definește folosirea sa în Dan. 8:11. El nu se potrivește cu Sanctuarul ceresc.

În armonie cu analiza precedentă, U. Smith spune că profanarea sfântului Locaș se referă la „domnitorii împărățiilor care lucrează în favoarea papalității împotriva păgânismului și a religiilor opozante” care semnifică „mutarea tronului din Roma la Constantinopol” în 330 d.Hr. și „care a contribuit la măsurarea influenței până la căderea Romei. Acest pasaj ar fi paralel cu Dan. 8:11 și Apoc. 13:2.^[121] O alternativă sugerată de Smith este că pasajul aplicat cuceririi Romei de către Goți și Vandali rezultat de împărțirea puterii imperiale de vest prin cucerirea Romei de către Odoacru.^[122]

Sensul verbului *sur* este „a întoarce”, „a pleca”, sau „a lepăda”^[123] Acela care este lepădat există încă, dar nu în formă sau cadrul său original. Ca de exemplu, îmbrăcămintea este lepădată (Gen. 38:14), învelitoarea corabiei este lepădată (Gen. 8:13); o persoană despărțită (lepădată) de lege (Deut. 17:20) încă există. Verbul *sur* (a lepăda sau a elimina, a înceta) în Dan. 11:13 se referă la încetarea „necurmatei” prin forță militară și politică (*zeroa*) în favoarea papalității; integrarea sa spirituală în papalitate este dovedită de verbul *rum* în Dan. 8:11. „Necurmata” a fost identificată, în prealabil, ca fiind un comportament al păgânismului moștenit în natura umană în care s-a integrat Arianismul manifestat prin înălțarea de sine. Cu toate că „necurmata”, prin

comportamentul păgânismului a înălțării de sine, a fost susținut de Roma papală prin lepădarea locașului sfânt a Romei păgâne în orașul Roma în 330 e.n., deja cele două puteri competitive au coexistat încă de pe vremea când papalitatea nu a fost superioară dominației și splendorii imperiului roman, atât în est cât și în vest. După convertirea lui Clovis în anul 496 e.n. și cuceririle sale militare în favoarea Romei, culminând în 508 e.n., „lepădarea” (*sur*) „necurmatei” a fost în cele din urmă completă.

Caracterul înălțării de sine a papalității acum va întrece, va înlocui (va îndepărta, va elimina) și va transcede același caracter arătat anterior prin declararea forțelor păgâne care vor continua să existe dar într-un rol mai mic comparat cu caracterul transcendent al papalității. Roma papală va fi să devină o forță „religio-politică” recunoscută.

„Când forțele proeminente ale Europei au renunțat la atașamentul față de păgânism, a fost de fapt doar o perpetuare a urâciunii în alte forme, pentru creștinismul cum a fost expus în biserica romano-catolică a fost, și este, doar un păgânism rebotezat”.^[124] Totuși, între anii 508-538 e.n., a început constituirea urâciunii pustiirii. O putere religioasă de origine păgână a devenit acum o putere religios-politică, manifestând întregul caracter al înălțării de sine (*gadal*) a păgânismului. Acțiunea comună a bisericii și statului, prima dată cu Clovis între 496-508 d.Hr. și din nou cu Iustinian între 533 și 538 d.Hr., este reprezentată prin „urâciunea” în Dan. 8:12-13 care a rezultat prin așezarea urâciunii care pustiește. Totuși, **„urâciunea care pustiește” poate fi identificată ca și caracterul înălțării de sine a creștinismului cu numele căruia papalitatea i-a devenit cap fondator. Creștinii cu numele au întrecut, înlocuit și au transcedat toate celelalte sisteme de religii false ale lumii.** Este o forță principală și cel mai mare bloc religios din lumea de astăzi constituind 33% din populația lumii, de două ori mai mare ca cel de-al doilea bloc, musulmanii de 17%^[125] „Urâciunea care pustiește” are un caracter păgân cu o față creștină cu numele.

11.0 DOVEZI SUPLIMENTARE DIN DANIEL 12:11

Cea mai solidă dovadă ce confirmă comportamentul de înălțare de sine (*gadal*) a păgânismului și nu a slujbei de Mare Preot al Lui Hristos este timpul profetic din Dan. 12:11. Hasel ignoră „necurmata” din Dan. 12:11 în totalitate^[126] Un timp hotărât este specificat pentru lepădarea sau eliminarea (*sur*) „necurmatei” fie militar, fie politic pentru a instaura papalitatea. Cele 1290 de zile sunt esențiale identificării corecte a *hattamid*-ului.

Comentarii adventiști de peste 150 de ani încă văd perioada 508-1798 ca fiind aplicația celor 1290 de zile. Shea este nesigur în stabilirea unei legături între perioada celor 1290 de zile/ani din Dan. 12:11 cu Dan. 11:31. El stabilește legături prin terminologia lingvistică comună din cele două pasaje^[127] Shea susține că cele 1290 de zile din Dan. 12:11 ar trebui aplicat textului din Dan. 11:31 și ar trebui folosit pentru a data eliminarea „necurmatei” și instaurarea urâciunii pustiirii în ambele versete din Dan. 12:11 și Dan. 11:31.

Analiza lui Shea este corectă. Evenimentele dramatice ce au ghidat lepădarea sau eliminarea „necurmatei” au început prin convertirea lui Clovis, Regele Francilor în 496 e.n. urmând să i se confere titlul de „Cel mai mare rege creștin” și „Fiul cel mare a bisericii”. De aceea, Clovis a atacat și a învins Vizigoții Arieni în 507 e.n. câștigând favoarea episcopilor catolici și a oficialilor romani în guvernarea țării sale.

În 508 e.n. împăratul Anastasius I. i-a acordat lui Clovis titlul de „Proconsul” devenind un urmaș al tronului.^[128] În același an, 508 e.n., o alianță a puterii Ariene Teodoric a venit împotriva lui Clovis și a câștigat victoria, după care în mod inexplicabil a făcut pace cu el” (Clovis), „iar rezistența puterii Ariene a ajuns la final”. Importanța victoriilor lui Clovis în favoarea bisericii romane a condus la decizia ca „Francii și nu Goții au îndreptat viitorul destin al țării Galilor și a Germaniei, și catolicismul și nu arianismul era religia acestor mari regate.”^[129] Totuși Clovis a pregătit calea pentru o totală instituire fără împotrivirea papalității în 538 e.n. Activitatea lui Clovis nu se referă la activitatea *rum* (a ridica, a integra) a cornului mic din Dan. 8:11, ci la activitatea militară a eliminării (*sur*) **a caracterului de înălțare de sine a păgânismului inerent omenirii în care arianismul a fost integrat și înlocuit cu caracterul înălțării de sine a**

creștinismului cu numele a cărui cap a devenit papalitatea. Totuși, „necurmata” a fost lepădată sau eliminată iar „urâciunea pustiirii” a fost instaurată (Dan. 11:31). Întreaga instituție a papalității a apărut în urma decretului dat de Iustinian în 533 e.n. și datorită retragerii și abandonul asediului Ostrogoților asupra Romei în martie 538 e.n. Acest corn Gotic, ultimul dintre cei trei, a fost smuls afară înaintea cornului mic din Dan. 7. Papa a fost de acum liber să-și exercite puterea primită 5 ani mai devreme de către Iustinian.

Susținătorii „noului punct de vedere” a „necurmatei” sunt incapabili de a face o exegeză a acestui text lăsându-l pe Daniel să se piardă în speculații fără sens. Orice încercare de a sugera faptul că slujba de Mare Preot al Lui Hristos a fost lepădată în 508 e.n. fie prin instituția de penitență sau prin messa nu poate fi susținut. Dovada pentru messă a apărut în secolul al patrulea dar doctrina trans-substanțierii a fost discutată și nu a fost afirmată în totalitate până în 1215 e.n. la al patrulea conciliu lateran.^[130] Dovada pentru confesiunea publică și penitență a apărut în prima parte a secolului III, dar penitența privată și-a primit dreptul său la al 4-lea Conciliu Lateran din 1215 e.n. unde fiecăruși creștin i s-a cerut să-și mărturisească păcatele în penitență măcar o dată pe an.^[131] Aplicația lui Daniel asupra cuvântului *hattamid* în ambele versete din Dan. 11:31 și 12:11 susține cu tărie că „necurmata” din Dan. 8:11-13 are caracterul înălțării de sine a păgânismului, ridicat și în cele din urmă înlocuit cu caracterul înălțării de sine a creștinismului cu numele al Romei papale, identificat în Dan. 12:11 ca fiind urâciunea pustiirii.

În timp ce caracterul „continuu” al înălțării de sine al păgânismului a fost ridicat (*rum*) în papalitate și „lepădat” sau „eliminat” (*sur*) din punct de vedere politic și militar, nu poate fi vorba niciodată de o transformare reală sau literală a misiunii Lui Hristos în Sanctuarul ceresc. Papalitatea poate doar *încerca* să uzurpe lucrarea Lui Hristos; dar Daniel afirmă că „necurmata” a fost eliminată sau lepădată (Dan. 11:31; 12:11). Altundeva Daniel vorbește despre papalitatea care schimbă legea Lui Dumnezeu, însă afirmă clar doar că acțiunea este una de *încercare*: „se va încumeta (**încerca**) să schimbe vremile și legea (Dan. 7:25). Nici o putere nu poate elimina sau lepăda lucrarea de Mare Preot al Lui Hristos (Evr. 4:14-16; 5:6; 6:19-20; 7:24-25; 8:1). Papalitatea niciodată nu a eliminat sau lepădat lucrarea Lui Hristos din mințile creștinilor adevărați.^[132]

Perspectiva unică a acestei exegeze asupra lui Daniel 8:9-14 include identificarea „necurmatei” care se opune învățaturii adventiste. Acesta nu poate restricționa semnificația Sanctuarului. Ba chiar din contră, stabilește anul 1844 și curățirea Sanctuarului ceresc ca fiind singura posibilitate în înțelegerea lui Dan. 8:14.

12.0 CONCLUZII

Cheia care deschide ușa misterului „necurmatei” în aplicația lui Daniel în limbajul cultic distorsionat din cap. 8. Berbecul, țapul, cornul, necurmata (*hattamid*), sanctuarul (*miqdash*) sunt simboluri cultice reprezentative luate din Levitic și Numeri, dar care au o semnificație cultică distorsionată în Daniel 8. Verificarea semnificației distorsionate vine dintr-un indiciu inițial, și anume că berbecul și țapul reprezintă puteri păgâne. Mai mult decât atât, limbajul cultic al frazei „de la el necurmata i-a fost smulsă” din Daniel 8, în conjuncție cu fraze cultice paralele similare aflate în Levitic ce definesc un preot fals, un sacrificiu fals, și un *hattamid* fals în Daniel 8.

Identificarea „necurmatei” (*hattamid*) depinde de răspunsul dat la întrebarea principală asupra căreia exegeza din Dan. 8:11 gravitează: „Care este antecedentul pronumelui „el” în fraza „de la el jertfa i-a fost smulsă”? Este antecedentul „Prințul oștirilor” sau „cel ce se înalță”. Un răspuns sigur a acestei întrebări vine dintr-un limbaj cultic paralel din Levitic unde preotul ridică grăsimea de pe sacrificiul cultic. Distorsiunea cultică paralelă dintre Levitic și respectiv Daniel 8, necesită ridicarea „necurmatei” din puterea cornului / animalului cultic (cel ce se înalță pe sine în Dan. 8:11), pe când prințul oștirilor nu prezintă nici o semnificație cultică intrinsecă. *Hattamid*-ul susținut de cornul descris în Daniel 8 și grăsimea ridicată la sacrificiile cultice din Levitic sunt legate printr-un miros plăcut asociate cu arderea grăsimilor la sacrificiul cultic și mirosul plăcut al necurmatei (*hattamid*) arderi de tot. „Necurmata” și mirosul plăcut sunt întotdeauna legate în

Levitic cu „necurmata” ardere de tot, necurmatele daruri de mâncare”, pâinea „continuă”, și tămâierea veșnică, toate sunt asociate cu ciclul slujbei ceremoniale zilnice. Mirosul plăcut fals al *hattamid*-ului are un caracter de înălțare de sine asociat cu toate practicile cultice păgâne.

Mai mult de atât, o identificare incorectă a „necurmatei” ca fiind lucrarea de Mare Preot al Lui Hristos care este pozitiv și benefic, creează o confruntare teză-antiteză dintre Daniel 8:11 și Daniel 8:14. Ceea ce este bun este lăsat la o parte din Dan. 8:11 (teză) și restaurată în Dan. 8:14 (antiteză). Atunci ar trebui să înceapă timpul celor 2300 de ani nu mai devreme de 300 e.n. cu terminarea în 2600 e.n. Această concluzie decimează „punerea în ordine și curățirea Sanctuarului începând din 1844, stâlpul de bază a Adventiștilor de Ziua a Șaptea. Identificarea corectă a „necurmatei” ca fiind negativ și având un caracter de înălțare de sine a păgânismului inerent omenirii înlătură contradicția teză-antiteză între Dan. 8:11 și Dan. 8:14. Adevărata teză-antiteză există între Dan. 8:13 și Dan. 8:14 unde Sanctuarul (*qodesh*) pozitiv și benefic este călcat în picioare pentru 2300 de seri și dimineți (ani) începând din 457 î.e.n și „pus în ordine”, restaurat și curățat începând din 1844 cu terminarea celor 2300 de ani. Cu ambele teze-antetezede adevărate, și o privire corectă asupra „necurmatei”, cei 2300 de ani din Daniel 8 măsurate cu activitatea cornului asociat cu „necurmata” devine consecvent cu cele 70 de săptămâni din Daniel 9 și 457 î.e.n.

Exegeza asupra versetelor din Daniel 8:9-14 a stabilit legături multiple a dovezilor consecvente demonstrând că „necurmata” este caracterul înălțării de sine a lui satana și a împărățiilor lumii de sub steagul său. Acesta contravine poziției curente a învățaturii adventiste că „necurmata” este lucrarea Lui Hristos ca Mare Preot. Un rezumat al evidențelor specifice susținând această concluzie include:

1. Paralelismul tematic al oscilației genului din versetele 9-12 urmează un model identificat A:B::A':B'. aceasta stabilește rolurile păgânismului și a Romei papale în versetele 9 și 10 (masculine/feminine) fiind repetat în versetele 11 și 12. Acesta plasează temelia inițială pentru a identifica „necurmata”. Confirmarea semnificației a identificării păgânismului/papalității inițiale din punct de vedere al genului conform dovada dobândită din simbolurile și limbajul cultic false din Daniel 8, rezumat mai sus.
2. Unul dintre problemele principale identificate în „necurmata” implicată în determinarea antecedentului al lui *mimmennu* (pentru el) în versetul 11: „și pentru el jertfa i-a fost smulsă”. Structura neobișnuitei propoziții inversate a versetului 11 și reflecția internă urmată de modelul: A:B::B':C în care *mimmennu* reflectă *gadal* (cel ce se înalță pe sine) demonstrează legătura directă cu antecedentul „unul ce se înalță pe sine”. Acesta a eliminat alegerea alternativă a „prințului oștirilor” ca fiind antecedent. Antecedentul lui *mimmennu* a fost de asemenea confirmat de conflictul limbajului cultic din Daniel 8:11 și paralelele sale cu limbajul cultic din Levitic.
3. Integritatea calității cognitive al lui *rum*, însemnând a se ridica sau a slăvi, a fost stabilit în Daniel 8:11 ca și în Levitic și în întreg VT. Sensurile contrastante ale lui *rum* și *sur* („a lepăda” sau „a elimina”) au fost demonstrate nu doar în Levitic, ci, de asemenea, și în Daniel 8:11 și 12. Forma corectă al lui *rum* se împotrivesc „imaginii noi” a „necurmatei”.
4. Caracterizarea repetată a lui Daniel despre puterile lumii în Dan. 8 cu termenul *gadal* însemnând „a se înalță pe sine” și legăturile sale cu „necurmata” (*hattamid*) în versetul 11 rezultată din identificarea lui *hattamid* cu comportamentul înălțării de sine împotriva Lui Dumnezeu de toate națiile păgâne.
5. A fost stabilit că *tamid* este folosit în Vechiul Testament în context păgân asociat cu „continua” ridicare împotriva Lui Dumnezeu a națiunilor păgâne. Acesta susține aplicația similară din Daniel 8.
6. Este demonstrat că *miqdash* cu un înalt grad de probabilitate, se poate referi în exclusivitate la un sanctuar pământesc care poate fi sfânt sau păgân în natura sa. Indiferent dacă *miqdash* se referă *exclusiv* la un sanctuar pământesc, problema transcendentă a demonstrat că *miqdash deseori denumește* un sanctuar păgân, pământesc profan. *Quodesh* pe de altă parte întotdeauna reprezintă sfințenie și poate fi asociat cu Sanctuarul ceresc sau

- Sanctuarul pământesc al Lui Dumnezeu. *Miqdash* din Daniel. 8:11 reprezintă sanctuarul puterii romane păgâne localizat în orașul Roma.
7. În Dan. 8:11, *makon* face referire la casă sau reședință (a sanctuarului său în orașul Roma) care de asemenea a fost demonstrat în toate aspectele sale folosite în VT. În Dan. 8:11 reședința sau locul (orașul Roma) sanctuarului său a fost încălcat sau transferat la Constantinopol.
 8. A fost demonstrat că oștirea sau armata a fost dată puterii papale în versetul 12 de ”urâciune” ce reprezintă uniunea bisericii cu statul. Astfel, Clovis cu armata sa a acționat în favoarea papalității care pretindea că acționează în numele Domnului.
 9. Subiectul ridicat în versetul 13 a „necurmatei și a urâciunii” reprezintă două faze a unui singure entități ce expune o caracteristică comportamentală singulară a înălțării de sine (*gadal*). „Necurmata și urâciunea pustiirii” luminează întreaga durată a viziunii din Dan. 8.
 10. Participiul singular *shomen* „cel ce pustiște” modifică componența subiectului versetului 13. Activitatea de pustiire a „necurmatei și urâciunii” rezultă din comportamentul înălțării de sine a puterilor religioase păgâne din Daniel 8.
 11. A fost demonstrat că limbajul cultic din Daniel 8:9-14 are o semnificație cultică falsă. Cheia ce deschide ușa la această problemă este un simbol cultic al berbecului reprezentat printr-o activitate cultică falsă. Termenul cultic „seară-dimineată” a fost arătat pentru a avea o însemnătate cultică în Daniel 8.14 implicând 2300 de ani de slujbă falsă, cu o expunere a luminii sau a adevărului fals, un christos fals, un miros plăcut sau o smerenie falsă.
 12. A fost demonstrat prin dovezi lingvistice și contextuale că explicația viziunii (*mare`h*) în Dan. 9:24-27 cuprinde nu doar începutul celor 2300 de ani cu cele 70 de săptămâni profetice, ci și ”sfârșitul groaznic” al istoriei pământului și a analogiei cu viziunea împărățiilor pământului din Dan. 2,7,8 și 10-12. Continuitatea „pustiirilor” (vers. 26) cuprinde întreaga viziune incluzând cele 70 de săptămâni „până când războiul se va termina” care este echivalentă cu activitatea de „pustiire” continuă până la finalul groaznic din vers. 27. Activitatea de pustiire (*shomen*) este paralelă cu cea din Dan. 8:13 cu „necurmata și urâciunea”.
 13. În Dan. 11:31 aspectul militar al *miqdash*-ului ca o cetățuie a păgânismului este aproape în contrast cu sanctuarul Lui Dumnezeu. „Smulgerea” (*sur*) a „necurmatei” este asociată cu acțiunea lui Clovis în favoarea papalității. Totuși, acțiunea din Dan. 11:31 este legată cu oștirea și armata dată de papalitate împotriva „necurmatei” din Dan. 8:12.
 14. Timpul profetic de 1290 de ani (508-1798 e.n.) pentru începerea smulgerii „necurmatei” provine din dovada evidentă puternică că „necurmata” (*hattamid*) nu poate aparține lucrării de Mare Preot al Lui Hristos. Nici un eveniment semnificativ nu s-a petrecut în 508 asociată cu lucrarea Lui Hristos în ceruri. Doar acțiunea lui Clovis în favoarea papalității împotriva comportamentului înălțării de sine „continue” a forțelor păgâne ariene.
 15. În rezumat, bazat pe dovezile acestei exegeze „necurmata” poate fi definită ca fiind un principiu manifestat în *caracterul înălțării de sine al păgânismului inerent omenirii, în care arianismul a fost integrat*. „Urâciunea ce pustiște” poate fi definit ca fiind *caracterul creștin cu numele al înălțării de sine al cărei cap a devenit Roma papală*. Creștinismul cu numele întrece, înlocuiește și transcede toate celelalte sisteme de religii false ale lumii. Este principala forță religioasă și cel mai mare bloc religios din lume, astăzi având un număr de 33% din populația lumii, de două ori mai mare decât cel de-al doilea bloc religios - musulmanii - de 17%^[133] „Urâciunea ce pustiște” este păgânism cu față de creștini cu numele. Exegeza noastră despre „necurmata” din Daniel este diametral opusă învățăturilor adventiste care distrug integritatea celor 2300 de ani terminând în 1844. În aceeași măsură, învățăturile adventiste curente distrug integritatea „necurmatei” din Daniel 8 interconectat cu profeția celor 1290 ani din Dan. 12:11. Metodologia consecventă a acestei exegeze rezolvă anomaliile lingvistice și contextuale asociate cu „necurmata”

(Dan. 9:9-14) și reține frumusețea originală nepătată a celor 2300 de ani din viziunea lui Daniel din cap. 8 arătând spre 1844 și la „curățirea sanctuarului” pentru a pregăti și „a pune în ordine” (*sadaq*) o rămășiță pentru interpretarea celei de-a doua veniri a Lui Isus Hristos, Salvatorul lumii.

APENDICE: Necurmata și cel ce o oprește în 2 Tesalonicieni 2:6-7

1.0 Introducere

Pionierul reformator al „Marii treziri advente”, William Miller a interpretat timpul profetic din Daniel 8:14 și Dan. 12:11 prin legarea „necurmatei” din Daniel cu „cel ce oprește” din a doua epistolă a Apostolului Pavel către Tesalonicieni^[134]. El a identificat omul fărădelegii ca fiind Roma papală, în timp ce dezvoltarea puterii asupra a papalității a fost interpretată ca păgânismul. Printr-o interpretare analogică, Miller a dedus că „necurmata”, de asemenea, semnifică păgânismul care a făcut loc Romei papale. „Necurmata” a fost interpretată ca „urâciunea zilnică” sau prima urâciune și a fost reprezentată ca păgânismul în general, sau, mai specific, Roma papală. „Urâciunea ce pustiește” a fost identificat ca fiind Roma papală. Totuși, în Dan. 12:11 Imperiul Roman va fi dat la o parte luându-i locul Roma papală^[135].

Din punct de vedere istoric, „necurmata” a fost identificată interschimbabilă, ca păgânismul sau Roma păgână. U. Smith a identificat „necurmata” din Daniel 8:11 ca Roma păgână,^[136] dar în Dan. 8:13 și 11:31, el a identificat „necurmata” ca păgânism.^[137] În același fel, William Miller a legat „necurmata” din Dan.8:11 cu „cel care oprește” din 2 Tesalonicieni 2:6-7, identificând ambele ca fiind păgânismul care a fost interschimbabil cu Roma papală.^[138]

1.1 Omul fărădelegii (omul păcatului)

Unii comentatori ai Bibliei consideră că omul fărădelegii este o figură contemporană ce apare în cadrul escatologic chiar înaintea celei de-a doua veniri al Lui Hristos, astfel ignorând papalitatea.^[139] Unii dintre acești comentatori egalează omul fărădelegii cu: **1)** antihristul la care se face referire în prima și a doua epistolă a lui Ioan; **2)** cornul cel mic din Dan. 7 și 8; **3)** fiara din Apocalipsa 13 (dar comentatorii, precum Ryrie ignoră papalitatea și, astfel, plasează apariția într-un cadru escatologic)^[140]. Ambii comentatori G.Kittel^[141] și S,S, Smalley^[142] asociază omul fărădelegii al lui Pavel cu antihristul. Mai mult de atât, F.F.Bruce menționează dovezi că omul fărădelegii va începe să apară după căderea Romei care de asemenea identifică puterea care oprește împiedicând înfățișarea ca Roma păgână. El de asemenea menționează dovezi că antihristul, omul fărădelegii și fiara din Apoc.13 sunt legați ca fiind una.^[143]

În timp ce comentarii Bibliei au păreri diferite, Biblia se interpretează singură. Omul fărădelegii al lui Paul ce se împotrivesc și se înalță pe sine deasupra Lui Dumnezeu, făcându-se egal cu Dumnezeu, este paralel cu cele două descrieri ale cornului din Dan. 7:8, 25; 8:11 ce se opune Lui Dumnezeu și schimbă vremurile și împărații, în, de asemenea, cu imaginea fiarei din Apoc.13 căruia i s-a dat o „gură”, care rostea vorbe mari și „hule” (Apoc. 13:5). Dovada că fiara, cornul cel mic și omul fărădelegii, se referă la papalitate, este neechivocă. Comentarii adventiști de ziua a șaptea au luat acest punct de vedere consecvent^[144] ca și reformatorii protestanți timpurii^[145].

1.2 Cel ce o oprește și Necurmata

Pavel a reamintit Tesalonicenilor că le-a spus mai înainte despre omul fărădelegii și despre cel care va opri apariția omului fărădelegii (2 Tes. 2:5-6). Omul fărădelegii va fi descoperit doar când „cel care îl oprește” va fi luat din drumul lui. Au apărut păreri divergente ale comentatorilor cu privire la „cel care oprește”^[146] Fundamentalistii identifică pe „cel ce oprește” ca fiind Dumnezeu care ține omul fărădelegii^[147]. Dar Dumnezeu Însuși nu este cel care oprește, pentru că cel care oprește va fi luat din drum”^[148]. Unii comentatori susțin că cel ce oprește este oricare din instituțiile de autoritate sau de guvernare care mențin legea și ordinea.^[149] Părerea despre faptul că cel ce oprește reprezintă Roma păgână oprind apariția antihristului sau a omului fărădelegii a fost susținut de Tertullian: „Ce este acesta, decât statul Roman a cărui îndepărtare când a fost divizat între 10 regi va conduce la antihrist”. Părerea lui Chrysostrom a fost aproape identică.^[150]

Este bine știut din partea multor comentatori ai Bibliei că Roma, a patra fiară din Daniel 7, cuprinde două faze: Roma păgână și papală. Roma păgână a oprit apariția Romei papale până când aceasta a fost luată din calea ei. Această părere că Roma păgână a oprit apariția Romei papale până ce Roma păgână nu a fost îndepărtată va fi analizată în următorul segment.

2.0 Traducerea versetelor din 2 Tesaloniceni 2:3-10

Pentru a stabili cadrul contextual al versetelor din 2 Tesaloniceni 2:6-7; se prezintă următoarea traducere literală a versetelor 3-10.

Vs. 3 Nimeni să nu vă amăgească în vreun chip; căci nu va veni înainte ca să fi venit lepădarea de credință, și de a se descoperi omul fărădelegii (Sau: omul păcatului), fiul pierzării,

Vs. 4 potrivit, care se înalță mai pe sus de tot ce se numește „Dumnezeu”, sau de ce este vrednic de închinare. Așa că se va așeza în Templul Lui Dumnezeu, dându-se drept Dumnezeu.

Vs. 5 Nu vă aduceți aminte cum vă spuneam lucrurile acestea, când eram încă la voi?

Vs. 6 Și acum știți bine ce-l oprește ca să nu se descopere decât la vremea lui.

Vs. 7 Căci taina fărădelegii a și început să lucreze; trebuie numai ca cel ce o oprește acum, să fie luat din drumul ei.

Vs. 8 Și atunci se va arăta acel Nelegiuit, pe care Domnul Isus îl va nimici cu suflarea gurii Sale, și-l va prăpădi cu arătarea venirii Sale.

Vs. 9 (a cărui venire) Arătarea lui se va face prin puterea satanei, cu tot felul de minuni, de semne și puteri mincinoase,

Vs. 10 și cu toate amăgirile nelegiurii pentru cei ce sunt pe calea pierzării, pentru că n-au primit dragostea adevărului ca să fie mântuiți.

3.0 Prezentarea versetelor din 2 Tesaloniceni 2:6-7

Orice interpretare a pasajului din 2 Tesaloniceni 2:3-10 care sugerează că omul fărădelegii este reprezentat de o ființă supranaturală ca satana, necesită ca „cel ce îl oprește” care îl reține să fie tot o forță supranaturală, și anume, Dumnezeu Însuși. Oricum, unei astfel de gândiri îi scapă descrierea inerentă a omului fărădelegii. În primul rând, el este un „om” (*anthropos*) de origine umană. Nicăieri în Scriptură nu se face referire la satana ca fiind un om (*anthropos* sau *aner* în limba greacă și *adam*, *enosh*, *geber* sau *met* în ebraică). satana este supranatural, o ființă îngerească de origine cerească (Isa. 14 și Ezech. 28), iar în al doilea rând, omul fărădelegii este descris ca fiind „fiul pierzării”.

Această frază este folosită doar într-un singur alt loc din Sfânta Scriptură, în Ioan 17:12 unde se face referire la Iuda care s-a lăsat îndemnat de satana. În cele din urmă, expresia „fiul pierzării” implică un „tată al pierzării”. De fapt, se face referire la satana ca fiind „tatăl” celor care refuză ascultarea de Hristos. „Voi aveți de tată pe diavolul; și vreți să împliniți poftele tatălui vostru” (Ioan 8:44). Se pare clar din această dovadă exegetică internă preliminară că satana nu este „omul fărădelegii”, o frază ce istoric a fost asociată cu papalitatea, un sistem religios cu caracteristici umane (*anthropos*) organizaționale.

Dacă omul fărădelegii este un sistem religios pământesc cu conducători omenești, aceasta exclude necesitatea unei ființe supranaturale care să-l rețină. Punctul de vedere că cel ce oprește se manifestă prin caracteristici ticăloase și este simbolul Romei, este sprijinit prin considerente lingvistice interne din 2 Tes. 2:6-7.

3.1 Dovada lingvistică a timpului concomitent

Cheia ce rezolvă taina cuvântului „cel ce oprește”, din Epistola lui Pavel, este singura aplicație lingvistică a celor trei adverbe grecești care transmit sensul de bază al timpului prezent sau „aici și acum”. Pavel spune Tesalonicenilor că „cel ce oprește” (*to katechon*) omul fărădelegii este să facă așa „acum” (*nun*) în vremea prezentului (2 Tes. 2:6). Mai mult de atât, taina

fărădelegii „acum” (*tes*) lucrează la timpul prezent. Implicarea puternică pe care „cel ce oprește” la timpul prezent („now” - „acum”) manifestă atribute de caracter asociate cu taina fărădelegii care de asemenea lucrează „acum” în timpul prezent. Acest atribut caracteristic, identic care lucrează acum în „cel ce oprește”, va fi la fel manifestat în omul fărădelegii care va fi descoperit la timpul său. Mai mult, Pavel întărește legătura tainei fărădelegii cu oprirea activității prin repetarea imediată în fraza următoare (2 Tes. 2:7) a activității „aici și acum” a „celui ce oprește”, cu o legătură clară cu taina fărădelegii. „Pentru că taina fărădelegii lucrează **acum** (*tes*). Doar cel ce oprește **acum** (*arti*), până ce vine la existență din mijloc”. Impersonalul cel ce oprește (*to katechon*) din versetul 6 și cel ce oprește, personal și înrudit (*ho katechon*), din versetul 7 lucrează împreună să oprească omul fărădelegii, în același timp, cu și prin activitatea tainei fărădelegii. Taina fărădelegii descrie atributele caracterului ticălos a celor două activități curente de reținere/oprire a omului fărădelegii care va fi descoperit în viitor.

Cele trei adverbe grecești folosite în succesiune în 2 Tes. 2:6-7, *nun*, *tes* și *arti*, toate fac referire la sensul curent și timpul prezent în contrast cu activitățile trecute sau viitoare.^[151] Fiecare adverb este sinonim cu celălalt. Mai specific, *arti* pare să însemne „timp precis” (el oprește acum în vers. 6); *nun* marchează un punct sau o perioadă de timp („el oprește acum” în vers. 6); iar *tes* face referire la timpul actual în raport cu viitorul („taina fărădelegii acum/deja lucrează” în vers.7)^[152] Timpul actual conectat cu prezentul este cheia furnizată de aplicația secvențială a celor trei adverbe grecești, *nun*, *tes* și *arti*, care leagă taina fărădelegii de „cel ce oprește”. Taina fărădelegii care lucrează în „cel ce oprește” va fi descoperită în omul fărădelegii când cel ce oprește va veni la existență din interior/mijloc.

Următorul tabel rezumă relația dintre cel ce oprește și taina fărădelegii în contextul timpului actual.

Relația dintre „cel ce oprește” și „taina fărădelegii” în timpul actual				
Adverb	Cadrul Timpului	Subiect	Caracteristici	Identitate
<i>nun</i>	acum	cea ce reține	rău (satanic)	roma păgână
<i>ede</i>	acum / deja	taina fărădelegii	rău (satanic)	Fărădelegea / caracterul păgânismului
<i>arti</i>	acum	cel ce oprește	rău (satanic)	imperiul roman cezarul roman

3.2 Dovada lingvistică prin *ginomai*

Cel ce oprește continuă cu reținerea „până când va veni la existență” (2 Tes. 2:7). Verbul *ginomai* înseamnă „a deveni” luând în considerare originea sa (a veni la existență, a începe a fi, a primi viață, a fi făcut)^[153].

Când este folosit în NT cuvântul *ginomai* face trimitere la Dumnezeu, fiind întotdeauna sursa acțiunii. De exemplu, în Ioan 1:3 se spune că „toate lucrurilor au fost făcute (*ginomai*) prin El”. În relație cu *ginomai*, Dumnezeu nu a fost niciodată cel care primea acțiunea. În 2 Tes. 2:7 cel ce oprește este receptorul acțiunii asociat cu *ginomai*, iar cel ce oprește începe să aibă o nouă existență distinctă și separată de existența sa prealabilă în care a avut rolul de forță reprimantă. Identitatea „celui ce oprește” devine din ce în ce mai clară datorită atât dovezilor lingvistice cât și documentelor istorice, când se recunoaște că Roma păgână, sistemul impersonal (*to katechon*), și împăratul Romei, o ființă personală (*ho katechon*), a oprit înălțarea omului fărădelegii până ce împăratul Romei și-a mutat de bună voie capitala de la Roma la Constantinopol în 330 e.n., drept

urmare a renunțat la funcția lui de reprimare. Ne mai fiind „cel ce oprește”, împăratul a primit (a început să aibă) o existență nouă în afara Romei (din mijlocul lui 2 Tes. 2:7). Papalitatea a fost liberă să proclame taina fărădelegii și funcția într-o manieră religioasă-politică în vechiul capitoliu al împăratului roman.

Prin dovada legăturii timpului actual cu „taina fărădelegii” și primirea unei noi existențe în afara Romei, „cel ce oprește” poate fi identificat ca fiind un sistem impersonal a Romei păgâne (*to katechon*) și împăratul său personal (*ho katechon*). „Cel ce oprește” este echivalent cu cornul cel mic în faza sa păgână din Dan. 8:9 și 11.

3.3 Taina fărădelegii și „Necurmatai”

Atributele de caracter descrise prin expresia „taina fărădelegii” sunt definite în 2 Tes. 2:4, înălțându-se pe sine mai presus de tot și împotriva a tot ce se numește „Dumnezeu”, dându-se drept Dumnezeu. Acest atribut de caracter de înălțare de sine a fost arătat pentru a fi descris prin termenii „necurmatai” și „urâciunea ce pustiește” din Dan. 8:11-13 în care termenul următor este echivalent cu „urâciunea pustirii” din Dan. 11:31 și 12:11. Acești termeni sunt legați direct cu Roma păgână și, respectiv, papală, în exegeza din Dan. 8:9-14.

Dovada din 2 Tes. 2 și Dan. 8 conduce la concluzia că „cel care oprește” nu este direct echivalent cu „necurmatai”. Totuși, cei doi termeni sunt legați indirect. „Cel ce oprește” este Roma păgână simbolizat prin cornul cel mic din Daniel 8; „necurmatai” este taina fărădelegii care are însușirea de caracter a Romei păgâne.

Taina fărădelegii este termenul descriptiv total inclus în „necurmatai” și „urâciunea pustirii”.

TAINA FĂRĂDELEGI	
NECURMATA	URÂCIUNEA PUSTIIRII

Taina fărădelegii este a principiului lui satan care lucrează în toți aceia care refuză să creadă adevărul, dar cred în minciună și au găsit plăcere în nelegiuire (2 Tes. 2:12). Acest principiu e descris prin „necurmatai” și „urâciunea pustirii”, amândouă acum pot fi definite cu o nouă claritate. **„Necurmatai” este taina fărădelegii dovedită în caracterul înălțării de sine a păgânismului inerent omenirii în care Arianismul a devenit integrată. „Urâciunea pustirii” este taina fărădelegii manifestată în caracterul înălțării de sine a creștinismului cu numele a cărei cap a devenit papalitatea.**

Cu toate că, William Miller, în vremea sa, nu a putut înțelege întreaga însemnătate a legăturii dintre „necurmatai” ca principiu activ al tainei fărădelegii în legătură cu „cel ce oprește” din 2 Tes. 2, în care principiu a fost întruchipat, trebuie să îi recunoaștem remarcabila pătrundere în înțelegere. El a fost primul care a înțeles clar că „necurmatai” este un lucru rău. Pentru un nespecialist care a spart confuzia scolastică a multor secole și a luat poziție făcând față ridiculizărilor și opozițiilor răspândite a fost o mare realizare. Această percepție i-a permis să reziste împotriva tuturor presiunilor din partea contemporanilor săi care au insistat că „cornul cel mic” din Daniel 8 a fost Antioh Epifan iar cele 2300 de zile au fost literale și au fost îndeplinite în trecut. Dacă nu și-ar fi păstrat punctul său de vedere despre „necurmatai”, mișcarea din 1844 nu și-ar fi câștigat avântul pe care l-a avut.

Totuși, punctul său de vedere că „necurmatai” era păgânism, a fost un element cheie în formarea convingerilor aceluia care au luat parte la Mișcarea Adventă. Acele contribuții ar trebui recunoscute astăzi pentru ceea ce au fost – o dovadă solidă sub călăuzirea Duhului Sfânt. Această exegeză a „necurmatai” confirmă convingerea care ar trebui să crească printre Adventiștii de Ziua a Șaptea pe întregul pământ, și anume că Dumnezeu ne-a călăuzit pionierii prin clădirea fundației adevărului mai mult decât și-au dat ei seama.

4.0 Concluzii

Paralele remarcabile a adevărului escatologic din Dan. 8 sunt explicate în 2 Tes. 2 în legătură cu omul fărădelegii, cel ce oprește, taina fărădelegii, și *parousia* (a doua venire a Lui Hristos; 2 Tes. 2:8). Acestea sunt rezumate în următorul tabel.

Paralele escatologice între Daniel 8 și 2 Tesalonicieni 2		
	2. Tesalonicieni 2	Daniel 8
1	Omul fărădelegii; <ul style="list-style-type: none"> • roma papală 	corn (feminin); <ul style="list-style-type: none"> • în faza sa papală
2	Cel ce oprește; <ul style="list-style-type: none"> • roma păgână 	corn (masculin); <ul style="list-style-type: none"> • în faza sa păgână
3	Taina fărădelegii; <ul style="list-style-type: none"> • înălțarea de sine 	„Necurmata” și “încălcarea pustiirii”
4	<i>Parousia</i> (a doua venire a Lui Hristos). <ul style="list-style-type: none"> • Sfințirea prin Duh • Încrederea în adevăr 	Sanctuarul pus în ordine (curățat)

Paralela escatologică a înțelesului absolut necesar este legătura curățirii Sfântului Locaș cu *parousia*. Aceia care așteaptă a doua venire a Lui Hristos cu speranță desăvârșită, vor primi dragostea adevărului dreptății prin credință, prin sfințirea Duhului (2 Tes. 2:12-13). Pentru a deveni un martor al adevărului, Hristos - Autorul adevărului, s-a născut din femeie și a venit în această lume pentru a fi Regele dreptății (Ioan 18:36-37), dreptate ce purcede din Dumnezeu prin credință. Încrederea în adevăr cuprinde paralela punct-contrapunct al:

- 1) Sfântului Locaș, atât în inima cerească cât și inima umană, fiind puse în ordine și curățate;
- 2) Sfințirea prin Duhul din 2 Tes.2 a celor ce la *parousia* cred adevărul care a fost mărturisit de Regele dreptății, Salvatorul tuturor oamenilor și în special a acelor care cred.

BIBLIOGRAFIE

- Aus, R. D., **Journ. Bib. Lit.**, (4, '77) 537-553.
- Barrett, D., Ed., **World Christian Encyclopedia**, Nairobi: Oxford University Press, 1982.
- Bruce, F. F., **Bulletin of John Rylands Library**, Vol. 66, No. 2, pp. 78-96, 1984.
- Bruce, F. F., **Word Book Commentary**, Vol. 45, Waco: Word Book, 1982.
- Cairns, E. E., **Christianity Through the Centuries**, Grand Rapids: Zondervan, 1981.
- [**The**] **Complete Biblical Library**, Vol. 8, Springfield: The Complete Biblical Library, 1989.
- Cross, F. L. and E. A. Livingstone, **The Oxford Dictionary of the Christian Church**, Oxford: Oxford Press, 1983.
- [**"The**] **Daily**", **Midnight Cry**, Vol.5, No. 7, p. 52-53, Oct. 5, 1843.
- Damsteegt, P. G., **Foundations of the Seventh-day Adventist Message and Mission**, Berrien Springs: Andrews University Press, 1977.
- Davidson, R. M., **Journal of the Adventist Theological Society**, 2/1 (1991): 105.
- Farrow, D., **Crux**, Vol. 25, No. 1, pp. 23-26, 1989.
- Gesenius, H. W. F., **Gesenius's Hebrew-Chaldee Lexicon to the Old Testament**, Grand Rapids: Baker, 1979.
- Gundry, R. H., **A Survey of the New Testament**, Grand Rapids: Zondervan, 1981.
- Holbrook, F. B., Ed., **Symposium of Daniel, Daniel and Revelation Committee Series**, Vol. 2, Biblical Research Institute of the General Conference of Seventh-day Adventists, Washington, DC, 1986. (See also Volumes 1 & 3-6)
- Holladay, W. L., **A Concise Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament**, Grand Rapids: Eerdmans, 1988.
- Interpreter's Bible**, Vol. 11, Nashville: Abingdon Press, 1955.
- Kittel G., and G. Friedrich, **Theological Dictionary of the New Testament**, (Abridged in One Volume), Grand Rapids: Eerdmans, 1985.
- Lohse, E., **The New Testament Environment**, Nashville: Abingdon, 1976.
- Martin, F., **Est. Ecl.**, Vol. 54, No. 211, pp. 527-537, 1979.
- New International Commentary of the New Testament**, Vol. 13, Grand Rapids: Eerdmans, 1959.
- Schwarz, R. W., **Light Bearers to the Remnant**, Boise: Pacific Press 1979.
- Seventh-day Adventist Bible Commentary**, F. D., Nichol, Ed., Washington, DC: Review & Herald, (1978).

- Seventh-day Adventist Encyclopedia**, Washington, DC: Review and Herald, 1976.
- [The] **Seventy Weeks, Leviticus, and the Nature of Prophecy**, Daniel and Revelation Committee Series, Biblical Research Institute, General Conference of Seventh-day Adventists, Washington, DC, 1986.
- Shea, W. H., **Selected Studies on Prophetic Interpretation**, Daniel and Revelation Committee Series, Vol. 1, General Conference of Seventh-day Adventists, Washington, DC, 1982.
- Smalley, S. S., **Word Book Commentary**, Vol. 51, Waco: Word Book, 1982.
- Symposium on Daniel**, F. B. Holbrook, Ed., Daniel and Revelation Committee Series, Vol. 2, Biblical Research Institute of the General Conference of Seventh-day Adventists, Washington, DC, 1986.
- Symposium on Revelation: Book 1**, F. B. Holbrook, Ed., Daniel and Revelation Committee Series, Vol. 6, Biblical Research Institute of the General Conference of Seventh-day Adventists, Washington, DC, 1992.
- Smith, U., **The Prophecies of Daniel and Revelation**, Washington, DC: Review and Herald Publishing Association, 1944.
- Thayer, J. H., **A Greek-English Lexicon of the New Testament**, Grand Rapids: Baker, 1977.
- White, A. L., **The Ellen G. White Biography**, Vol. 6, The Later Elmshaven Years, Washington DC: Review & Herald, 1981.
- White, E. G., **In Heavenly Places**, Washington, DC: Review and Herald, 1967; also E. G. White, Letter #1, 1904.
- White, E. G., **Patriarch & Prophets**, Washington, DC: Review and Herald, 1958.
- White, E. G., **The Great Controversy**, Mountain View: Pacific Press, 1950.
- Wigram, G. V., **The New Englishman's Hebrew Concordance**, Peabody: Hendrickson Publishers, 1984.
- Young, E. J., **A Prophecy of Daniel: A Commentary**, Grand Rapids: Eerdmans, 1949.

Publicat cu permisiunea
a diferiți autori sau editori dreptul de autor fiind dată de ei.
Aceste scrieri reprezintă creșterea și dezvoltarea adevărului redescoperit
de către pionierii Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea.

The Adventist Pioneer Library
P.O Box 1844
Loma Linda, California, U.S.A.

Librăria Pionierilor Adventiști
P.O Box 1844
Loma Linda, California, U.S.A.

NOTĂ DE SFÂRȘIT

- [1] E.G.White, **Marea luptă (The Great Controversy)**, Mountain View: Pacific Press, p. 423, 1950.
- [2] ”**The Daily**”, **Midnight Cry**, Vol.5, No. 7, p. 52-53, Oct. 5, 1843.
- [3] P.G.Damsteegt, **Foundations of the Seventh-day Adventist Message and Mission**, Berrien Springs: Andrews University Press, p. 38, 1977.
- [4] Ibid., pp. 38 & 39.
- [5] R.W.Schwarz, **Light Bearers to the Remnant**, Boise: Pacific Press, pp. 397-399, 1979.
- [6] Ibid., p. 475.
- [7] F.B.Holbrook, Ed., **Symposium of Daniel**, Daniel and Revelation Committee Series, Vol. 2, Biblical Research Institute of the General Conference of Seventh-day Adventists, Washington, DC, 1986. (See also Volumes 1 & 3-6.)
- [8] W.H.Shea, **Symposium on Daniel**, F. B. Holbrook, Ed., Daniel and Revelation Committee Series, Vol. 2, Biblical Research Institute of the General Conference of Seventh-day Adventists Washington, DC, pp. 165-255; 256-330; 497-526, 1986. (Hereafter referred to as "DARCOM: Vol.2")
- [9] G.F.Hasel, DARCOM: Vol 2, pp. 378-461
- [10] W.H.Shea, **Selected Studies on Prophetic Interpretation**, DARCOM: Vol. 1, pp. 41-43, 1982.
- [11] G.F.Hasel, DARCOM: Vol. 2, pp. 387-394.
- [12] Ibid., pp. 381, 399.
- [13] W.H.Shea, DARCOM: Vol. 2, pp. 507-512.
- [14] G.F.Hasel, DARCOM: Vol. 2, p. 399.
- [15] Ibid., pp. 418-419.
- [16] Ibid., p. 401.
- [17] W.H.Shea, DARCOM: Vol. 2, pp. 507-512.
- [18] W.H.Shea, DARCOM: Vol. 2, p. 511.
- [19] G.F.Hasel, DARCOM: Vol. 2, p. 401.
- [20] U.Smith, **The Prophecies of Daniel and Revelation**, Washington, DC: Review and Herald Publishing Association, p. 258, 1944. (Hereafter referred to as "Smith: D & R").
- [21] E.Lohse, **The New Testament Environment**, Nashville: Abingdon, p.199, 1976.
- [22] R.H.Gundry, **A Survey of the New Testament**, Grand Rapids: Zondervan, p. 11, 1981.
- [23] Ibid., p. 11
- [24] Ibid., p. 35.
- [25] E.Lohse, **The New Testament Environment**, Nashville: Abingdon, p. 206, 1976.
- [26] W.H.Shea, **Comunicaaj Personal (Personal Communication)**, 2 Februarie, 1993. Aici, Shea sugerează că în versetele 9 și 11 „două verbe la genul masculin sunt precedate de o frază prepozițională dependentă care se termină cu subiecte la genul masculin, un sufix pronominal într-un caz și un substantiv în celălalt, și nici unul dintre cele două verbe la

perfect (caz verbal) este transformat de *waw*. Aceste trei trăsături principale a verbelor contrastează, pe o parte și de alta, cu una din cele 8 verbe din acest pasaj pentru activitățile cornului cel mic. Pentru mine aceasta nu este o problemă de interpretare ci simplu o problemă de sintaxă a lui Daniel. ③

- [27] G.F.Hasel, DARCOM: Vol. 2, p. 404.
- [28] Mimmennu este tradus ca "din el" în toate paralelele cultice din Levitic la Dan. 8:11 (cf. Lev. 2:9; 4:8, 10, 19; 6:15). Vezi capitolul 7.0 pentru paralelele limbajului cultic.
- [29] Ibid., p. 404.
- [30] W.L.Holladay, **A Concise Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament**, Grand Rapids: Eerdmans, p. 335, 1988.
- [31] W.H.Shea, DARCOM: Vol. 2, p. 204.
- [32] Ibid., p. 206.
- [33] A.M.Rodriguez, DARCOM: Vol. 2, p. 532.
- [34] G.V.Wigram, **The New Englishman's Hebrew Concordance**, Peabody: Hendrickson Publishers, pp. 1163-1164, 1984. (Hereafter referred to as "Wigram: NEHC").
- [35] H.W.F.Gesenius, **Gesenius's Hebrew-Chaldee Lexicon to the Old Testament**, Grand Rapids: Baker, p. 582, 1979. (Hereafter referred to as "Gesenius: Lexicon.") W.L.Holladay, **A Concise Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament**, Grand Rapids: Eerdmans, p. 254, 1988. (Hereafter referred to as "Holladay: CHAL.").
- [36] Wigram: NEHC, pp. 872-874.
- [37] G.F.Hasel, DARCOM: Vol. 2, p. 404.
- [38] E.G.White. **Great Controversy**, Mountain View: Pacific Press, p. 50, 1950 (emphasis mine).
- [39] Holladay: CHAL, p. 56.
- [40] F.B.Holbrook, Ed., DARCOM, Volumes 1-6.
- [41] Smith: D & R, pp. 159-161.
- [42] Ibid., pp. 165 & 271.
- [43] **Seventh-day Adventist Encyclopedia**, Washington DC: Review and Herald, p. 367, 1976. Vezi de asemeni P.G.Damsteegt, **Foundations of the Seventh-day Adventist Message and Mission**, Berrien Springs: Andrews University Press, p. 38, 1977.
- [44] Thomas Hodgkin, **Theodoric, the Goth**, pp. 202, 203; Nugent Robinson, **A History of the World**, Vol. I, pp. 745-79, 81, 82; Richard W. Church, **The Beginning of the Middle Ages**, pp. 38-39. Quoted in Smith: D & R, p. 328.
- [45] W.H.Shea, DARCOM: Vol. 2, p. 514.
- [46] A.M.Rodriguez, DARCOM: Vol. 2, p. 533.
- [47] G.F.Hasel, DARCOM: Vol. 2, pp. 404-409.
- [48] G.F.Hasel, DARCOM: Vol. 2, p. 446.
- [49] A.M.Rodriguez, DARCOM: Vol. 2, p. 531.
- [50] Ibid.
- [51] G.F.Hasel, DARCOM: Vol. 2, p. 415.

- [52] E.G.White a adaptat acest text în **Patriarhi și Profeti** (Washington, DC: Review and Herald, 1958), p. 34, spunând direct „Un tron înalt glorios de la început” și apoi l-a aplicat prin prerogativul profetic la sanctuarul ceresc al Domnului fără citarea directă a textului din Ier. 17:12. Un caz similar de prerogativ profetic este aplicația lui 1 Sam. 7:12 unde Ellen White citează, „Până acum Domnul m-a ajutat”, nu pe noi, așa cum este în textul biblic. Vezi E.G.White, **În locuri cerești (In Heavenly Places)**, Washington, DC: Review and Herald, p. 242, 1967; și E.G.White, Letter #1, 1904.
- [53] Wigram: NEHC, pp. 755-756.
- [54] G.F.Hasel, DARCOM: Vol. 2, pp. 444-445.
- [55] W.H.Shea, DARCOM: Vol. 2, pp. 213-215.
- [56] G.F.Hasel, DARCOM: Vol. 2, 412-415.
- [57] H.W.F.Gesenius, **Hebrew-Chaldee Lexicon to the Old Testament**, Grand Rapids: Baker, pp. 471 & 502, 1979.
- [58] Wigram: NEHC, pp. 756-758 & 699.
- [59] Smith: D & R, p. 161.
- [60] W.H.Shea, DARCOM: Vol. 2, p. 516.
- [61] G.F.Hasel, DARCOM: Vol. 2, p. 416.
- [62] R.M.Davidson, **Journal of the Adventist Theological Society**, 2/1 (1991): 105. Also see E. J.Young, **A Prophecy of Daniel: A Commentary**, Grand Rapids: Eerdmans, p. 172, 1949.
- [63] **Ibid.**
- [64] G.F.Hasel, DARCOM: Vol. 2, pp. 416-417.
- [65] G.F.Hasel, DARCOM, Vol 2, pp. 415-418, 441. See also R.M.Davidson, **Journal of the Adventist Theological Society**, 2/1 (1991): 105.
- [66] Smith: D & R, p. 271.
- [67] W.H.Shea, DARCOM: Vol. 2, p. 516.
- [68] *Ibid.*, p.198.
- [69] G.F.Hasel, DARCOM: Vol. 2, p.418.
- [70] **Ibid.** p. 419.
- [71] **Ibid.**
- [72] W.H.Shea, DARCOM: Vol. 2, pp. 196-198.
- [73] A.M.Rodriguez, DARCOM: Vol. 2, pp.527-549.
- [74] Rădăcina cuvântului ebraic *qamar*, înseamnă: ***a jertfi arome/mirosuri, a arde (tămâie în onoare unei divinități); a da cu parfum, a fi parfumat.*** *Qamar* este folosit în ambele jertfe: după lege (de exemplu, vezi Lev. 1:9, 17; 2:2, 16) și fără lege sau idolatru (de exemplu, vezi Ier. 1:16; 7:9; 11:13; 19:14; 1 Regi 3:3). See H.W.F.Gesenius, **Gesenius' Hebrew-Chaldee Lexicon to the Old Testament**, Grand Rapids: Baker, p. 730, 1979.
- [75] H.W.F.Gesenius, **Gesenius' Hebrew-Chaldee Lexicon to the Old Testament**, Grand Rapids: Baker, p. 792, 1979.
- [76] Trebuie notat că, așa cum s-a demonstrat anterior prin exegeza internă al lui Dan. 8:9-13, fazele păgână și papală a Romei (cornul cel mic) sunt identificate prin genul masculin și

feminin ale pronumelor/subiectelor verbale respective. În Dan. 8:11, subiectul verbal masculin: *„el (masculin) s-a înălțat pe sine (cornul cel mic) până la căpetenia oștirilor”* indică Roma păgână. ③

- [77] U.Smith, **Profețiile din Daniel și Apocalipsă (The Prophecies of Daniel and Revelation)**, Washington DC: Review & Herald, p. 161, 1944.
- [78] F.D.Nichol, Ed., **Seventh-day Adventist Bible Commentary**, Washington, DC: Review & Herald, Vol. 1, p. 719 (1978).
- [79] See Lev. 23:13, 18; Num. 15:3-10; 28:13, 27-28; 29:2-3, 8-9, 13-14, 36-37.
- [80] See Num. 28:10, 15, 24, 31; 29:6, 11, 16, 19, 22, 25, 28, 31, 34, 38; Num. 4:7, 16; Neh. 10:33 (2 occurrences).
- [81] See Num. 28:31; 29:6, 11, 16, 19, 22, 25, 28, 31, 34, 38.
- [82] F.D.Nichol, **Seventh-day Adventist Bible Commentary**, Washington, DC: Review & Herald, Vol. 1, p. 654, p. 716-717, 1978.
- [83] See Note 74.
- [84] For example see Jer. 7:9; 11:13, 17; 19:4-5; 32:29.
- [85] R.H.Gundry, **A Survey of the New Testament**, Grand Rapids: Zondervan, p. 35, 1981.
- [86] E.Lohse, **The New Testament Environment**, Nashville: Abingdon, p. 199, 1971.
- [87] E.E.Cairns, **Christianity Through the Centuries**, Grand Rapids: Zondervan, pp. 124-125, 1981.
- [88] F.L.Cross and E.A.Livingstone, **The Oxford Dictionary of the Christian Church**, Oxford; Oxford Press, p. 1108, 1983.
- [89] G.F.Hasel, DARCOM, Vol. 2, p. 426,
- [90] G.F.Hasel, DARCOM: Vol. 2, pp. 429-436.
- [91] **Ibid.**, pp. 434-435.
- [92] W.H.Shea, **Selected Studies of Prophetic Interpretation**, Daniel & Revelation Committee Series, Vol. 1, General Conference of Seventh-day Adventists, p. 80, 1982. (Hereafter all citations to volumes 1-6 of the Daniel & Revelation Committee Series will be referred to as "DARCOM: Vol. #" with their respective volume numbers).
- [93] G.F.Hasel, DARCOM: Vol. 2, p. 442.
- [94] W.H.Shea, DARCOM: Vol. 2, p. 246; DARCOM: Vol. 6, pp. 333-334 & 341.
- [95] S.J.Schwantes, „’Ereb Boqer of Daniel 8:14 Re-examined”, **Symposium on Daniel**, Daniel and Revelation Committee Series, F.B.Holbrook, ed., Vol. 2, Biblical Research Institute, General Conference of Seventh-day Adventists, Washington, DC, pp.472-474, 1986.
- [96] W.H.Shea, DARCOM, Vol. 2, pp. 196-197.
- [97] G.F.Hasel, DARCOM, Vol. 2, pp. 430-433.
- [98] W.H.Shea, DARCOM, Vol. 2, p.197; see also Notes 95 & 97.
- [99] Trebuie subliniat că **arderea de tot necurmata (olat hattamid)**, la care se face referire în mod repetat în Num. 28 și 29 și specificat în Ex. 29:38-46, Lev. 6:8-13 și Num. 28:1-8, constă întotdeauna din doi miei ce cuprinde o unitate completă, care erau jertfite seara si

respectiv dimineața. Jertfa de seară nu putea exista fără jertfa de dimineață pentru a putea asculta și a împlini „legea arderii de tot” (Lev. 6:9-13). Această înțelegere a Scripturii exclude cei 1150 zile/ani ca o interpretare a profeției referitoare la timpul celor 2300 seri și dimineți.

- [100] Vezi, de exemplu Ex. 29:39; Num. 28:4; 2 Regi 16:15; 1 Chron. 16:40; 23:30; 2 Chron. 2:4; 13:11; 31:3; și Ezra 3:3.
- [101] Vezi Notele de sfârșit 95, 96 & 97.
- [102] S.J.Schwantes, DARCOM, Vol. 2, p. 471.
- [103] Vezi Ex. 27:21; 30:7-8; Lev. 6:8-13; 24:3; Num. 9:4.
- [104] Vezi Nota de sfârșit 96.
- [105] W.H.Shea, DARCOM, Vol.2, p. 197.
- [106] H.W.F.Gesenius, **Hebrew-Chaldee Lexicon to the Old Testament**, Grand Rapids: Baker, pp. 510, 771, 1971.
- [107] N.E.Andreasen, „**Translation of Nisdaq/Katharisthesetai in Daniel 8:14**”, DARCOM, Vol. 2, pp. 475-496.
- [108] Vezi Nota de sfârșit 90.
- [109] Vezi DARCOM, Vol. 2, G.F.Hasel, pp. 3-63,; A.J.Ferch, pp. 64-74; W.H.Shea, pp. 75-118.
- [110] Vezi Ezra 9:1-2; 10:2, 10, 11, 14, 17, 18, 23.
- [111] A.L.White, **The Ellen G. White Biography**, Vol. 6, **The Later Elmshaven Years**, Washington DC: Review & Herald pp. 256-257, 1981.
- [112] For a related discussion of the anomalies of the „*thesis-antithesis*” concept pertaining to Daniel 8:11 and 8:14 see: D. Hokama, „*Does 1844 Have a „Pagan” Foundation?*” *Adventists Currents*, Vol. 2, No. 4, pp. 20-29, 1987.
- [113] W.H.Shea, DARCOM: Vol. 3, pp. 77-99.
- [114] **Ibid.**, p. 94.
- [115] **Ibid.**, p. 97.
- [116] Holladay: CHAL, p.158
- [117] Wigram: NEHC, p. 600.
- [118] W.H.Shea, DARCOM: Vol. 2, p. 246.
- [119] For zeroa` see Daniel 11:6, 15, 22, 31; for *ma`oz* see Daniel 11: 7, 10, 19, 31, 38, 39.
- [120] H.W.F.Gesenius, **Gesenius' Hebrew-Chaldee Lexicon to the Old Testament**, Grand Rapids: Baker, p. 492, 1979.
- [121] U.Smith, D & R, p. 270.
- [122] **Ibid.**
- [123] H.W.F.Gesenius, **Gesenius' Hebrew-Chaldee Lexicon to the Old Testament**, Grand Rapids: Baker, p. 582, 1979.
- [124] **Ibid.**, p. 272.
- [125] D.Barrett, Ed., **World Christian Encyclopedia**, Nairobi: Oxford University Press, 1982.
- [126] G.F.Hasel, DARCOM:Vol. 2, pp. 378-461.

-
- [127] W.H.Shea, DARCOM: Vol. 6, pp. 338-340.
- [128] F.L.Cross and E.A.Livingstone **The Oxford Dictionary of the Christian Church**, Oxford: Oxford university Press, p. 307, 1974. (Hereafter referred to as Cross: ODCC).
- [129] Quoted by U.Smith. See Smith: D & R, p. 328.
- [130] Cross:ODCC, pp. 475-476.
- [131] **Ibid.**, p. 1059.
- [132] E.G.White, **Great Controversy**, Mountain View: Pacific Press, pp. 61, 74-75.
- [133] D.Barrett, Ed., **World Christian Encyclopedia**, Nairobi: Oxford University Press, 1982.
- [134] „The Daily,” *Midnight Cry*, Vol. 5, No. 7, p. 52-53, Oct.5, 1843.
- [135] P.G.Damsteegt, **Foundations of the Seventh-day Adventist Message and Mission**, Berrien Springs: Andrews University Press, pp. 38-39, 1977.
- [136] Smith: D & R, pp. 159-161.
- [137] Smith: D & R, pp. 165 & 271.
- [138] **Seventh-day Adventist Encyclopedia**, Washington DC: Review & Herald, p. 367, 1976. See also P.G.Damsteegt, **Foundations of the Seventh-day Adventist Message and Mission**, Berrien Springs: Andrews University Press, p. 38, 1977.
- [139] **Interpreter's Bible**, Vol. 11, Nashville: Abingdon Press, pp. 325-330, 1955. D. Farrow, **Crux**, Vol. 25, No. 1, pp. 23-26, 1989. **New International Commentary of the New Testament**, Vol. 13, Grand Rapids: Eerdmans, pp. 218-232, 1959.
- [140] **The Complete Biblical Library**, Vol. 8, Springfield: The Complete Biblical Library, pp. 557-560, 1989.
- [141] G.Kittel and G.Friedrich, **Theological Dictionary of the New Testament**, (Abridged in One Volume), Grand Rapids: Eerdmans, p. 1335, 1985.
- [142] S.S.Smalley, **Word Book Commentary**, Vol. 51, Waco: Word Book, pp. 98-99, 1982.
- [143] F.F.Bruce, **Word Book Commentary**, Vol. 45, Waco: Word Book, pp. 179-182, 1982.
- [144] **Seventh-day Adventist Bible Commentary**, Vol. 7, Washington, DC: Review & Herald, pp. 816-819, 1957.
- [145] **Ibid.**, p. 105.
- [146] **The Complete Biblical Library**, Vol. 8, Springfield: The Complete Biblical Library, pp. 557-560, 1989.
- [147] D.Farrow, **Crux**, Vol. 25, No. 1, pp. 23-26, 1989. F.Martin, *Est. Ecl.*, Vol. 54, No. 211, pp. 527-537, 1979. R.D.Aus, **Journ. Bib. Lit.**, (4, '77) 537-553.
- [148] F.F.Bruce, **Word Book Commentary**, Vol. 45, Wac: Word Book, p. 188, 1982.
- [149] F.F.Bruce, **Bulletin of John Rylands Library**, Vol. 66, No. 2, pp. 78-96, 1984.
- [150] F.F.Bruce, **Word Book Commentary**, Vol. 45, Waco: Word Book, p. 171, 1982.
- [151] J.H.Thayer, **A Greek-English Lexicon of the New Testament**, Grand Rapids: Baker, pp. 737, 2235 and 3568 (1977).
- [152] **Ibid.**, p. 75.
- [153] **Ibid.**, p. 115.